TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30 (1901) 1986 LIEPA-JULY 22 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Artima, bet nepažįstama

Lietuvos krikščionybės sukaktis artėja, o jos priešininkų balsai stiprėja. Pradžioje buvo keliami balsai dėl 600 metų skaičiaus, siūloma mindauginė sukaktis, primenanti Mindaugo priimtą krikštą, neigianti jogailinį ir vytautinį. Kai buvo išsiaiškinta, kad 1987 m. bus minima Lietuvos krikščionybės sukaktis, apimanti visus tris tarpsnius, atsirado kitas priekaištas: esą paskelbtuose minėjimo planuose nematyti lietuviškumo, nors visa, kas lietuvių krikščionių daroma, yra kartu ir lietuviška. Pvz. kompozitorius kun. B. Markaitis ir poetas B. Brazdžionis kuria oratoriją, kuri bus atlikta Toronte didelio jungtinio choro ir orkestro. Argi galima sakyti, kad tai nelietuviška apraiška? Šv. Tėvas Jonas-Paulius II yra pažadėjęs 1987 m. atnašauti Mišias Romos Šv. Petro bazilikoje, prabilti į lietuvių tautą ir paskelbti arkiv. Jurgį Matulaitį palaimintuoju, dalyvaujant gausiem būriam lietuvių iš daugelio pasaulio kraštų. Argi tai nėra kartu ir lietuviškumo apraiška? Rengiami leidiniai lietuvių, anglų ir kitomis kalbomis apie Lietuvos krikščionybę. Argi tai nelietuviški dalykai? Nacionalistinis kai kurių įsibėgėjimas pasidarė toks vienašališkas, kad prarado savo patikimumą.

PASTARUOJU metu tas nacionalistinis vienašališkumas pasidarė toks radikalus, kad jau perėjo į pačios krikščionybės, ypač katalikybės, smerkimą. Jau vien dėl to ji esanti nepriimtina, kad buvo atnešta lenkų dvasiškių. Tokioje radikalioje nuotaikoje dingsta pagrindiniai Lietuvos krikštytojai — ir Mindaugas, ir Jogaila, ir Vytautas. Atrodo, kad jie nelietuviai, nešę žalą savo kraštui. Viskas vertinama dabarties mastu, o ne tryliktojo ir keturioliktojo šimtmečio akimis. Tiesa, reikia pripažinti, kad krikščionybės keliai Lietuvon buvo dramatiški, kad ji buvo nešama ne grynai religinėmis rankomis, kad žėrintis deimantas pačių nešėjų buvo apdengtas pelenais, bet tai nereiškia esminio pačios krikščionybės nuvertinimo. Jos nešėjai buvo ir germanai, ir čekai, ir lenkai, ir kiti slavai. Su skleidžiama krikščionybe jie nešėsi ir savo politinius, tautinius, komercinius tikslus. Su tais antriniais savo siekiais kultūrinėje ir politinėje srityje jie lietuvių tautai padarė daug žalos, kurią didino pačių lietuvių pasidavimas ir netgi talkinimas. Vis dėlto, nepaisant suteptų nešėjų rankų, didžioji dovana krikščionybė, tas dvasinis deimantas, sušvito lietuvių tautoje stipria bei gaivinančia šviesa. Teisingai sako mūsų priežodis: "Auksas ir pelenuose žėri". Apgailestaujame pelenus ir suteptas nešėjų rankas, bet džiaugiamės pačiu deimantu bei auksu — krikščionybe, tapusia dvasiniu tautos lobiu.

VISAME ginče dėl Lietuvos krikščionybės sukakties matyti ryški krikščionybės bei katalikybės pažinimo stoka. Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje ir po jo, ypač išeivijoje atsidūrusioje vyresnėje kartoje, labai sustiprėjo tautinis jausmas, vietomis tapęs net ultranacionalizmu, bet nesustiprėjo krikščioniškasis tikėjimas. Daugelyje širdžių jis išliko tiktai kaip tradicija, kaip laikymasis tam tikrų papročių, kurių esmė yra dingusi. Tad ir dabar, kalbant apie krikščionybę, priekaištai kyla daugiausia iš to pertempto, vienašališko nacionalizmo, priartėjusio prie liberalinio ateizmo. Aiškiai matyti, kad mūsų visuomenei reikalingas gilesnis savosios krikščionybės pažinimas. Lietuvos vyskupai dėl to šiuos 1986 metus paskelbė Sąmoningo tikėjimo metais. Ta linkme bandoma eiti ir išeivijoje. Pvz. organizacinis krikščionybės sukakties komitetas Kanadoje yra suplanavęs 1987 m. eilę paskaitų Toronte, kurias skaitys žymūs mūsų akademikai — istorikai ir sociologai. Tuo būdu siekiama prisidėti prie geresnio Lietuvos krikščionybės bei jos kelių į Lietuvą pažinimo. Ryšium su tuo pažymėtina, kad ir latviai, minėdami savo krikščionybės 800 metų sukaktį, Romoje dalyvavo akademiniame seminare, kuriame paskaitas skaitė garsūs istorikai ir kiti akademikai. Visa tai rodo, kad krikščionybė mums yra artima, bet per mažai pažįstama.

KANADOS ĮVYKIAI

Turtingieji ir neturtingieji

Kanados statistika paskelbė pirmą savo studiją apie turtingiausias kanadiečių šeimas, remdamasi 1980 m. duomenimis. Šion grupėn yra įjungta 63.250 turtingiausių šeimų, užimančių tik 1% bendroje visų šeimų lentelėje. Vidutinis metinis tokių turtingų šeimų uždarbis 1980 m. buvo $143.061. Tačiau tas pajamas matuojant dabartinio Kanados dolerio verte, jos dabar būtų vertos $212.000. Kitų 6,3 milijono kanadiškų šeimų metinio uždarbio vidurkis 1980 m. tesiekė $26.748, dabartine dolerio verte — $39.626. Turtingųjų kanadiečių grupės beveik kas trečiai šeimai atstovavo gydytojas arba verslininkas. Kitom turtingų kanadiečių šeimom priklausė advokatai, dantų gydytojai, akcijų pardavėjai ir ūkininkai. Tačiau ir šioje grupėje 1980 m. viena iš dvidešimties turtingų šeimų pasinaudojo nedarbo drauda. Daugiau kaip 3.000 šeimų narių vidutiniškai iš nedarbo draudos gavo po $2.000. Turtingos šeimos 1980 m. turėjo didesnius namus, tada vidutiniškai vertus $205.000, kiti kanadiečiai — mažesnius $75.000 vertės namus. Dabartiniais doleriais tie namai yra verti $303.-687 ir $111.105. Turtingiausieji turtingųjų grupėje gyveno Ontario provincijoje su vidutiniu $148.305 uždarbiu 1980 m., dabar vertu $219.700. Tos šeimos daugiausia buvo susispietusios Toronte bei kituose didžiausiuose Ontario miestuose.

Ta pati Kanados statistika paskelbė studiją ir apie neturtingas kanadiečių šeimas 1985 m. Tokių neturtingų šeimų tada buvo užregistruota 1.623.000. Šion grupėn buvo įtraukti viengungiai su metiniu $10.230 už-

(Nukelta į 8-tą psl.)

VIDA BALSEVIČIŪTĖ Kanados sostinėje Otavoje įbeda žvakę simboliniame kryžiuje sibirinių trėmimų minėjime, kurį surengė estai, latviai, lietuviai ir ukrainiečiai 1986 m. birželio 11 d. Nuotr. J. V. Danio

Alinamasis karas Latvijoje

Amerikiečio žurnalisto pranešimas iš Romos, kur įvyko Latvijos krikščionybės 800 metų sukakties iškilmės Vatikane

"The Wall Street Journal" dienraštis 1986 m. liepos 2 d. išspausdino žurnalisto Roberto Moynihano pranešimą, kuriame jis pateikia naujausius duomenis apie dabartinę būklę Latvijoje. Pasikalbėjęs su ką tik grįžusiais turistais iš Rygos ir laisvųjų latvių veikėjais, žurnalistas padarė išvadą, kad Latvijoje vyksta demografinis karas, kuriame alinama, naikinama latvių tauta, plečiamas rusinimas.

Mažėjantis skaičius

Romoje sutiktas latvis, lankęsis Rygoje, pasakojo matęs spaudos kioskuose tiktai rusiškus laikraščius, latviški buvę paslėpti, kad praeiviai jų nematytų.

Latvius ypač jaudina tai, kad latvių skaičius mažėja ir netrukus gali tapti tautine mažuma savame krašte tarp kitų tautybių. Statistika rodanti, kad 1935 m. latvių buvo 76%, rusų 10%, žydų 5%, vokiečių 3%, lenkų 2,5%, gudų 1,4%, ukrainiečių 0,1%. Visai kitas vaizdas 1979 m. statiskoje: latvių skaičius gerokai sumažėjo (iki 1.3 milijono iš 1.4 milijono 1935 m.), o rusų skaičius padidėjo keturgubai (821.000 iš 206.000 1935 m.); žydų skaičius sumažėjo iki 1,1%, vokiečiai beveik visai išnyko.

Šv. Tėvo žodis

Šv. Tėvas Jonas-Paulius II, kalbėdamas Latvijos krikščionybės sukakties iškilmėse 1986 m. birželio 26 d. Romoje, išreiškė susirūpinimą latvių tautos alinimu, jos rusinimu, gynė jos savitą kultūrą, skatino veiklą išeivijos latvių, kurie tiki, kad Latvija kada nors vėl bus nepriklausoma. Žurnalistas betgi priduria savo pastabą: "Tačiau tikrovė yra niūri. Latvija, užimta ginklų jėga, gali būti sunaikinta planingos imigracijos".

R. Moynihan nepateikia Šv. Tėvo kalbos teksto, kurį paskelbė "L'Osservatore Romano" ir Vatikano radijas. Štai viena jo kalbos ištrauka:

"Su dideliu džiaugsmu drauge su jumis dėkoju Tėvui, Sūnui ir Šventajai Dvasiai; dėkoju Švenčiausiajai Trejybei, kurios vardan prieš 800 metų buvo pakrikštyti jūsų protėviai, pradedant krikščioniškojo tikėjimo kelią, kuriuo nenutrūkstamai ėjo vėlesnės kartos. Latvių tauta ir šiandien eina tuo keliu, nors turėdama nugalėti daugelį kliūčių. Reikia išlaikyti gyvą tikėjimo liepsną, kurią vyskupas Meinardas įžiebė savo pamokslais: reikia išlaikyti tą liepsną, kad per šimtmečius sutelktas religinių vertybių turtas nebūtų sunaikintas. Tas turtas jau yra tapęs neatskiriama tautinės kultūros dalimi. Gilinti ir stiprinti religinių vertybių turtą reiškia gaivinti visą tautinę kultūrą, kuri yra tautos gyvybės versmė. Kiekvienoje būklėje, nors ji būtų ir sunkiausia, K. Bendrija, budėdama šalia savo Viešpaties, kaip apaštalai kančios akivaizdoje, gali išgirsti pasitikėjimo ir vilties žodžius: 'Pasaulyje jūsų laukia priespauda, bet būkite drąsūs — aš nugalėjau pasaulį!"

"Jūs, jaunieji, kurie įvesite Latviją į naują tūkstantmetį, žinokite, kad jūsų tautos didybė glūdi dvasinių jūsų polėkių kilnume ir kilniuose darbuose. Jūsų tvirtu tikėjimu ir didžiadvasišku jo liudijimu remiasi tikinčiųjų Bendrijos ateitis . . ."

Tuos Šv. Tėvo žodžius Romoje girdėjo tiktai laisvojo pasaulio latviai, nes iš pačios Latvijos niekas iškilmėse nedalyvavo, nors buvo kviesti, įskaitant 91 metų amžiaus kardinolą Julijoną Vaivods. Sovietai atsisakė duoti vizas. Apie tas iškilmes Romoje pavergtieji latviai galėjo sužinoti nebent iš Vatikano radijo, kuris sovietų yra labai trukdomas.

Rūpestis laisve

Tokia sovietų laikysena dar labiau skatina Šv. Tėvą rūpintis religijos laisve Rytų Europoje. Pasak minėto žurnalisto, šiuo metu yra peržiūrima Vatikano laikysena sovietinės imperijos reikalų srityje. Š. m. spalio mėnesį Vengrijos sostinėje Budapešte įvyks konferencija, kurioje dalyvaus Vatikano pareigūnai bei teologai ir sovietinių kraštų atstovai bei marksizmo ideologai. Toje konferencijoje per tris dienas bus svarstomi religinės laisvės ir kiti klausimai. Tai bus lyg ir dialogas dviejų frontų: sovietinio, siekiančio visiško religijos sunaikinimo, ir Vatikano, siekiančio kiek galint didesnės religijos laisvės sovietiniuose kraštuose. Vieni ir kiti tikisi vienokio ar kitokio laimėjimo.

Prie Šv. Tėvo pastangų iškovoti didesnę laisvę tikintiesiems Rytų Europoje, pasak minėto žurnalisto, priklauso ir jo viešai pareikštas užmojis aplankyti Sov. Sąjungą. Esą, kai 1984 m. buvo minimas Lietuvos krikščionybės tūkstantmetis (tai buvo šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktis, Red.), Šv. Tėvas išreiškė norą aplankyti Lietuvą, bet negavo leidimo. Dabar Šv. Tėvas norėtų aplankyti Lietuvą 1987 m. jos krikščionybės sukakties proga ir Sov. Sąjungą 1988 m. Rusijos 1000 metų krikščionybės sukakties proga.

Baigdamas savo pranešimą R. Moynihan sako, kad pagrindinis Latvijos troškimas, siunčiamas pasauliui, yra šis: "Neužmirškite mūsų". Latvija esą nori būti nepriklausoma. **M.**

Kanados parlamento narė MARGARET MARLAND (kairėje) tautybių savaitės metu aplankė lietuvių paviljoną "Vilnius" ir teiravosi žinių apie lietuvius pas paviljono karalaitę ZITĄ GURKLYTĘ (dešinėje)

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ SĄJUNGOS IR BRITANIJOS UŽSIENIO REIKALŲ ministeriai E. Ševarnadzė ir G. Howe Londone pasirašė sutartį, kurį užbaigs ligšiolinius nesutarimus dėl carinės Rusijos įsiskolinimo Britanijai ir pastarosios padarytos žalos Sovietų Sąjungai 1918-21 m., kai ginklo jėga buvo bandoma nuversti komunistinį režimą. Didžiausias ginčas buvo kilęs dėl caro Nikalojaus II vardu išleistų paskolos lakštų, kurių lėšos daugiausia buvo panaudotos geležinkeliams tiesti. Sovietinis režimas po 1917 m. spalio revoliucijos atsisakė pripažinti tuos caro laikų lakštus ir už juos atsilyginti. Viename Londono banke tada buvo užšaldyta Rusijai priklausiusi $19 milijonų vertės suma, dabar išaugusi iki $72 milijonų. Sovietų Sąjunga reikalavo $3 bilijonų už britų kariuomenės pilietiniame kare padarytus nuostolius, o Britanija — $1,3 bilijono už savo ir jos piliečių prarastą turtą Sovietų Sąjungoje. Pagal pasirašytą sutartį abi pusės pasidalins Londono banke užšaldytus $72 milijonus: sovietai už karo nuostolius gaus apie $4 milijonus, britams bus išdalinta $68 milijonai. Juos daugiausia gaus carinių paskolos lakštų savininkai. Tie lakštai lig šiol turėjo tik muziejinę vertę rinkėjų eilėse, o šiaip buvo laikomi beverčiais. Sutartyje numatyti $68 milijonai nepadengs visų lakštų kadaise turėtos vertės, bet užbaigs apie 60 metų trukusį ginčą. Naujuoju susitarimu bus sustiprintas M. Thatcher ir M. Gorbačiovo politinis prestižas. Caro laikų skolos sutvarkymas vėl atidarys duris Sovietų Sąjungai į finansines Britanijos institucijas Londone.

Užteršti kviečiai

Laikraštis "Sovetskaja Rossija" pranešė, kad 18 mylių evakuotoje zonoje prie Černobilio pasėti kviečiai yra užteršti radioaktyvios radiacijos ir netinkami vartojimui. Visą derlių teks sunaikinti. Mokslininkams problemą sudaro radioaktyvių elementų pašalinimas iš žemės. Ūkio darbai evakuotoje zonoje atliekami traktoriais, kurių kabinos specialia izoliacija apsaugotos nuo radioaktyvių dulkių. Černobilio srityje taip pat teks izoliuoti apie 7.000 šulinių ir šaltinių, kad radiacija nepasiektų vandentiekių Ukrainoje. Iš Kijevo vandentiekio jau išjungta radiacijos dozę gavusi Pripetės upė. Ją dabar pakeitė Kijevo vandentiekin įjungtas Desnos upės vanduo. Iš Černobilio srities buvo evakuota apie 100.000 gyventojų. Iki žiemos jiems norima pastatyti 4.000 namų šiaurinėje Ukrainos dalyje ir Gudijoje. Apie 70.000 gyventojų žiemą turės praleisti laikiniuose pastatuose arba prisiglaudę pas kitas ukrainiečių šeimas. Maskvoje buvo pranešta, kad bus teisiami asmenys, atsakingi už reaktoriaus sprogimą Černobilyje.

Auganti įtampa

Britanijos premjerė M. Thatcher susilaukia vis didesnio spaudimo paskelbti tvirtas sankcijas rasistiniam prez. P. Bothos baltųjų mažumos režimui P. Afrikos respublikoje. Spaudžiamas ir JAV prez. R. Reaganas. Abu šie politikai teisinasi, kad dėl griežtų ekonominių sankcijų labiausiai nukentėtų negrų daugumą P. Afrikoje bei kaimyninėse negrų valstybėse. Didžiausią triukšmą kelia Britų bendruomenei priklausančios 49 valstybės. Protestui jos panaudojo atsisakymą dalyvauti sportinėse Britų bendruomenės žaidynėse Edinburghe. Iš žaidynių jau pasitraukė beveik pusė valstybių. Prez. R. Reaganas, atsisakęs naujų sankcijų P. Afrikai, galvojo apie politinį spaudimą. Naujuoju JAV ambasadoriumi P. Afrikos respublikai jis planavo paskirti R. Browną, pirmą negrą tokiam postui, bet šios idėjos atsisakė.

Vadų susitikimas

Britų bendruomenės pagrindinių vadų susitikimas Londone rugpjūčio 3-5 d.d. bus skirtas P. Afrikos problemoms. Spėjama, kad tada gali iškilti įtampa tarp premjerės M. Thatcher ir karalienės Elzbietos. Kalbama, kad premjerės M. Thatcher atsisakymas įvesti stiprias sankcijas P. Afrikos respublikai gali sugriauti Britų bendruomenę, kurios beveik visi nariai reikalauja tokių sankcijų. Britų bendruomenės vadove laikoma Britanijos karalienė Elzbieta, nors bendruomenei priklauso buvusios kolonijos. Britanijos karalienė Elzbieta taipgi yra ir kai kurių Britų bendruomenės šalių karalienė. Jos teises dabar gali pažeisti sankcijų stiprinimą P. Afrikai atmetanti premjerė M. Thatcher. Spėjama, kad jos ir karalienės Elzbietos laukia konstitucinis susikirtimas, kurio tikriausiai bus stangiamasi išvengti. Spaudoje rašoma, kad premjerė M. Thatcher yra paruošusi sustiprintų sankcijų planus, kurie bus paskelbti tik tuo atveju, jeigu grės rimtas susidūrimas su karaliene Elzbieta. Iš tikrųjų ta Britų bendruomenės organizacija savo šaknis turi senuose kolonijų laikuose, pasibaigusiuose su Britanijos imperija. Jos sugriuvimas nebūtų didelis nuostolis, nes jis paliestų tik praeities šešėlius.

Šiame numeryje:

Artima, bet nepažįstama
Lietuvos krikščionybės sukaktis ir jai daromi priekaištai
Alinamasis karas Latvijoje
Amerikiečio žurnalisto pranešimas po latvių iškilmių Romoje
Sovietinio kalinio atsiminimai
Tardytojų bandymai išspausti Vlado Lapienio prisipažinimą
"Vilkas nusivilko avies kailį"
Marksistinis sandinistų režimas nepakenčia jokios opozicijos
Sovietinėje Lietuvos mokykloje
Pogrindžio spaudoje skelbiami faktai apie mokinių priespaudą
Pagalba ateina padedant kitiems
Sri Lankos vyskupo laiškas lietuviui kunigui Čikagoje
Baltiečių ir ukrainiečių iškilmė
Bendras sovietinių aukų prisiminimas Kanados sostinėje
Lietuviai Brazilijoje
Pranešimas apie dabartinius įvykius lietuvių gyvenime
Tarp Vašingtono ir Čikagos
Žurnalistiniai įspūdžiai apie operą "Vilius Telis" Čikagoje
Mažai kas jį matė ir žinojo
Velionis Danielius Ralys – knygos žmogus ir ūkininkas

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj - JAV doleriais).
Pavieniai numeriai - 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

Kun. Juozo Zdebskio "avarija nebuvo atsitiktinė, bet rūpestingai suplanuotas ir įvykdytas smurtas", praneša vėliausia "LKB kronika", kuri ką tik pasiekė Vakarus. Kun. J. Zdebskis, vienas iš Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto steigėjų ir Rudaminos parapijos klebonas žuvo š. m. vasario 5 d.

"Kronikos" 70 numeris, datuotas 1986 balandžio 23, sako: "Kun. B. Laurinavičiaus pastumimas po sunkvežimio ratais, sadistiški L. Šapokos ir Mažeikos nužudymai, Lietuvos Helsinkio grupės likvidavimas, pastangos bet kokia kaina sunaikinti TTGKK, nuolatiniai saugumo išpuoliai prieš kun. J. Zdebskį leidžia daryti prielaidą, kad ši avarija nebuvo atsitiktinė..., juo labiau, kad buvo įvairiai trukdoma atsiimant kun. J. Zdebskio lavoną bei asmeninius jo daiktus. Po avarijos J. Zdebskio "Žiguliai" buvo nugabenti į Šalčininkų autoinspekciją ir iškrėsti".

Zdebskis jau buvo sekamas daugiau kaip 20 metų. Dukart teistas ir daugelį kartų saugumo grasintas, jis jau ne kartą vos vos išspruko iš mirties nasrų.

1981 m. Zdebskis buvo cheminėmis priemonėmis apdegintas automobilyje. Kai jis buvo nugabentas į ligoninę gydymui, saugumiečiai įsakė gydytojams padaryti venerinės ligos diagnozę. Gydytojai griežtai atsisakė.

Zdebskis turėjo kitus su automobiliu susijusius "incidentus", per kuriuos beveik prarado gyvybę. 1974 m. jį nuo kelio nuvarė du saugumiečių automobiliai. 1976 m. jam 18 mėnesių atėmė vairavimo leidimą tariamai už automobilio vairavimą išgėrus, nors kun. Zdebskis buvo visiškas abstinentas. Mat Zdebskis nenuilstamai keliaudavo, aplankydamas sovietinėje armijoje tarnaujančius jaunuolius, Rusijos gilumoje, Tadžikijoj ir Armėnijoj gyvenančius tremtinius katalikus. Vairavimo teisių atėmimas apribojo jo veiklą ir palengvino saugumui susekti jo pėdas. 1985 m. saugumas ėmėsi teroro priemonių ir prieš kitą Katalikų komiteto narį kun. Vaclovą Stakėną, kuris išgyveno užpuolį, panašų į tokį, nuo kurio mirė Lenkijos kun. Jerzy Popieliuszko. "Kronika" rašo, kad avarijos metu likęs gyvas R. Žemaitis, būdamas ligoninėje, davė prieštaringus liudijimus. Vėliau Žemaičiui buvo uždrausti apsilankymai ligoninėje.

Vasario 10 d. du vyskupai — Vincentas Sladkevičius ir Juozas Preikšas, apie 100 kunigų ir nesuskaitoma minia, daugiausia jaunimo, dalyvavo kun. J. Zdebskio laidotuvėse. Valdžiai priešinantis, kun. Zdebskis buvo palaidotas šventoriuje.

"LKB kronikos" 70 nr. yra skirtas "a.a. kun. Juozapui Zdebskiui, uoliam Kristaus meilės apaštalui ir ištikimam Tautos sūnui". Zdebskis buvo 56 metų, kai mirė ir būtų šiais metais šventęs 35 metų kunigystės sukaktį.

"Tikėjimas lietuviams yra kova" — tokia antrašte straipsnį išspausdino Toronto dienraštis "The Globe and Mail" 1986. VII. 12. Jo autorius — John Kampfner, Reuterio žinių agentūros atstovas, lankęsis Vilniuje. Pasak jo, katalikybė esanti sovietinės valdžios uždaryta muziejuje. Jo dėmesį atkreipė ypač ateizmo muziejus Šv. Kazimiero šventovėje. Rūsyje įrengtas skyrius, kuriame rodomos inkvizicijos laikų kankinimo priemonės. Kituose skyriuose esą rodomi vaizdai kunigų, bendradarbiavusių su "buržuaziniais nacionalistais", naikinusiais "nekaltus sovietų piliečius". (Kad tai buvo gynybinis partizanų karas prieš brutalią sovietų invaziją, korespondentas neužsimena).

Perduodamas sovietinių pareigūnų informacijas, korespondentas sako, kad šventovės leidžiamos veikti, jeigu pajėgia išsilaikyti finansiškai. Vilniuje po II D. karo veikia 11 šventovių iš 40. Partijos santykiai su K. Bendrija esą geri, išskyrus keletą "religinių fanatikų". Tiktai keletas ekstremistų esą bando organizuoti nelegalias mokyklas ir jose mokyti religijos. Už tai jie baudžiami — pareiškė respublikos "užsienio reikalų ministeris" Vytautas Zenkevičius spaudos atstovams. Kitas užsienio reikalų ministerijos pareigūnas pareiškė, kad religinė pogrindžio spauda patenka užsienin per JAV ambasadą Maskvoje. Kova vyksta daugiausia dėl pogrindžio spaudos, ypač "LKB kronikos". Pasak V. Zenkevičiaus, daugiau kaip pusė vyresniosios kartos gyventojų esą praktikuojantys krikščionys, bet jaunosios kartos tikinčiųjų skaičius nežymus.

Šios nuomonės betgi nepatvirtina faktai — pastebi korespondentas. Vienas jaunuolis, rastas su būreliu draugų Šv. Onos šventovėje, pasakęs: Taip, yra masės tikinčių jaunų ir senų. Daugelis jų yra Komsomolo nariai. Niekas apie tai atvirai nekalba, bet jie eina (į pamaldas) dažnai". Ir kiti paklaustieji sakė pasilaiką savo įsitikinimus tik sau.

Lietuvos kunigai esą vengia viešų pareiškimų, bet privačiai skundžiasi varžtais Šv. Raštui ir kitom religinėm knygom. Keletas kunigų buvo nubausti darbo lageriais už bandymą jomis apsirūpinti.

Iš šios trumpos santraukos matyti, kaip sunku užsieniečiui orientuotis sovietinėje tikrovėje, kurioje viskas pridengta melo šydu. Sovietiniai pareigūnai yra priversti slėpti religijos persekiojimo faktus, nes jų pareiga sakyti, kad Lietuvoje vyrauja religijos laisvė, ypač užsieniečiams. "LKB kronika" atskleidžia slepiamus faktus ir parodo esamą tikrovę. Dėl to ji sovietinių pareigūnų taip nekenčiama ir persekiojama.

Filadelfijos kardinolas John Krol, skatindamas savo arkivyskupijos tikinčiuosius dalyvauti maldos dienoje už Lietuvą, savo laiške, rašytame š. m. birželio 2 d., sako: "Lietuva stovi izoliuota kaip vienintelė katalikiška Baltijos respublika, kuri buvo prievarta inkorporuota į Sovietų Sąjungą. Nežiūrint nuolatinio smurto, persekiojimo ir kančios, lietuvių tauta, drąsiai pasipriešindama ateistiniams engėjams, tęsia savo herojišką kovą, kad galėtų praktikuoti savo katalikišką tikėjimą. Jie iš laisvojo pasaulio katalikų laukia moralinės bei dvasinės paramos. Šiemet, birželio 14-oji lietuviams turi ypatingą reikšmę. Šiais metais sukanka 45-eri metai nuo masinių lietuvių suėmimų ir deportacijos iš tėvynės, sopulingon tremtin ir kalėjiman Sibire. Nesuskaitomos masės lietuvių žuvo už tikėjimą. Šie metai taip pat švenčiami kaip tikėjimo atnaujinimo bei maldos metai lietuviams, besiruošiant ateinančiais metais švęsti 600 metų Lietuvos krikšto sukaktį. Šios arkivyskupijos tikintieji yra nuoširdžiai kviečiami dalyvauti maldos dienoje birželio 14 Čenstakavos Marijos šventovėje, Doylestown, Pensilvanijoje, ir maldauti Mergelės Marijos globos bei apsaugos persekiojamai K. Bendrijai Lietuvoje. Nuolankiai prašau, kad per sekmadienio prievolės Mišias birželio 14-15 d.d. savaitgalį Tikinčiųjų maldose būtų kalbamas sekantis prašymas: Kad Baltijos kraštai — Lietuva, Latvija, Estija bei kiti komunistų pavergti kraštai būtų išlaisvinti iš persekiojimo ir bedieviško sovietų pavergimo, — maldaukime Viešpatį".

Sovietinio kalinio atsiminimai

Ilgus metus kalėjusio VLADO LAPIENIO atsiminimai, spausdinami Lietuvos pogrindžio "Aušroje" – 48 ir 49 numeriuose

VLADAS LAPIENIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Buto raktai

Kai mane areštavo, čekistai atėmė iš manęs visus buto raktus. Kiekvieną tardymo dieną aiškinau tardytojui, kad turėjimas svetimo buto raktų yra šiurkštus pažeidimas konstitucijos 55 str., kur garantuojama buto neliečiamybė. Prašiau buto raktus grąžinti žmonai. O jie vis delsė. Piršosi mintis, kad jiems raktai buvo reikalingi įeiti į butą, nes žmona kiekvieną rytą išeidavo į darbą ir tik vakare grįždavo. Namuose nieko nelikdavo. Sakiau, kad tuo reikalu rašysiu raštą saugumo viršininkui ir prokurorui.

Pagaliau čekistai sugalvojo antrą kartą padaryti mūsų bute kratą. 1976 m. spalio 26 d. grupė saugumiečių, vadovaujant vyr. tard. Urbonui, vėl darė kratą (jų vadinamą poėmiu) mūsų bute ir paėmė rašomą ir kalkinį popierių, juosteles rašomosioms mašinėlėms, politiléninius aplankus (giesmių natoms sudėti) ir kitas smulkmenas.

Po daugkartinių prašymų ir reikalavimų, praėjus savaitei ar daugiau, iš manęs paimtuosius buto raktus grąžino žmonai.

Apie kun. Liesį

Štai ir vėl nauja tardymo diena.

Urbonas man kalbėjo, kad tarp kunigų pasitaiko ir gerų žmonių. Pvz. Liesys, gyvenęs netoli tardytojo tėviškės (Kaišiadorių raj.). Jis kai ką gero yra padaręs jo tėvui. Labai norėjo, kad aš patvirtinčiau jo teiginį, jog kun. Liesys yra geras žmogus. Jis net keletą kartų mane paklausė: "Argi tiesa, kad kun. Liesys yra geras žmogus?" O aš tylėjau, netvirtinau, jog kun. Liesys yra geras. Sekančią tardymo dieną tardytojas verste vertė prisipažinti, kad aš pažįstąs kun. Liesį... O aš jo tikrai nepažinau.

Kaltintojai ir liudininkai

Savo gyvenime vadovavausi prigimtine teise, šalies konstitucija ir tarptautiniais susitarimais dėl žmogaus teisių, o ne ateistų prasimanytais reikalavimais. Todėl aš ir nesuprantu, kuo esu kaltinamas.

Urbonas kalbėjo, kad ir be mano pasakojimo jiems žinoma, jog aš siekiau silpninti tarybų valdžią, aktyviai dalyvavau ruošiant, dauginant bei platinant "LKB kroniką"... (Jeigu tardytojas viską žinotų, kaip kad jis sako, tai kam tada klausinėti?). Be to, tardytojas esą nenori daug vargti su tardomuoju, nelinkęs gaišti jieškodamas absoliučių įkalčių, o apytikrį kaltumą galęs surasti ir be įrodymų, be liudytojų, remdamasis operatyvinių organų duomenimis arba ir be jų — prielaidomis savo partine nuojauta... O liudytojų, kurie liudys prieš kaltinamąjį, čekistai visuomet surasią, ir jie paliudys kaip tardytojams "reikia"... Surado ir mano byloje — Žąsytį Kazimierą. Kadangi jis liudijo "kaip čekistams reikia", todėl buvo kviečiamas kelis kartus į saugumą apklausai, akistatai ir į teismą. O Salų (Rokiškio raj.) tarybinio ūkio sunkvežimio vairuotoją Šutą čekistai surado ir pakvietė tam, kad paneigtų "LKB kronikoje" įdėtą žinutę.

Ateistiniai priekaištai

Būdavo dienų, kai tardytojai mane "auklėjo" ateistine propaganda, ateistiniu fanatizmu, kuris griauna tiesos, taikos ir žmoniškumo pagrindus.

— Vyskupas Steponavičius gal ir neblogas žmogus, bet mes neleisime jam valdyti Vilniaus vyskupijos. Mes jam nuolaidą nedarysime...

Dauguma kulto tarnų yra lojalūs tarybų valdžiai. Tai kodėl jūs, Lapieni, būdamas pasaulietis, tik eilinis katalikas, pasukote antivisuomeninės, antitarybinės, neteisėtos veiklos keliu? — klausė Rimkus.

— O kurgi jūs matote mano antitarybiškumą, antivisuomeniškumą?

— Leidime ir redagavime "LKB kronikos", laikyme ir platiníme antitarybinės, šmeižikiškos literatūros — "Aušros", Solženicino "Gulago salynas", "Kultūrinės represijos Lietuvoje" ir kt. — porino Rimkus.

Jis nepagarbiai kalbėjo apie uolesniuosius kunigus, juos šmeižė, degė neapykanta dvasininkams. Jie tai darė norėdami, kad aš pasipiktinčiau dvasios vadais, pradėčiau juos smerkti... Jei Viešpats liepia mylėti kiekvieną žmogų taip, kaip save, tai argi kunigas yra menkesnis už kitus žmones, kad mes galėtume jų nemylėti ir negerbti? Sakydamas, kad aš leidžiu ir redaguoju "LKB kroniką", Rimkus melavo.

Kovingieji ateistai, neišskiriant nė čekistų, kovoja prieš Bažnyčią, stengdamiesi diskredituoti dvasininkiją. Jie tai daro net tardymo kambariuose.

— Religija dvasininkijai buvo priemonė darbo žmonių sąmonei temdyti ir nuodyti, tikinčiosios liaudies priespaudai stiprinti, — sakė Rimkus.

Jei tik kuris kunigas atlieka savo pareigas, gina Bažnyčios teises, užtaria tikinčiuosius, apšaukiamas antitarybininku, ekstremistu, šmeižiku, užsiimančiu politika ir pan. Kadangi ir saugumo kambariuose vedama pikta kova su Dievu, iškoneveikiami dvasininkai, todėl kiekvieno tikinčiojo pareiga ginti savo tikėjimą bei dvasininkiją net ir saugume būnant.

"LKB kronika"

Po eilinių mandagumo klausimų "Kaip sekasi? Kas naujo? Kaip jaučiatės? Ar jau papusryčiavot?" Urbonas pradėdavo tardymą.

Jau pirmosiomis tardymo dienomis tardytojui pasakiau:

— Man atrodo, būtų išmintingiau, mažiau laiko sugaištumėt, jei nekviestute manęs į tardymus.

— Ar jūs atsakinėsit į klausimus ar ne, ar jūs pasirašinėsit tardymo protokolus ar nepasirašinėsit, mes vis tiek kviesime į tardymus, vis tiek rašysime apklausos protokolus, — atsakė Urbonas.

Iš jo atsakymo supratau, kad tardymo skyriui rūpi ne parengtinio tardymo esmė, bet jo formalioji pusė.

Ne kartą Urbonas tardymo metu man sakė, kad jam jau gerai žinoma, jog aš leidžiąs ir redaguojąs "LKB kroniką", aktyviai dalyvaująs leidžiant bei platinant kitą antitarybinę literatūrą ir vertė mane prisipažinti padarius jo nurodytus nusikaltimus.

XX partijos suvažiavimas konstatavo, kad Stalino asmenybės kulto laikotarpiu daugelis nekaltai suimtųjų, negalėdami pakelti kankinimų, "prisipažindavo" kaltais. Nejaugi vėl saugumo tardytojai grįžta prie socialistinio teisėtumo pažeidimų, kuriuos taip ryžtingai pasmerkė XX partijos suvažiavimas? Jeigu ne, tai kodėl verčiama prisipažinti prie to, ko niekad nesi padaręs?

— Jei nenori kalbėti, tai imk popierių lapą ir rašyk. Rašyk iš kur gavai "LKB kroniką" bei kitą antitarybinę literatūrą, — ragino tardytojas.

Bet aš nieko nerašiau, nes žinojau, kad rašymas nieko nepadės. Tylėjau daugelį dienų. Tylėjau, kai tiesą sakė ir kai melavo; tylėjau, kai pyko, barė, tylėjau ir kai maloniai kalbėjo. Tylėjau ne todėl, kad būčiau psichiškai nenormalus, iš baimės, iš nežinojimo ką sakyti ar dėl abejojimo savo teisumu, bet todėl, kad pamačiau, jog tardytojams visai nerūpi tiesa. Pamačiau, kad siekiama apiplėšti ir nužmoginti žmogų. Pamačiau, kad kalbėdamas daugiau sau pakenksiu.

Tardytojas mane piktai barė:

— Gaminai ir platinai šmeižikišką literatūrą, žeminančią tarybinę valstybę ir visuomeninę santvarką, šmeižei tarybų valstybės politiką religijos klausimu — nusikaltai, o dabar tyli...

Urbonas mane tikino, kad "LKB kronikoje" tendencingai surinkta medžiaga, norima įteigti žmonėms, kad pas mus persekiojami tikintieji...

Nebegalėjau tylėti

Girdėdamas tokią neteisybę nebegalėjau tylėti:

— Nors nesu nei "LKB kronikos" leidėjas, nei jos redaktorius, tačiau esu skaitęs ją ir galiu drąsiai pasakyti, kad į "Kroniką" dedama ne tendencingai surinkta medžiaga, o tik maža dalelė diskriminacijos, neteisybės faktų, kuriuos daro katalikams valdžios remiami privilegijuoti bedieviai. Ateistai nenori, kad jų nedori darbai būtų demaskuoti. Jiems būtų geriau, kad visuomenė apie jų piktus darbus nieko nežinotų. Ką padarysi, kad kankintojų ir kankinių norai nesutampa...

— "Kronika" — ne mažos saujelės darbas ir balsas, kaip jūs teigiate, o Lietuvos tikinčiųjų, gausios visuomenės balsas, kurį turite išgirsti ir išklausyti! Šį balsą galima nutildyti tik likvidavus tikinčiųjų diskriminaciją, persekiojimus, tik suteikus tikinčiai visuomenei pilną tikėjimo laisvę. Ateistai sudaro tautos mažumą, bet jie savo rankose turi valdžią ir ja piktnaudžiauja, baudžia tikinčiuosius, reiškia jiems neapykantą. "Kronika" yra tarsi nedidelis veidrodis, parodęs valdiškų bedievių daromas skriaudas tikinčiąjai visuomenei. Argi galima kaltinti veidrodį, kuris parodo tarybinio gyvenimo tikrovę? Ne represinių priemonių, ne prievartinių operacijų plėtimas prieš tikinčiuosius, o demokratinės reformos, jų tarpe teisė vesti ir religinę, o ne tik ateistinę propagandą — lygių teisių visiems gyventojams suteikimas yra realus būdas konfliktinėms situacijoms likviduoti.

Tardytojas mane kaltino, kad aš, siekdamas susilpninti tarybų valdžią, parašiau 1974. I. 4, 1974. VII. 12, 1975. X. 15, 1976. IV. 23 šmeižikiškus pareiškimus sąjunginiams bei respublikiniams valstybiniams ir partiniams organams, kuriuose žeminau TSRS valstybinę ir visuomeninę santvarką, kad šiuos pareiškimus dėjau į "Kroniką", norėdamas juos paskleisti, kaupiau ir platinau antitarybinę medžiagą ir t.t., ir t.t.

Kadangi šie kaltinimai nėra pagrįsti įrodymais, o tik prielaida, todėl į juos neatsakiau, Tačiau, jeigu kaltinamoje išvadoje jie bus paminėti, galėsiu teisme įrodyti jų nepagrįstumą.

Tardytojas teigė, kad aš galįs eiti į bažnyčią, ramiai melstis ir nesikišti į politiką.

— Kaip aš galiu eiti į bažnyčią, jeigu jūs uždarėte mane į kalėjimą ir neišleidžiate?... O dėl politikos, tai Kristus mus mokė: "Atiduokite tai, kas ciesoriaus ciesoriui, o kas Dievo — Dievui" (Mt 22, 21). Jūs gi reikalaujate dalį, priklausančią Dievui, atiduoti ciesoriui. Kai mes šito jūsų neteisėto reikalavimo neišpildome, mus apkaltinate kišimusi į politiką. Be to, kova prieš blogį nėra politika. Ir tikinčiųjų teisių gynimas taip pat nėra politika.

(Bus daugiau)

A†A
EDMUNDUI NORKUI
staiga mirus,

nuoširdžiai užjaučiame mielą RŪTĄ NORKIENĘ ir sūnų ERIKĄ –

Arūnas ir Rūta Šlekiai
Antanas ir Teresė Skučai

A†A
šauliui VYTAUTUI STOČKUI
mirus,

jo žmonai, dukterims, seseriai, broliui, giminėms ir draugams reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Vlado Pūtvio šaulių kuopa Toronte

A†A
VYTAUTUI STOČKUI
atsiskyrus su šiuo pasauliu,

nuoširdžią užuojautą reiškiame žmonai ALDONAI, dukroms – LYDIJAI, REGINAI ir KRISTINAI su šeimom, broliui EDVARDUI, seseriai IRENAI su šeimom bei visiems artimiesiems –

Toronto lietuvių pensininkų klubas

A†A
JURGIUI STRAZDUI
atsiskyrus su šiuo pasauliu,

nuoširdžią užuojautą reiškiame sūnui VAIDOTUI su šeima Lietuvoje bei visiems artimiesiems –

Toronto lietuvių pensininkų klubas

A†A
RIMVYDUI SKUČUI
mirus,

jo žmoną ZOVIG, tėvus – JUOZĄ ir SOFIJĄ, seseris – RŪTĄ ir LAIMĄ bei visus brolius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

L. G. Matukai *Z. B. Stanton*
E. K. Šlekiai

A†A
RIMVYDUI SKUČUI
mirus,

jo seserį RŪTĄ ŠLEKIENĘ su šeima, žmoną, tėvelius, visą šeimą bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

A. R. Karka *V. O. Kušneraičiai*
E. S. Šalkauskai

PADĖKA
A. a. MARTA SIMANAVIČIENĖ,

mylima žmona ir brangi mama mirė 1986 m. balandžio 26 d. Palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Mūsų skausmo ir liūdesio dienose visiems, mums padėjusiems tariame nuoširdų ačiū.

Nuoširdi padėka broliui-dėdei kunigui Aug. Simanavičiui, OFM, už maldas ir atnašautas šv. Mišias kartu su Prisikėlimo parapijos kunigais. Nuoširdus ačiū sol. Vaciui Verikaičiui už įspūdingą solo giedojimą, visiem choristam už taip gražias giesmes šv. Mišių metu ir vargonininkei Lindai Marcinkutei.

Gili padėka Toronto vyrų choro "Aras" dainininkams ir Prisikėlimo parapijos choristams, pareiškusiems užuojautą gėlėmis ir spaudoje. Ačiū visiems, kurie atsiuntė gėles, užprašė šv. Mišias, pareiškė užuojautą žodžiu, per spaudą bei raštu.

Gili padėka "Tėvynės prisiminimų" radijo programos pranešėjai Violetai Laurinavičienei, skelbusiai užuojautas per radiją, ir visiems, aukojusiems radijo programai vietoj gėlių.

Dėkojame velionės karsto nešėjams, visiems giminėms, pažįstamiems, iš arti ir toli atvykusiems palydėti velionės į amžino poilsio vietą. Dėkojame p. Stanulienei už skanių pietų paruošimą ir poniom už pyragus.

Esame ypač dėkingi dr. Liudai Leknickienei už rūpestį velionės ligos metu, visiems už nuoširdumą ir visokeriopą pagalbą skausmo dienose.

Visiems nuoširdžiai dėkingi likę giliame liūdesyje –

Velionės vyras Vladas, dukros Dalia ir Laima

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Tautos fondo suvažiavime Niujorke 1986 m. gegužės 3 d. išrinkta nauja taryba. Pirmoje eilėje iš kairės: dr. Petras Vileišis, Petras Patamsis, dr. Jurgis Valaitis, dr. Aldona Janavičienė, Irena Banaitienė Nuotr. L. Tamošaičio

"Vilkas nusivilko avies kailį"

Marksistinio sandinistų režimo kova su tikinčiaisiais Nikaragvoje

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

Štai Managvos miesto pakraštys, nusagstytas daugybe nuskurusių lūšnelių, apdengtų pilkšvai rudais grublėtos skardos stogais, iškilusiais virš dulkėmis rūkstančio negrįsto kelio. Iš šios pilkumos išsiskiria ant sienų priklijuoti rėžiančios spalvos plakatai: "Nikaragva nei parsiduoda, nei pasiduoda". Žmonės badauja. Maisto, kai jo būna krautuvėse, galima pirkti tiktai su kortelėmis. Bet dažų šūkiams nestinga. Tokia yra dabartinė revoliucinė realybė Nikaragvoje.

Gandai sklinda apie galimą K. Bendrijos skilimą. Kalbama apie "Neturtingųjų bendriją", kurią valdžia remia ir aprūpina; tik tikroji K. Bendrija visko stokoja. Paklaustas apie "Populiariąją bendriją", Managvos arkivyskupas kardinolas Miguel Obando y Bravo atsako: "Nei ji Bendrija, nei populiari".

Marksistinis dvasiškis

Ernesto Cardenal, iš jėzuitų išvytas kunigas ir "naujosios Nikaragvos" kultūros ministeris, kardinolą Obando vadina "prapulties vyskupu". Cardenal dedasi sandinistų remiamos bendrijos — "bažnyčios" garsiakalbiu. Kokią "evangeliją" jis skelbia, nedviprasmiškai pats išdėstė Ispanijoje leidžiamame žurnale "Sabado Grafico". Buvęs jėzuitas, kurį popiežius Jonas-Paulius II vizitacijos metu aerodrome viešai subarė, rašo: "Vienintelė išeitis ir vienintelis laisvinimo kelias yra marksizmas; be jo nematau kito būdo istorijos ir Evangelijos pažadams įgyvendinti... Kristus buvo revoliucionierius... Žmonija bręsta ir K. Bendrija, pagal visuotinės traukos principą pamažu nyks, kol galutinai išnyks... Dievas nenori apeigų, maldų, aukų ar smilkalų; Dievas nori, kad būtų išlaisvinti prispaustieji, kad jų pančiai būtų sutraukyti..."

Taigi Ernesto Cardenal siūlo kelią, kuris veda nuo Kristaus į Marksą ir nuo K. Bendrijos į bolševizmą.

Šitokių pareiškimų akivaizdoje prisimena anekdotas apie dangun patekusį popiežių Paulių VI, kuris kartą šv. Petrą klausė, kodėl paprastas juoda sutana vilkįs kunigas buvo danguje sutiktas su nepaprastomis iškilmėmis, kai jam, popiežiui, jokio ypatingo dėmesio nebuvo parodyta. Jam buvo paaiškinta: "Tai pirmasis jėzuitas, patekęs į dangų, po ordino įsteigėjo Ignaco Lojolos".

Žurnalisto pastabos

Daug užsienio žurnalistų vyksta į tą nelaimingą kraštą stebėti komunistinių revoliucionierių sukurto skurdo ir naujos mados K. Bendrijos-Bažnyčios. Vienas tokių stebėtojų buvo vokiečių žurnalistas Michael Sommer, kuris savo įspūdžius bei išvadas paskelbė V. Vokietijos spaudoje.

Sommer pasakoja nuėjęs į "pažangią" Santa Maria de los Angeles šventovę, pastatytą Managvoje, Riguero kvartalo centre. Ten gyvena apie 40,000 katalikų. Šventovės vidus išpuoštas didžiuliais revoliucinės tapybos paveikslais, vaizduojančiais uniformuotas figūras, karinius šūkius. "Laisva tėvynė ar mirtis" — toks esąs kovos įrašas virš kryžiaus. Augusto Sandino ir Carlos Fonseca, Tautinio išlaisvinimo sandinistų frondo (FSNL) steigėjai toje šventovėje vaizduojami šventaisiais. Vien tik pažvelgus į tą religijos ir politinės propagandos mišrainę, kurioje partijos ideologija neskiriama nuo religinės tiesos, žmogų apstulbina.

"Bendruomenės bazėse" (tai "Liaudies bendrijos-bažnyčios" priimtas terminas) bolševikinis kūjis ir pjautuvas yra pakeisti į pjautuvą ir kryžių. "Išlaisvinto" sukilėlio siluetas su išskėstomis rankomis ir vienoje jų laikomu automatu vaizduoja nukryžiuotą Kristų. Tai vėl absurdiška marksizmo, sandinizmo ir revoliucinės katalikybės mišrainė.

Kun. Uriel Molina, "Liaudies bendrijos" pamokslininkas (kai kurių vadinamas jos vadu) laikė Mišias sekmadienio rytą, kai ten lankėsi minėtasis V. Vokietijos žurnalistas. Pamokslas buvęs pilnas nuodų: įžūlūs kaltinimai kardinolui Obando y Bravo, kaltinimai JAV, valdžią kritikuojančiai darbininkijai ir opozicijai, — žodžiu visiems, kas nepritaria komunistiniam sandinistų režimui. Iškreipdamas šv. Pauliaus laišką, pamokslininkas sakė: "Jankiai neturi Dievo. Jų Dievas — doleris; vargšai nikaragviečiai bus doleriu pasmaugti ir nužudyti".

FSNL himnas sako: "Jankiai yra žmonijos priešas". Atskilęs nuo K. Bendrijos kunigas neaiškino, kodėl kraštui kenčiant masinį skurdą sandinistų komendantai gyvena liuksusinėse Somozos vilose, lėbauja, perka užsienio diplomatams skirtose krautuvėse. Pamokslininkas neminėjo vadinamosios "bekerštės revoliucijos": taip ją vadina retorikoje įsismaginę revoliucinės ekstazės pagauti melagiai revoliucionieriai. Jis neaiškino, kodėl tame "laimingame" krašte reikalingas ginklu ir prievarta pagrįstas valdžios aparatas, kam reikia saugumiečių, kuriuos ruošia ir kontroliuoja komunistiniai Rytų bloko ekspertai. Pagaliau, kam reikalingi kiekviename bloke specialūs sargai ir prižiūrėtojai, kam specialūs politiniai teismai?

Tik 25 dalyviai

Michael Sommer rašė, kad, nežiūrint finansinės valdžios paramos ir simpatijų "Liaudies šventovei" pastatytai tankiai žmonių apgyventoje miesto dalyje, sekmadienio "populiariose" Mišiose dalyvavo tiktai 25 asmenys, įskaitant ir Uriel Moliną. Pusė dalyvavusių buvo užsieniečiai, vadinamieji internacionalistai ar šiaip smalsuoliai.

"Liaudies bendrijos" kunigužis Molina priklauso Valdivieso ekumeninių studijų centrui. Kardinolas Obando tvirtina, jog tasai centras yra "viena iš grupių, kuri daugiausia kenkia K. Bendrijai. Esą, kai sandinistų valdžia nori pulti ar šmeižti Katalikų Bendriją, panaudoja to centro žmones".

Panamos arkivyskupas Marcos McGrath Nikaragvos "Liaudies bendriją" laiko sąjūdžiu, iškilusiu laisvinimo teologijos šešėlyje, sąjūdžiu, kuris neša marksizmą ir klasių kovą į K. Bendriją. Kardinolas Obando giliai tiki, jog "žmogaus išlaisvinimas yra galimas tiktai Kristuje".

Užsienio parama

Nors režimas stipriai remia atskalūnus, kaip priemonę Katalikų Bendrijai naikinti, "Populiarioji bendrija" ligi šiol laikosi tiktai užsienio paramos dėka. Iš 320 kunigų Nikaragvoje, tiktai 20 šliejasi prie revoliucinės grupės. Jų tarpe yra tiktai 5 nikaragviečiai. Kiti 15 yra "internacionalistai", daugiausia iš Europos. Jiems Nikaragva yra laukas schizmatinėms idėjoms skleisti ir laboratorija dar atsilikusio krašto žmonėms nuodyti. Rezultatai betgi labai menki. Tomas Borge pakartotinai grasino, kad režimas vys iš krašto visus tuos kunigus, kurie "nėra palankiai nusiteikę revoliucijai". Komunistinis sandinistų frontas jau yra ištrėmęs 17 kunigų, jei ne daugiau. 1985 m. spalio mėnesį vyskupui Pablo Antonio Vega buvo pagrasinta (šiemet ištremtas iš Nikaragvos): jeigu jis Juigalpoje organizuos religinę demonstraciją kardinolo atvykimo proga, eilė kunigų bus ištremti. Dėl piktų grasinimų kardinolas negalėjo atvirame lauke atnašauti Mišių. Mat kur tik kardinolas pasirodo, nikaragviečiai jį sutinka su ovacijom, giesmėm ir vilties ašarom. To valdžia negali pakęsti. Nikaragvą ir šiandien daugiau valdo gili kardinolo meilė, negu valdžios komendantų grasinimai, neapykanta ir smurtas.

Kardinolo populiarumas

Štai kaip M. Sommer rašo apie kardinolo atvykimą į Masaya "Frankfurter Allgemei-

(Nukelta į 5-tą psl.)

Petro Rimšos "Vargo mokykla"

lietuvybės gaivinimui šeimose kasdieninės namišvietos būdu

Svetimtaučių "Lietuvos draugų būreliui" reikia pedagogų bei švietimo darbuotojų paruoštų vaizdinių pamokų dėstomąja lietuvių kalba vaizdajuostėse:

1. Lietuvai ir lietuvių gyvenimui pažinti. 2. Lietuvių kalbai pramokti. 3. Susipažinti su lietuvių tautosaka, tautodaile, dainomis, šokiais, žaidimais, sportu, valgiais ir t.t. 4. Kaip pačiam pasidaryti namų apyvokai bei ruošai reikmenų. 5. Apie rankdarbius, margučius, kalėdines eglutes ir pan.

Visa tai turi būti paruošta aiškiu, paprastu stiliumi su gausiomis iliustracijomis! Dėl vaizdajuosčių kainos ir smulkesnių nurodymų rašykite lietuviškai:

J. Kaseliūnas, Apart. Aereo 37-19, Medellin, Colombia, S.A.

Sovietinėje Lietuvos mokykloje

Rašo "LKB kronika" naujausiame – 70 numeryje

Šiauliai. 1985 m. rugpjūčio 28 d. Šiaulių raj. švietimo skyriaus metodistas Jonas JUREVIČIUS buvo pakviestas pas švietimo skyriaus vedėją KRŪMĄ. Vedėjas paklausė J. JUREVIČIŲ, ar buvęs per kaimyno GRIEČIAUS laidotuves bažnyčioje. Metodistui paaiškinus, kad keliom minutėm buvo užėjęs (iš darbo išėjo leidus tiesioginei viršininkei) vedėjas pagrasino atleisti jį iš darbo už tariamą pravaikštą. Tai seniai reikėjo padaryti vien tik dėl jo brolio Mečislovo JUREVIČIAUS. Po kelių dienų J. JUREVIČIUS buvo vėl iškviestas pas vedėją. Čia jo laukė rajono profsąjungos k-to pirm. DIRVONSKIENĖ. Švietimo skyriaus partsekretorė MEČVIENĖ ir kt. JUREVIČIUI pranešė, kad čia jam ne vieta dirbti ir rajono partijos sekretorės ABKAITĖS įsakymu bus atleistas iš einamų pareigų. Vedėjas KRŪMAS reikalavo, kad pakviestasis parašytų pareiškimą savo noru atsisakąs pareigų, kitaip į darbo knygelę bus įrašytas atitinkamas straipsnis, ir jis niekur negaus darbo. Taip metodistas J. JUREVIČIUS, išdirbęs švietimo skyriuje 17 m., apdovanotas LTSR švietimo pirmūno ženkliuku ir garbės raštais, buvo priverstas palikti darbą. Šiuo metu jis dirba Ginkūnų aštuonmetėje mokykloje eilinių mokytoju.

Aukštelė (Šiaulių raj.). 1980 m. buvo laidojamas Aukštelės aštuonmetės mokyklos buvęs direktorius DARGUŽAS. Kadangi velionis buvo laidojamas su bažnytinėmis apeigomis, nežiūrint jo didelių nuopelnų švietimo sistemai (pokario laikotarpiu surinkęs pinigų pastatė mokyklą), dalyvauti mokiniams ir mokytojams buvo griežtai uždrausta.

Kiaukliai (Širvintų raj.). 1985 m. spalio 21 d. Kiauklių aštuonmetės mokyklos pionierių vadovė LAPENIENĖ ir mokyklos direktorės pavaduotoja KALININA į mokyklos kambarį nusivedė ketvirtokę Ingą ZVINGEVIČ. Mokytojos barė mergaitę, kam keletą kartų buvo nuėjusi į bažnyčią ir kleboniją, reikalavo pažado, kad tokie nusikaltimai daugiau nepasikartos. Mokytojos atsakstė mokinės uniformą, tikrindamos, ar ant kaklo nėra religinio medalijono. Spalio 24 d. KALININA ir kitos mokytojos tardė I. ZVINGEVIČ, kiek kartų buvusi bažnyčioje ir klebonijoje. Inga į klasę grįžo verkdama. Tikintys mokiniai guodė ją ir skatino neišsigąsti bauginimų. Po pamokų Ingos auklėtoja KVAKSIENĖ, mokytojai — KALININA IR KADŽIULIS nuvežė mokinę į namus ir privertė jos motiną parašyti pasiaiškinimą dėl dukros "nusikaltimų". Motiną įpareigojo kasdien iš mokyklos Ingą vestis tiesiai į namus, kad tik ji nebedraugautų su tikinčiais draugais.

Tos pačios mokyklos šeštos klasės mokinį Dainių MATIJOŠIŲ, kuris yra tikintis ir todėl liovėsi nešioti pionieriaus kaklaraištį, barė direktorė GRIGAITIENĖ, mokytojos — KALININA, LAPĖNIENĖ ir kitos. LAPĖNIENĖ nusivedė Dainų į klasę ir užrišo jam kaklaraištį. Kažkas jau buvo įskundęs, kad spalio 20 d. kaimyninėje Želvos parapijoje per atlaidus berniukas patarnavo šv. Mišioms, todėl mokytojos šaipėsi: "Matyt, mažai meldeisi, kad šiandien parkerį pamiršai..."

* * *

Lietuvi, atmink, kad: kun. Alf. SVARINSKAS, kun. S. TAMKEVIČIUS, kun. J. MATULIONIS, doc. V. SKUODIS, V. PETKUS, J. BIELIAUSKIENĖ, J. DAMBRAUSKAS, B. GAJAUSKAS, G. IEŠMANTAS, V. LAPIENIS, R. ŽEMAITIS, J. SASNAUSKAS, P. PEČELIŪNAS ir kiti neša nelaisvės pančius, kad tu galėtum laisvai gyventi ir tikėti!

Pagalba ateina padedant kitiems

Sibiran išvežtieji lietuviai ir Sri Lankos vyskupas

KĘSTUTIS TRIMAKAS

Birželio mėnesį rengiame minėjimus bei pamaldas Sibiran išvežtiesiems prisiminti. Tai darome kasmet ir Cicero lietuvių parapijoje. Tačiau pernai atsidūriau keblioj padėty, kai iš Čikagos arkivyskupijos kanceliarijos buvo atsiųstas pranešimas tą sekmadienį parapijos šventovėje daryti rinkliavą neturtingai Kandy vyskupijai Sri Lankoje (anksčiau vadinamoj Ceilono saloj, Indijos vandenyne), pamokslui panaudojant atsiųstą medžiagą apie sunkią to krašto padėtį.

Galvojau, kad toks visai "svetimo" krašto reikalų aptarimas Sibiran išvežtųjų minėjimo Mišiose tik atims laiką ir nukreips dėmesį kitur. Vis dėlto, susipažinęs su atsiųsta medžiaga, sugalvojau išeitį. Tų Mišių pamoksle kalbėjau apie išvežtuosius: iškėliau Jadvygos Bieliauskienės, Roberto Grigo ir Viktoro Petkaus herojiško pasiaukojimo pavyzdžius. Taip pat nurodžiau pavyzdžius išvežtųjų, kurie, sutikę kitataučius (Viktoro Petkaus žodžiais) "bendro likimo žmones", jiems kuo galėdami padėdavo. Taip pats Viktoras Petkus, kaip viename savo laiške rašė, kriminaliniams nusikaltėliams kalėjime aiškino tikėjimo tiesas, o tie, atsidėkodami, iš nailoninės kojinės siūlų numezgė kryželį ir jam padovanojo. Nijolė Sadūnaitė Sibire pagalbos reikalingom kitatautėm būdavo labai paslaugi ir iš jų susilaukdavo gėlių bei kitokių padėkos pareiškimų.

Mes gi dabar esame prašomi padėti Sri Lankos neturtingiesiems. Ten žmonės per metus uždirba tiek, kiek JAV-ėse per dvi savaites (uždarbio vidurkis Sri Lankoj — 300 dol., JAV-ėse — 8000 dol.). Ten didžioji uždarbio dalis (80%) sunaudojama maistui, o JAV-ėse — tik 25%. Sibiran išvežtųjų pavyzdžiu padėkime tiems žmonėms ir paprašykime Kandy vyskupą ir jo tikinčiuosius pasimelsti už Sibiran išvežtuosius — gyvus ir žuvusius.

Taip ir padariau. Kandy vyskupui Vianney Fernandui parašiau laišką su prašymu. Kartu pasiunčiau anglų kalbon išverstą "Lietuvių Katalikų Bažnyčios kroniką". Atsakymo teko ilgai laukti. Bet sulaukiau. Štai vyskupo laiško vertimas.

"Turiu atsiprašyti už ilgą delsimą Jums parašyti. Situacija mūsų krašte keičiasi kasdien ir įtampa kyla besitęsiant terorizmui. Dėl to šiais paskutiniais metais buvo daug skausmo ir rūpesčio. Vis dar tikimės, meldžiamės ir atakuojame Dangų, kad Gerasis Viešpats pakeistų mūsų žmonių protus ir širdis pastoviai taikai sukurti.

Mūsų žmones aš painformuosiu per mėnesinį mūsų laišką apie tūkstančius lietuvių katalikų, kurie komunistų buvo ištremti į Sibirą 1941 m. Būkite užtikrinti mūsų solidarumu bei užuojauta. Maloniai Jus prašau išvežtųjų giminėms perduoti mūsų jausmus ir užuojautą. Matęs tiek daug žmogiško skausmo, aš galiu suprasti skaudų likimą tūkstančių tų, kurie mirė iš bado ir nežmoniško traktavimo. Vienintelė paguoda yra tai, kad jie yra kankiniai už savo tikėjimą ir, be abejonės,

(Nukelta į 9-tą psl.)

Taip atrodė a. a. kun. JUOZAS ZDEBSKIS, žuvęs eismo nelaimėje, kurią, manoma, suorganizavo jį 20 metų persekiojęs saugumiečiai okupuotoje Lietuvoje Nuotr. Liet. informacijos centro

Baltiečių ir ukrainiečių iškilmė

Tragiškų įvykių minėjimas Kanados sostinėje Otavoje

J. V. DANYS

Prieš 14 metų Otavoje sibirinių trėmimų minėjimuose dalyvaudavo labai mažas skaičius žmonių, ir nebuvo galima gauti jokio spaudos ar vyriausybės narių dėmesio.

Pasiteirauta pas ukrainiečius, kurių Otavoje yra keletas tūkstančių, ar jų tautoje sovietų okupacijos metu nebuvo panašaus sukrečiančio įvykio. Jie nurodė 1932-33 m. Stalino dirbtinomis priemonėmis sukeltą badmetį, kurio metu mirė 6-7 milijonai ukrainiečių. Sutarta rengti kartu šių tragiškų įvykių minėjimą.

Tą sumanymą stipriai parėmė ukrainiečių kilmės senatorius Paul Yuzyk ir keletas parlamento narių, kurie jau buvo susipažinę su baltiečių istoriniais įvykiais karo metu.

Esminė minėjimo dalis buvo ekumeninės pamaldos, kuriose pirmą kartą Kanadoje katalikai, evangelikai ir ortodoksai, atstovaujantieji keturiom tautinėm grupėm ir penkiom religinėm bendrijom (ukrainiečiai turi katalikų ir ortodoksų bendrijas) šventovėje skaitė savo kalbomis Šv. Rašto ištraukas ir komentarus; pamokslas anglų kalba buvo skiriamas tragiškiems įvykiams prisiminti tiek religiniu, tiek tautiniu bei humanistiniu požiūriais.

Šalia iškilmingos procesijos, tautinių vėliavų ir himnų, svarbi dalis buvo gero lygio religinis koncertas (anglų laikraščių korespondentai jam skirdavo tiek pat dėmesio, kiek ir kitai minėjimo daliai).

1985 m. koncertinė dalis buvo sutrumpinta ir įvesta procesija nuo bazilikos iki netoli esančio karuose žuvusiems paminklo, kur vyko žvakių vigilija. Ant žemės buvo padarytas simbolinis kryžius, į kurį (smėlio pagrindą) dalyviai sustatė savo žvakes. Kalbėjo vyriausybės ir liberalų partijos atstovai.

Vykstant žmogaus teisių konferencijai Otavoje minėjimą sekė "Amerikos balsas" ir "Laisvės radijas", kurie transliavo pasikalbėjimus ir komentarus į baltiečių kraštus ir Ukrainą, buvo rodoma televizijoje ir rašoma spaudoje.

Šiais metais minėjimas įvyko birželio 11 d. toje pačioje katalikų arkivyskupijos Notre-Dame bazilikoje. Tautinėmis kalbomis religines mintis ir komentarus skaitė kun. dr. V. Skilandžiūnas, kun. A. Lange (evangelikų latvių), kun. W. Shewchuk ir kun. R. Bozhyk (ukrainiečių katalikų ir ortodoksų kunigai Otavoje). Įspūdingą pamokslą tiek turinio, tiek išraiškos požiūriu pasakė estų ev. kun. E. Petersoo iš Toronto.

Lietuviškos vėliavos palydovai buvo E. Brikis, Otavos KLB vicepirmininkas, Rima Radžiūtė ir Rasa Jurkutė, pasipuošusios tautiniais drabužiais. Koncertinę dalį atliko vargonais latvė iš Toronto muz. Anita Rundans ir Otavos ukrainiečių katalikų parapijos choras. Susirinkusieji kartu sugiedojo vieną giesmę ir sukalbėjo "Viešpaties maldą". Religines apeigas tvarkė bazilikos rektorius kan. R. Huneault, kuris pradžioje pasakė nuoširdų sveikinimo žodį.

Procesijai iš bazilikos atžygiavus prie kare žuvusiems paminklo, kalbėjo senatorius dr. S. Haidasz ir perdavė liberalų vado J. Turnerio sveikinimus, parlamento narys Andre Trembley perdavė ministerio pirmininko Brian Mulronio ir ministerio Otto Jelinek sveikinimus. Parlamento narys Ernie Epp NDP partijos vardu perdavė Ed. Broadbento, partijos vado, sveikinimus.

Jau ketvirti metai spaudai ir kitiems skirtuose biuleteniuose pranešama, kad prisimenama **baltiečių ir ukrainiečių holokaustai,** nes žuvo didelis nuošimtis jų žmonių. Įtakingas Otavos dienraštis "Citizen" aprašymui uždėjo antraštę "400 attend service marking Baltic holocaust".

Biuletenis išsiuntinėjamas parlamento, senato ir miesto tarybos nariams (400) ir visom Otavoje esančiom religinėm Bendrijom, kurių yra 226. Kai kurios parapijos savo savaitiniuose žiniaraščiuose įdeda trumpus pranešimus.

Sibirinių trėmimų minėjimas yra gera proga paskleisti informaciją apie sovietinę okupaciją ir tebevykdomus persekiojimus bei priespaudą Kanados spaudoje ir tarp kanadiečių vadovaujančių asmenų.

Sibiriniai trėmimai Kanados sostinėje Otavoje buvo paminėti 1986 m. birželio 11 d. pamaldomis katedroje ir apeigomis prie paminklo žuvusiems kariams. Nuotraukoje: kalbą sako senatorius dr. STANLEY HAIDASZ — liberalų partijos atstovas (viduryje), kairėje — Otavos estų bendruomenės pirmininkė — E. A. SHEWCHUK, parlamento narys ir konservatorių partijos atstovas ANDRE TREMBLEY, parlamento narys ir socialistų partijos atstovas ERNIE EPP. Minėjimą surengė baltiečių ir ukrainiečių organizacijos Nuotr. J. V. Danio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

VASARA PALANGOJE

Informacijų apie šiemetinę vasarą Palangoje pateikia Gražina Kriščiukaitienė "Komjaunimo tiesos" birželio 6 d. laidoje. Sanatorijose, poilsio namuose, gamyklų, įmonių ir įstaigų poilsiavietėse dabar čia vienu metu gali apsigyventi 25.000 poilsiautojų, juos papildo 110.000 "neorganizuotųjų", kurių bendras skaičius savaitgaliais šokteli iki 150.000. Palangos kavinėse, bufetuose, užkandinėse ir restoranuose vienu metu pavalgyti gali 7.500 žmonių. Veikia 20 maisto ir 16 pramoninių prekių parduotuvių, 36 aikštelės automobiliams statyti, turinčios 5.500 vietų, buitininkai teikia 30 rūšių paslaugų. Talkinti palangiškiams prekybininkams atvyko pusantro tūkstančio šios specialybės darbuotojų iš kitų Lietuvos miestų. Talkon taipgi įjungta 60% Palangos miesto vyresniųjų klasių moksleivių, būrys studentų. Talkintojai apgyvendinami jiems skirtuose vasaros bendrabučiuose, palapinių miestelyje. Ruošiantis kurortiniam sezonui, buvo sutvarkyta 14 km paplūdimių, apželdinta 50 ha kopų, biologiškai sutvirtinta 45 ha. Šią vasarą padidintas nealkoholinių gėrimų ir lengvos užkandos pasirinkimas. Palangoje statoma nauja kurortinė poliklinika, Šventojoje atnaujinama poliklinika ir vaistinė. 1983 m. Palangoje buvo atidarytas gydomasis baseinas su pašildytu jūros vandeniu ir 60 procedūrinių vietų purvo gydykla, viena stambiausių ne tik Lietuvoje, bet ir Sovietų Sąjungoje. 1987 m. bus baigta 80-ties vietų vandens gydykla ir poliklinika. Gydomasis baseinas labai daug lankytojų susilaukia vasaros mėnesiais, nors yra prie pat Baltijos. Baseinan ateina vyresnio amžiaus vasarotojai ir tie, kurie nemoka plaukti. Čia jų laukia kiekvienam įvairūs užsiėmimai — gimnastika vandenyje, masažas, ritminė gimnastika salėje, gydomosios kosmetikos kabinetas. Žiemą baseinas pustuštis. Nors jis kainavo milijonus rublių, kol kas yra nepelningas. Iš dalies kalti patys baseino tvarkytojai. Baseinan niekas neįleidžiamas be maudymosi kepuraitės, tačiau jos nei baseino kioske, nei visoje Palangoje negali nusipirkti. Kepuraites lankytojai turi atsivežti iš kitų miestų. Taip kas vasarą prarandama apie 10.000 rb.

SPAUDOS RŪMAI

Spaudos rūmai Vilniuje, pastatyti Kosmonautų prospekte tarp Karoliniškių ir Viršuliškių, priglaus visų pagrindinių laikraščių redakcijas. Šiame pastate taipgi yra Lietuvos kompartijos centro komiteto leidyklos spaustuvė, darbą pradėjusi 1984 m. pradžioje. Spaustuvė turi iš R. Vokietijos gautas ofsetines spausdinimo mašinas, per valandą galinčias išspausdinti po 70.-75.000 egzempliorių. Čia spausdinami 20 pavadinimų laikraščiai. Dabar į Spaudos rūmus jau keliasi laikraščių bei žurnalų redakcijos. Pastatas turi 20 aukštų, primena dangoraižį. Jo aukštis — 71 metras. "Tiesos" redakcijai buvo paskirti du aukštai — septintasis ir aštuntasis, nors iš tikrųjų eilinis šio dienraščio numeris vis dar turi tik keturis puslapius. Jam paruošti nereikia tokios darbuotojų armijos, kad jos nariai užpildytų net du didelius naujo pastato aukštus. Labai retais atvejais "Tiesa" dvigubai padidina puslapių skaičių, kai būna kompartijos suvažiavimai bei kitos komunistinės šventės. Tuos puslapius tada betgi užpildo ne redakcijos žmonės, o M. Gorbačiovo bei kitų veikėjų sieksninės kalbos. Tada lygiai tokių pat puslapių susilaukia ir "Komjaunimo tiesa". Taip suprastinamas abiejų redakcijų darbas, palengvinamos daug pastabumo reikalaujančios cenzorių pareigos. Spaudos rūmuose "Komjaunimo tiesai" teko septynioliktasis aukštas, "Valstiečių laikraščiui" — penkioliktasis. Spaudos rūmų adresas: 232019 Vilnius, MTP-8, Kosmonautų pr. 20.

RIEDLENTĖS VILNIUJE

Vilniaus Vingio parko alėjose ir Kalnų parko nuokalnėse vis populiaresnėmis tampa riedlentės (skateboards). Ilgą laiką riedlentes šio sporto entuziastams sunku būdavo įsigyti, bet dabar masinę jų gamybą pradėjo Latvijos ir Estijos pramonė. Tad riedlenčių lengvai gali rasti parduotuvėse. Liko tik ne visiškai išspręstas klausimas, kur važinėti riedlentėmis? Vilniaus gatvėse pavojinga, o kiemuose mažai vietos. Entuziastai persikėlė į Vingio ir Kalnų parkus. Antrosios atviros riedlenčių pirmenybės neseniai buvo surengtos Kalnų parke. Jaunieji sportininkai rungtyniavo specialiajame slalome, paraleliniame slalome, dailiajame važiavime. Abiejuose slalomuose reikėjo įveikti nustatytą nuotolį, nenuverčiant išdėliotų kėglių. Už numuštą kėglį prie bendro lenktynių laiko buvo pridedama 0,2 sek. bauda. Lenktyninkas, numušęs daugiau kaip penkis bėglius, iškrisdavo iš slalomo rungties. Į dailiojo važiavimo rungtis buvo įjungtas judėjimas ant priekinių riedlentės ratukų, ant užpakalinių ir kliūties įveikimas. Susumavus visų rungčių rezultatus, I vietą laimėjo Ž. Bareika su 44 tšk., II — N. Žižys su 38 tšk., III — R. Jakimavičius taip pat su 38 tšk. Į pirmenybes buvo atvykę ir latviai, bet jie atsisakė dalyvauti dailiajame važiavime ir liko be prizų.

PIENO GAMINIAI

Panevėžio pieno kombinatas savo gaminių parodą surengė "Žaros" parduotuvėje, kur juos galėjo įsigyti pirkėjai. Jų laukė net 60 pavadinimų įvairūs pieno gaminiai. Tarp jų buvo šiemet pirmą kartą pasirodžiusi baltyminė grietinė "Sodžius", kefyras "Jaunystė", pernai pradėtos gaminti pasukos "Vasara". Vyr. technologinė inž. Emilija Kavaliauskienė pirkėjams užtikrino išbalansuotą riebalų ir baltymų kiekį tuose gaminiuose. Pieno kombinatas ir jam priklausančios įmonės turi beveik šimto pavadinimų gaminių.

V. Kst.

Pagerbiant sibirinių trėmimų aukas Ontario mieste Delhi. Priekyje — moterys su vainikais. Iš kairės: M. Rimkuvienė, E. Jokubilienė, A. Aleliūnienė, L. Vitienė

Nuotr. J. Gudinsko

Po šios žemės
Vargų ir skausmų
Leisk jam Viešpatie
Džiaugtis Tavo dangiška šviesa.

A.a. Karolio Lukošiaus

mirties metinių proga,

bus atnašaujamos Mišios liepos 26, šeštadieni 10 v. ryto, Delhi, Ont., Šv. Kazimiero šventovėje.

Gimines ir draugus prašome prisiminti jo vėlę maldoje.

Nuliūdę – žmona, sūnus ir dukra su šeimomis

Wawa, Ontario

WAWA MIESTELIS, turįs 5,000 gyventojų, yra 225 km į šiaurę nuo Sault Ste. Marie. Žodis "wawa" Ojibwa indėnų kalboje reiškia laukinę žasį. Miestelio simbolis — iš geležies padaryta žąsies statula — 9 m aukščio, 7 m ilgio, 6 m pločio, sverianti daugiau kaip dvi tonas, pastatyta priemiestyje, netoli didžiojo 17 šiaurinio kelio. Ten pat gražus Wawos ežeras, kur rudenį tūkstančiai žąsų, skrendančių į šiltuosius kraštus, poilsiauja.

Turizmas ir metalų rūdos kasyklos yra gyventojų pragyvenimo šaltinis. Daugiausia turistų lankosi liepos ir rugpjūčio mėnesiais, praleisdami atostogas vėsesniame klimate, o rudenį miestelį aplanko medžiotojai. Per visus 4 sezonus žuvautojai aplinkiniuose ežeruose gaudo įvairias žuvis. Geležies rūdos kasyklos yra pagrindas, kurio dėka šis miestelis atsirado ir išsiplėtė. Dabartiniu metu ekonominė gyventojų padėtis blogėja: sumažėjus rūdos paklausai, sumažėjo darbai, bet su valdžios pagalba miestelio gyvenimas nelabai pasikeitė.

Lietuviai čia įsikūrė po II D. karo, atvežti darbams į kasyklas. Kai kurie, baigę darbo sutartis miškuose bei prie geležinkelio, dirbo kasyklose. Tuo metu miestelyje gyveno pusė šimto tautiečių, bet vėliau kas metai po kelis išvyko į didesnius miestus, ieškodami įdomesnio gyvenimo ir geresnių darbų. Likę išsitarnavo pensijas. Dabar miestelyje gyvena tik kelios tautiečių pensininkų šeimos ir vienas kitas iš jaunosios kartos, dirbą valdžios įstaigose.

Wawos apylinkė graži ir gera vietovė, norintiems vasaros metu vėsesniame klimate praleisti atostogas. Ten gyvenę ir dirbę tautiečiai su malonumu prisimena laukinės žąsies miestelį. **V. V.**

Hamilton, Ontario

KLB ŠALPOS FONDO Hamiltono skyriaus organizuotas šalpos reikalams vajus pasibaigė. Šalpai aukojo: $50 — Marlatt Funeral Home; $40 — St. Dalius; $30 — K. Mileris, R. J. Pleiniai; $25 — K. H. Norkai; $20 — J. Asminavičius, Z. Stanaitis, J. Lekutis, T. Apanavičienė, S. Rakštys; $15 — J. Adomauskas, J. Merkevičius, J. Bubnys, M. A. Pusdešriai; $10 — G. Vindašienė, V. Pilkauskas, B. Pakalniškis, J. Krištolaitis, A. K. Bungardos, P. Grybas, J. Bajoraitis, J. Kažemėkas, V. Sakas, E. Liaukienė, P. Kanopa, A. Mačiulaitienė, V. Kežinaitis, V. G. Agurkiai; $5 — A. Vinerskis, Z. Gedminas, A. Pronskus; $3 — K. Meškauskas. Vasario 16 gimnazijai aukojo po $10 — K. Meškauskas ir B. Pakalniškis. Šalpos Fondo komitetas priima aukas Vasario 16 gimnazijai ir šalpos reikalams. Komitetas dėkingas visiems aukojusiems.

Šalpos Fondo komitetas, norėdamas sutelkti daugiau lėšų šalpai, rudenį ruošia garsios Klivlando tautinių šokių grupės "Grandinėlės" koncertą. **J.P.**

Tillsonburg-Delhi, Ontario

Visi į tradicinę

GEGUŽINĘ,

kurią rengia

Lietuvos atgimimo sąjūdžio Delhi skyrius

š. m. **rugpjūčio 3, sekmadienį 1 v. p. p.,**

Vinco Dirsės ūkyje (R.R.2, Otterville, Ont. prie 59 kelio).

Bus jautienos kepsniai, muzika, loterija. Pelnas skiriamas "Laisvosios Lietuvos" laikraščio reikalams. Visi ir iš visur maloniai kviečiami dalyvauti. ***Valdyba***

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	9.75%
santaupas	6%	asmenines paskolas	12.25%
kasdienines palūkanas už santaupas	5.5%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	8.5%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	8.5%		
reg. pensijų fondo	7.5%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	7.75%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	8.5%		

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION

organizuoja ilgiausias keliones į LIETUVĄ.

Išvykimo datos: rugpjūčio 14, rugsėjo 3, spalio 2, gruodžio 26,

* * *

NEPRALEISKITE PROGOS APLANKYTI "EXPO-86"!

Rugpjūčio 8 d. didelė lietuvių grupė išvyksta į šį nepakartojamą pasaulinį renginį. Liko 5 vietos — skubėkite užsisakyti!

* * *

EGZOTIŠKA KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ!

Išvyksta spalio 10 d., grįžta lapkričio 2 d.

SAULĖTOS ATOSTOGOS GINTARO KRAŠTE!

Puerto Plata (Dominikos respublikoje) — lapkričio 23 d.

1 savaitė — $569 kan. 2 savaitės — $771 kan.

Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų.

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas šalis.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:

1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba **(416) 537-3060** **Telex 06-986766 TOR**

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Delhi-Tillsonburg, Ont.

PAMINĖTI SIBIRINIAI TRĖMIMAI. 1986 m. birželio 15 d. DLK Gedimino šaulių kuopa paminėjo sibiran trėmimų sukaktį. Dalyvaujant Delhi "Royal Canadian Legion" ir Simcoe "International Allied Colour Party" su vėliavomis. Lietuvės moterys, pasipuošusios tautiniais drabužiais nešė vainikus.

11 vr. Mišias atlaikė kun. L. Kemėšis ir pasakė tai dienai pritaikytą pamokslą. Liturginius skaitymus atliko Leokadija Vitienė. Prie altoriaus aukas nešė šaulės — Monika Rimkuvienė ir Aldona Aleliūnienė. Giedojo parapijos choras, Mišioms patarnavo Juozas Vitas.

Po pamaldų, sugiedojus Lietuvos himną, šauliai, kanadiečiai veteranai su vėliavomis, vainikais ir visuomene, išsirikiavo lauke prie kryžiaus. Maldą perskaitė kun. L. Kemėšas. Įžanginį žodį perskaitė kuopos vadas Gediminas Rugienius. Ištrėmimų mintis anglų kalba perskaitė Kastytis Lukošius. Juozas Vitas plačiai apibūdino žiauriuosius trėmimus, paskaitė Gedimino Žaibo eilėraštį "Vienybėje tautos galia" ir keletą minčių iš poeto Maironio.

Prie kankinių kryžiaus vainikus padėjo M. Rimkuvienė ir E. Jokubilienė nuo Lietuvių Bendruomenės, A. Aleliūnienė — šaulių, Lietuvos atgimimo sąjūdžio — L. Vitienė, Frank Tall — Delhi "Royal Canadian Legion", Helmuth Wasniak — "International Allied Colour Party". Iškilmė baigta giesme "Marija, Marija". Visi dalyviai buvo pakviesti į parapijos salę, kur šaulių moterų ir katalikių moterų buvo pavaišinti užkandžiais bei kava.

Leokadija Vitienė

RELIGINEI LIETUVOS ŠALPAI aukojo: $120 — E. Vindašienė; $100 — KLK moterų draugijos Delhi skyrius, Augaičiai, B. Lukošienė, Miceikos, kun. L. Kemėšis; $60 — P. Trečiokienė; $50 — A. Klemkienė, Pargauskai, Ratavičiai, Al. Aleliūnienė; $40 — V. Galeckas; $35 — Gudinskai; $30 — V. Vindašiai, Stankaičiai; $25 — Jocai, B. Stonkai; $20 — Budreika, Lukšiai, J. Vitai, Jauneika, Garneliai, J. Jurėnas, Kairys, Žiogai, A. Aleliūnas, Lapieniai, Šiurnos, Jokubilienė, Cvirkos; $10 — Pekarskienė, Rimkai, Steigvilai, Beržiniai, Čiuprinskai, M. Rudokienė, Vl. Vytai, Br. Rudokienė; $7 — Panko; $5 — K. Simutienė. Iš viso $1,-417.00 Nuoširdi padėka visiems aukotojams, prisidėjusiems prie Lietuvos tinkinčiųjų paramos.

Kun. L. Kemėšis

Tillsonburg, Ontario

LIETUVIŠKOS VESTUVĖS. Š. m. liepos 5 d. daug svetelių suplaukė į Tillsonburgo miesto salę atšvęsti Audros Beržinytės ir Gailiaus Senkaus (Senkevičiaus) vestuvių. Jungtuvių apeigas La Salette šventovėje atliko Toronto Prisikėlimo parapijos klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, kun. E. Jurgutis, OFM, iš Toronto ir kun. P. Špakauskas iš JAV (buvęs misijonierius Afrikoje, Senkevičių giminaitis). Jaunąją Audrą lydėjo pamergės: sesuo Laima Beržinytė, Ellen Courneya, Vera-Daina Borges ir Ramona Jauneikaitė. Jaunąjį lydėjo brolis Alvydas T. Senkevičius, jaunosios brolis Pranas Beržinis, Roman Ugovsek ir Audrius Stundžia.

Laimingi, su šypsena veiduose, sekė apeigas ir tėvai — Irena bei Stasys Beržiniai, Laima bei Česlovas Senkevičiai. Ir kaip nesidžiaugti, kai marti ir žentas gražiai kalba lietuviškai, dalyvauja lietuviškose organizacijose, mokėsi šeštadieninėje mokykloje. Gailius yra ilgametis skautas su paskautininkio laipsniu, studentas, mėgstąs jūrines keliones jachta. Audra — "Atžalyno" šokėja, baigusi teisės sekretorių mokyklą ir toliau gilinanti profesines žinias. Jaunosios tėvas — visuomenės veikėjas, KLB Delhi-Tillsonburgo apylinkės pirmininkas. Gailiaus tėvas — spaudos darbuotojas, skautų veikėjas, ilgus metus redagavęs "Skautų aidą".

Salėje jaunavedžius sutiko tėvai su tradicine duona ir druska, o gausus jaunimo būrys sudarė skliautą iš tautinių juostų. Pokylio programai vadovavo archit. Linas Saplys.

Sekmadienį vestuvių dalyviai suvažiavo į Beržinių ūkį, kurio šeimininkai visus nuoširdžiai vaišino.

Pažymėtina, kad ūkiuose jaunimas užauga lietuviškesnis, darbštesnis. Dauguma jo baigė aukštuosius mokslus, ankstyvoje jaunystėje mažiau turėjo progų nueiti sveikatai žalingais klystkeliais. **B. Stundžia**

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Jaunimo stovyklavietė Dainava šiemet švęs savo veiklos trisdešimtmetį. Jai bus skirta metinė šventė liepos 20 d. Tada įvyks metinis rėmėjų suvažiavimas, bus atidengtas masinis paminklas Romui Kalantai, pastatytas ant kalvelės, netoli stiebų vėliavoms, gerai matomas iš valgyklos. Paminklas yra skirtas ne tik R. Kalantai, bet ir kitiems žuvusiems už Lietuvos laisvę. Metinės šventės reikalai aptarti direktorių tarybos posėdyje gegužės 31 d. Sukaktuvinis leidinys "Dainava 30" jau atiduotas spaustuvei. Rėmėjų suvažiavime jį nemokamai gaus dalyvaujantys šimtininkai. Kiti šventės dalyviai galės nusipirkti. R. Kriaučiūnas, kalbėjęs redakcijos vardu, pranešė, kad iliustruotas leidinys "Dainava 30" turi apie 25 bendradarbius, daug ištraukų ir trumpų pasisakymų, parinktų iš buvusių stovyklų leidinėlių ir spaudos puslapių. Viršelį sukūrė dail. N. Palubinskienė. Tarybos pirm. V. Damušis painformavo, kad iš jos pasitraukusią A. Zorskienę pakeis vėl grįžtantis L. Petronis. "Gajos" korporacijos atstovas S. Jankauskas ruošiasi išvykti Virginijon. "Gaja" jį pakeis kitu asmeniu. Stovyklavietės patalpos iš lauko pusės išdažytos rusva spalva. Baigiamas ir vidinis jų dažymas. Gražiai atrodo išasfaltuoti keliukai, sutvarkyta aikštelė prie "Baltųjų rūmų". Atnaujinimo laukia prie paplūdimio esanti svetainė. Didesnių išlaidų pareikalaus planuojamas visų stovyklavietės kelių padengimas nauju asfalto sluoksniu. Metų laikotarpyje stovyklavietės atnaujinimams bus išleista apie $25.000.

A. a. prof. dr. Kazys Alminas-Alminauskis, lituanistas ir germanistas, mirė birželio 7 d. Kalifornijoje, Santa Monikoje. Velionis gimė 1904 m. balandžio 15 d. Paulaičiuose, Tauragės aps. Baigė Telšių gimnaziją, Kauno universiteto humanitarinių mokslų fakultetą, studijavo Miuncheno ir Leipcigo universitete ir gavo germanistikos doktoratą. 1934-39 m. dirbo vyr. asistentu Vytauto D. universiteto germanistikos katedroje, 1940-44 m. — vokiečių kalbos ir lituanistikos katedros vedėju Vilniaus universitete. Nuo 1948 m. profesoriavo Lojolos universitete Santa Monikoje. Palaidotas birželio 12 d. Šv. Kryžiaus kapinėse Los Angeles mieste. Liko duktė ir sūnus su šeimomis.

Atnaujinimo iškilmės lietuvių Aušros Vartų šventovėje Niujorko Manhatane įvyko gegužės 18, Sekminių sekmadienį. Šventovės atnaujinimu pasirūpino dabartinis klebonas kun. Vytautas Palubinskas. Aušros Vartų šventovėn perkelti šeši dail. V. K. Jonyno sukurti vitražai iš 1980 m. Bruklyne uždarytos Angelų Karalienės šventovės. Aušros Vartų šventovė taipgi susilaukė naujo altoriaus, naujų suolų — pagrindinio vidaus įrenginių pakeitimo. Naujos energijos Aušros Vartų parapijai atnešė "Branduolio" grupė, organizuojanti kultūrinius renginius.

Brazilija

Rio de Žaneiras vis dar laikomas savo dydžiu antrąja lietuvių kolonija Brazilijoje po Sao Paulo. Rio didmiestyje ir jo apylinkėse savo lietuviškumu ir veikla ilgus metus vyravo Gaulių, Vyčių, Dubauskų, Dutkų, Kizelių, Saurusaičių, Šimkevičių ir dar kelios kitos šeimos. Dabar ši lietuvių kolonija gerokai sumažėjo, mirus pirmiesiems ateiviams, bet vis dar tebėra apie pusantro šimto tautiškai ir religiškai susipratusių lietuvių. Birželio 2 d. Uršulės Gaulienės namuose buvo sušauktas Rio de Žaneiro lietuvių kolonijos atstovų pasitarimas, kuriame dalyvavo — Kazimieras, Antanas ir Romualdas Gauliai, Edmundas Dubauskas, Marytė Vyčaitė ir našle tapusi Bronė Vyčaitė su sūnumi Enriku. Pasitariman įsijungė ir iš Sao Paulo atvykęs kun. Petras Urbaitis, SDB, lankantis išsisklaidžiusius lietuvius.

Australija

Trėmimų Sibiran minėjimą birželio 8 d. Adelaidės rotušės koncertų salėje surengė Australijos baltiečių taryba, kurios valdybai šiemet vadovauja pirm. S. Pacevičienė, tarusi įvadinį žodį. Trijų tautinių spalvų žvakes prie scenos uždegė estaitė, latvaitė ir lietuvaitė, pasipuošusios tautiniais drabužiais. Jungtinis baltiečių choras sugiedojo Australijos himną ir A. Topmano "Requiem". Aptemdytoje salėje, tik žvakių šviesoms mirgant, ekrane buvo rodomas 1985 m. įvykusio baltiečių laisvės ir taikos žygio skaidrės, kurias aiškino žygyje dalyvavę trys jaunuoliai. Valdžios atstovų šį kartą minėjime nebuvo. Paskaitą skaitė Australijos moterų tarybos pirm. Necia Mocotta. Oficialią dalį užsklendė latvių jaunosios kartos atstovas I. V. Ozols. Savo dainas tautiniais motyvais atliko mišrūs lietuvių, latvių ir estų chorai. Lietuvius dainininkus paruošė sol. G. Vasiliauskienė. Jungtinis baltiečių choras sugiedojo Lietuvos, Latvijos ir Estijos himnus.

Religinius lietuvių reikalus tolimajame Perthe, vakarinėje Australijos dalyje, tvarko vysk. P. Baltakio, OFM, kapelionu paskirtas kun. dr. A. Savickas. Balandžio 20 d. būrys Lietuvių namuose susirinkusių tautiečių sueštinėm vaišėm pasveikino iš Sydnėjaus atvykusią kun. dr. A. Savicko motiną. Viešnia stebėjosi gražiu lietuvių giedojimu pamaldų metu šventovėje. Jai ypač patiko vilniečio kompoz. Juliaus Siniaus giesmė "Kristau, Karaliau Lietuvos". Kun. dr. A. Savickas, padėkojęs už gražų savo motinos priėmimą, rodė vaizdajuostę iš Lietuvių dienų Australijos sostinėje Kanberoje.

Pavergtųjų tautų taryba Melburne joms skirtą savaitę paminės pamaldomis ir bendru koncertu liepos 27, sekmadienį. Ekumeninėse pamaldose Šv. Patriko katedroje tautinės grupės dalyvaus su savo vėliavomis. Pamaldas organizuoja kun. Stasys Gaidelis, kasmet paruošiantis ir išleidžiantis knygutes su numatytomis maldomis, skaitymus atliksiančių asmenų pavardėmis. Po pamaldų visi jų dalyviai nueis į netoli esančią Dallas Brooks salę. Ten įvyks bendras Pavergtųjų tautų koncertas, kuriame programą atliks apie 300 menininkų — solistų, instrumentalistų, choristų, tautinių šokių ansamblių narių.

Britanija

A. a. Rapolas Kairys, 77 metų amžiaus žemaitis iš Tenenių Tauragės apskrityje, mirė balandžio 2 d. Birminghame. Buvo vedęs, šeimą palikęs Lietuvoje. Palaidotas balandžio 11 d. Wittono kapinėse, į kurias velionį palydėjo didokas būrys tautiečių. Laidotuvėmis rūpinosi S. Jezerskis ir B. Simonaitis, apeigas atliko kun. dr. S. Matulis, MIC. Balandžio 9 d. taip pat Birgminghame mirė mažai kam žinomas a. a. Juozas Kriščiūnas, ilgokai buvęs psichiatrinėje ligoninėje. Anksčiau gyveno Skotijoje ir Mančesteryje.

Mančesterio lietuvių katalikų bendrija juos aptarnaujantį kan. V. Kamaitį, sulaukusį 62 metų amžiaus, pagerbė bendrais pietumis Mančesterio lietuvių klube. Sekr. A. Jaloveckas pasveikino kan. V. Kamaitį ir paprašė palaiminti B. Barauskienės ir A. Bernatavičienės paruoštus valgius. Gimtadienį švenčiančiam kan. V. Kamaičiui geros kloties linkėjo klubo pirm. A. Podvoiskis, ramovėnų pirm. K. Murauskas, kultūrinio ratelio vardu kalbėjęs L. Puras, "Rūtos" vardu — O. Ramonienė.

Vokietija

"Aušros" skautų tuntas, dabar veikiantis Vasario 16 gimnazijoje, kur jam vadovauja v.s. fil. Meilė Mickienė, šiemet mini savo veiklos keturiasdešimtmetį. Sukakties proga bus išleista sukaktuvinė knyga su išsamia tunto kronika ir 400 nuotraukų, apimančių visus laikus. Knyga kainuos 50 DM arba $25 JAV. Pelnas bus skiriamas "Aušros" tuntui. Knygą užsiprenumeruoti galima pas Br. Čepulevičių, Kemtnerstr. 31, 8940 Memmingen, W. Germany. Pradžią "Aušros" tuntui davė Vytauto Didžiojo skautų ir skaučių draugovė, įsteigta 1945 m. Hassendorfo kaimelyje. "Aušros" pavadinimą tuntas gavo 1946 m. balandžio 1 d. Seedorfe, kur tada iš kelių vietovių buvo sutelkta apie 3.000 lietuvių. "Aušros" tuntui iki 1949 m. vadovavo ps. A. Samušis. Buvo leidžiamas A. Pociaus redaguojamas laikraštukas "Budėk". 1948 m. rudenį "Aušros" tuntas persikėlė į Diepholzą, kur 1950 m. rudenį buvo atidarytas Vasario 16 gimnazijos bendrabutis, sustiprinęs skautų eiles. 1954 m. "Aušros" tuntas su Vasario 16 gimnazija atsikėlė į Hiutenfeldą. Iš čia "Aušros" tuntas atstovavo Lietuvos skautams pasaulinės stovyklose — Britanijoje, Graikijoje, dalyvavo stovyklose su kitataučiais skautais Liuksemburge, Italijoje, Olandijoje, Šveicarijoje, Monake.

Tarptautiniame suvažiavime Portugalijoje

Krikščionių demokratų atstovai priėmė rezoliuciją okupuotos Lietuvos klausimu

Krikščionių demokratų internacionalas (IDC) š. m. birželio 4-6 d.d. Portugalijos Lisabonoje surengė pasaulinį suvažiavimą, kuriame dalyvavo 54 kraštų politinių partijų atstovai. Lietuvių krikščionių demokratų sąjungai (LKDS) atstovavo V. Šoliūnas — LKDS centro komiteto pirmininkas, inž. A. Rudis — LKDS garbės narys ir inž. A. Venskus — Europos lietuvių krikščionių demokratų tarybos pirmininkas.

Suvažiavime išklausyti IDC pirm. A. Zaldivar ir gen. sekretoriaus dr. A. Bernassola pranešimai apie Krikščionių demokratų internacionalo veiklą, metų bėgyje nustatytos gairės ateities veiklai ir apžvelgta bendra politinė padėtis pasaulyje. Taip pat buvo svarstomi Europos ir P. Amerikos bendradarbiavimo klausimai.

Kalbas pasakė krikščionių demokratų partijų vadai. Lietuvių kr. demokratų vardu kalbėjo V. Šoliūnas, iškeldamas okupuotos Lietuvos padėtį.

Pasaulinio IDC suvažiavimo pabaigoje priimta eilė rezoliucijų. LKDS pasiūlymu, suvažiavimas vienbalsiai priėmė rezoliuciją pavergtos Lietuvos klausimais. Joje primenama, kad Lietuva yra nuo 1940 m. okupuota Sovietų Sąjungos ir kenčia nuolatinę tautinę, religinę, kultūrinę, socialinę ir ekonominę priespaudą. Rezoliucijoje prašoma: 1. išlaisvinti iš Sibiro darbo stovyklų visus lietuvius politinius kalinius; 2. pasmerkti Lietuvos agresiją ir okupaciją; 3. atitraukti iš Lietuvos sovietų kariuomenę; 4. atstatyti laisvo apsisprendimo teisę okupuotoje Lietuvoje laisvais visuotiniais rinkimais Jungtinių Tautų priežiūroje.

Išrinkta nauja IDC valdyba, pirmininkaujama F. Piccoli (Italija).

Suvažiavimas Olandijoje

Š. m. balandžio 10-12 d.d. Olandijos Hagoje įvyko Europos krikščionių demokratų liaudies partijos suvažiavimas. Jame dalyvavo žymūs įvairių kraštų vyriausybių, Europos parlamento ir politinių partijų vadai. Jų tarpe buvo dr. Helmut Kohl — V. Vokietijos kancleris ir CDU pirmininkas, Pierre Pflimlin — Europos parlamento pirmininkas, Wilfried Martens — Belgijos min. pirmininkas, Ruud Lubbers — Olandijos ministeris pirmininkas ir Europos tarybos pirmininkas, Garret FitzGerald — Airijos ministeris pirmininkas, dr. Egon Klepsch — Europos parlamento krikščionių demokratų grupės pirmininkas, Concepcio Ferrer — Europos krikščionių demokračių moterų unijos pirmininkė, Emilio Colombo — Europos krikščionių demokratų unijos (UEDC) pirmininkas ir kiti.

Iš lietuvių pusės suvažiavime dalyvavo inž. A. Venskus — Europos lietuvių krikščionių demokratų tarybos pirmininkas.

Suvažiavimas priėmė eilę rezoliucijų ir plačią deklaraciją žmogaus teisių klausimais. Joje pabrėžiama krikščionių demokratų atsakomybė žmogaus teisių srityje, pasmerkiami žmogaus teisių pažeidimai komunistinės diktatūros kraštuose ir pasisakoma už pavergtų tautų teisę į laisvą apsisprendimą ir nepriklausomą gyvenimą.

LKDS inf.

Nepaprastosios ateitininkų konferencijos Toronte

PROGRAMA

Penktadienis, rugpjūčio 15 —
Toronto Prisikėlimo parapijos salėje

9.00 v.r. Dalyvių registracija ir susipažinimas su konferencijos tvarka
10.00 v.r. Šv. Mišios
11.00 v.r. Bendras posėdis: konferencijos atidarymas, prezidiumo ir komisijų sudarymas, reguliamino priėmimas, Ateitininkų federacijos tarybos pirmininko žodis
12.00 v. Pietų pertrauka
1.30 v.p.p. Simpoziumas — "Tarpsąjunginis bendravimas – pervedimas narių iš vienos sąjungos į kitą". Jaunučių, moksleivių, studentų ir sendraugių atstovai
3.00 v.p.p. Sendraugiams – Akademikų veiklos komisijos svarstybos. Studentams, moksleiviams ir jauniams — sąjungų posėdžiai ar suvažiavimai organizacinių klausimų svarstyboms.
5.00 v.p.p. Vakarienė
7.00 v.v. Akademija — Stasys Šalkauskis ir Pranas Dovydaitis
9.00 v.v. Jaunimo linksmavakaris — šokiai

Šeštadienis, rugpjūčio 16 —
Lietuvių vaikų namuose

9.00 v.r. Šv. Mišios
10.00 v.r. Bendras posėdis.
Almio Kuolo paskaita "Ateitininkijos prasmė ir paskirtis šių dienų perspektyvoje"
11.00 v.r. Ideologinis švietimasis ir charakterio ugdymas (ideologinio pasiruošimo komisija)
1.00 v.p.p. Bendri pietūs
2.30 v.p.p. Kūrybinė iniciatyva (kūrybinės iniciatyvos komisija)
3.45 v.p.p. Jubiliejinės stovyklos ir konferencijos svarstybų išvados bei nutarimai
5.00 v.p.p. Lietuvos krikščionybės sukaktis
5.30 v.p.p. Pertrauka vakarienei
7.00 v.v. Šeimyninio pabendravimo išvyka į Toronto Centre Island — Reino konferencijai prisiminti.

Sekmadienis, rugpjūčio 17 – Prisikėlimo parapijos salėje
9.30 v.r. Konstitucijos peržiūrėjimo komisijos pranešimai, konstitucijos pakeitimai ir diskusijos
11.30 v.r. Padėkos ir vilties Mišios
12.30 v.p.p. Agapė
1.30 v.p.p. Konferencijos uždarymas: prezidiumo žodis, rengėjų komisijos žodis, Ateitininkų federacijos vado žodis

Žinotini adresai

Prisikėlimo parapija
1011 College St.,
Toronto, Ont. Canada
Tel. (416) 533-0621

Lietuvių vaikų namai
57 Sylvan Ave.,
Toronto, Ont. Canada
Tel. (416) 534-5773

"Alder Place Hotel"
5487 Dundas St.W.,
Etobicoke, Ont. M9B 1B5,
Canada
Tel. (416) 231-9242
Kreipiantis sakyti
"Ateitis" Conference

"Inn on the Lake"
1926 Lakeshore Blvd. West,
Toronto, Ont. M6S 1A1, Canada
Tel. (416) 766-4392

Konferencijos rengėjų komiteto pirmininkė
Dr. O. Gustainienė
179 Cassandra Blvd.,
Don Mills, Ont. M3A 1P4,
Canada
Tel. (416) 445-4521

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

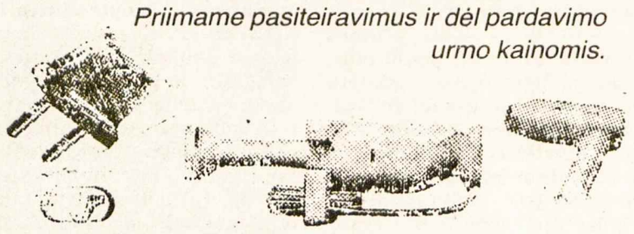

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. ALGIS VAIČIŪNAS taria uždarymo žodį "Vilniaus" paviljone, veikusiame devynias dienas Prisikėlimo parapijos patalpose tautybių savaitės — Karavano metu. Šalia kalbėtojo — paviljono burmistras A. Saplys, L. Garbaliauskas, paviljono karalaitė Z. Gurklytė ir kiti gintariečiai Nuotr. O. Burzdžiaus

"Vilkas nusivilko avies kailį"

(Atkelta iš 3-čio psl.)

ne" dienraštyje: "Kardinolo atvykimo proga mačiau daugybę žmonių skubančių pėsčiomis ar važiuojančių perkimštuose automobiliuose, autobusuose ir sunkvežimiuose. Gatvėse vyko griežta kontrolė. Kai kurie autobusai buvo tyčia ilgiau sulaikyti, kad laiku nespėtų atvykti į Masayą. Rusų T-55 tipo tankai stovėjo ant tilto, kad tikintieji, skubėdami sutikti savo ganytoją, neužmirštų šiurpios tikrovės".

Kelias į Masayą eina žavia, amžinai žaliuojančia atogrąžų gamta. Vienoje pusėje, kiek atokiau nuo kelio, yra Somozos šalininkų vilos. Šiandien ten gyvena "naujos klasės" žmonės — komendantai. "Juntos" vadas Daniel Ortega sakė, jie naudosis ta valdžios nuosavybe, kol bus revoliucinėse pareigavietėse. Niekas garsiai nekalba ir nerašo, kad komendantas Ortega Niujorke prisipirko vien akinių sau ir žmonai už 3,000 dolerių, panaudodamas Nikaragvos misijos Jungtinėse Tautose kredito kortelę. Vienas nikaragvietis ironiškai pastebėjo: "Vieni nemoka mokesčių, nes nieko neturi, kiti nieko nemoka, nes ką turi, priklauso tiems, kurie nieko neturi".

Masaya miestas, 30 km į pietus nuo sostinės Managvos, Somozos laikais buvo opozicijos tvirtovė. Ten veikė Eden Pastora (komendantas "Cero"), talkinamas vietos gyventojų. Tenai 1986 m. sausio mėnesį kardinolas Obando atliko ganytojinį vizitą. Gyventojai žino, kad kardinolas pritarė sukilimo minčiai atsikratyti Somozos diktatūros. Tačiau šiandieną kardinolas yra rakštis ir dabartinio režimo akyje. Režimo ginklas — kardinolo niekinimas. Net ir užsienio reikalų min. Miguel d'Escoto (iš Maryknoll vienuolijos pašalintas kunigas) kardinolą vadina "vyriausiu kontrarevoliucionieriumi".

Buvo gerai, kai Somozos laikais Obando drąsiai reikalavo diktatūrinę valdžią gerbti žmogaus teises ir atlikti krašte politines, ekonomines ir socialines reformas. Somoza ir jo šalininkai kardinolą laikė pavojingu ir pravardžiavo "komendantu Miguel". Šiandien, kai tas pats Obando Katalikų Bendrijos vardu reikalauja dabartinį komunistinį sandinistų režimą laikytis demokratinių principų, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių gerbimo, — jis yra kritikuojamas, šmeižiamas ir niekinamas.

FSNL režimas vartoja brutalias represijos priemones prieš visus tuos, kurie reikalauja savo ir visos tautos teisių. Uniformuoti sandinistai vartoja smurtą prieš dvasiškius ir katalikiškosios akcijos vadovus, konfiskuoja religinio turinio leidinius, uždaro katalikų radijo stotis, terorizuoja kunigus (užtenka tiktai prisiminti kun. Carballo istoriją, kuris su parapijos raštinėn atsilankiusia moterimi buvo režimo smogikų nuogai išvilkti ir prievarta rodomi pajuokai gatvėje; žmonės tačiau nesijuokė). Draudžiama net kardinolui transliuoti Mišias per radiją, nekalbant jau apie televiziją.

Uždraustas šūkis

Prieš metus, kai Obando y Bravo grįžo Nikaragvon popiežiaus pakeltas kardinolu, pusės milijono tikinčiųjų minia, jį sutikdama, šaukė: "Komunizmas — ne, krikščionybė — taip!" Kelionės metu elektros srovė buvo nutraukta, ir šešias valandas trukusi triumfalinė grįžimo eisena būtų buvusi tęsiama tamsoje, bet padėtį išgelbėjo JAV televizija savo galingais šviesos prožektoriais. Šiandien tikinčiųjų šūkis: "Komunizmas — ne, krikščionybė — taip" yra režimo uždraustas. Nikaragvos vyskupų ganytojinis laiškas apie Eucharistiją buvo neseniai režimo iščenzūruotas, bet ištisai paskelbtas užsienyje. Kardinolo Obando y Bravo vardo neleidžiama minėti, per radiją ir televiziją. Neseniai kardinolo rezidencijoje ir arkivyskupijos įstaigose šviesa buvo išjungta dešimčiai dienų.

Vilties kardinolas

Nežiūrint nuožmios priespaudos, tikintieji atvirai rodo savo jausmus kardinolui, rizikuodami bausmėmis. Vokiečių žurnalistas M. Sommer pastebėjo, jog kardinolo vizito į Masaya metu gatvėse plevėsavo geltonos-baltos spalvos Vatikano vėliavos. Nikaragviečių papročiu, palmių lapai, gėlių puokštės ir vaisių krepšiai puošė namus ir gatves. Visur jis matė žmones, žmones, žmones... Kardinolui pasirodžius, kilo didis džiaugsmas, plojimai, dainavimas, giedojimas, ašaros. Minios entuziazmui nebuvo galo. "Vilties kardinolas" — šaukė vieni. "Jaunimo kardinolas!" — šaukė kiti, treti kartojo: "El cardenal, amigo, Masaya esta contigo" (Kardinole, drauge, Masaya yra su tavim!). Dešimtys tūkstančių sveikino kardinolą gatvėse, penki tūkstančiai po pustrečios valandos vėliau perpildė šventovę, kurioje kardinolas laikė pamaldas. Sekančią dieną sandinistų oficiozas "Barricada" gėdingai melavo antraštėje: "Tik 800 žmonių norėjo jį matyti".

Skautai dengė ganytoją ratu, saugodami nuo minios, kuri bangomis ritosi jo link. Skautų vadas slaptai įteikė užsienio žurnalistams raštelius. Juose buvo kalbama apie Nikaragvos jaunimo problemas, sudaromas valdžios kurstomo komunistams palankaus jaunimo. Skautai skundėsi, kad tarptautinė spauda daugiau rašo apie marksistinės sandinistų revoliucijos šūkius nei apie žmonių kančias. Jie šaukėsi pasaulio skautijos pagalbos.

Diktatoriaus ir kardinolo gimtinė

Kardinolui aplankius Monimbo kvartalus, kuriuose daugiausia gyvena to paties vardo indėnai, gražus stilizuotas popierinis paukštis iškilo virš kardinolo padangėn. Minia iš džiaugsmo jį apmėtė "confetti". Griūvančios lūšnos, dulkėti keliai, bado paliesti veidai, bet kokia nuotaika!" — stebėjosi Sommer.

Mišių metu maldos ir giesmės bylojo apie gilų žmonių tikėjimą. Kardinolas pamoksle laikėsi savo nusistatymo: jokių puolimų prieš režimą, jokių kurstančių žodžių. Kiekvienas žino ir be žodžių, kokia yra tikrovė. Viena yra aišku: kardinolas Obando y Bravo yra nikaragviečių tautos šviesesnės ateities viltis. Keistu sutapimu kardinolas gimė "La Libertad" vietovėje, o tasai žodis reiškia "laisvė". Ten gimė menko išsilavinimo, bet didelio fanatizmo ir ambicijos komendantas Daniel Ortega. Tie du žmonės stovi skirtinguose poliuose: vienas katalikybę ir kraštą gina, kitas juos išduoda.

Vokiečių žurnalistas paliko Masayą su išvada, kad Katalikų Bendrijoje nebus Nikaragvoje skilimo, nepaisant kai kurių asmenų baiminimosi. Jo įsitikinimu, vadinamoji "Liaudies bendrija" yra per daug nereikšminga. Esą sandinistų komunizmas nepajėgs teisybės pakeisti melu, o žmonių valios — totalistų prievarta.

Stiprėjantis sankirtis

Tuo tarpu Nikaragvoje tikinčiųjų persekiojimas stiprėja. Kraštas neturi informacijos laisvės — ja naudojasi tiktai Sandinistų frontas. "Kaip gi mes galime tikėti režimo spauda, — sako kardinolas Obando, kai esame tos spaudos šmeižto aukos? Nemanau, kad dabartinė padėtis Nikaragvoje padeda kurti meilės visuomenę. Vietoje to, žmonių širdys yra perpildytos neapykanta, nes jų teisės yra paneigtos. K. Bendrija turi savo vadovybę, kuri nesilenkia Sandinistų fronto įgeidžiams".

Konflikatas tarp komunistinio sandinistų režimo ir K. Bendrijos Nikaragvoje nėra padaras sankirčio tarp konservatorių ir pažangiųjų, tarp turtingų ir vargšų: jis glūdi pačioje ideologijoje ir režimo užmojuose palaipsniui naikinti krikščionybę, pakeisti ją režimo ir marksistinės revoliucijos kultu. Talkon ateina marksistai iš Kubos, Sovietų Sąjungos ir kitų komunistinių kraštų.

Amerika negali likti kurčia ir nebylė Nikaragvos problemai. Palikti Nikaragvos krikščionis jų pačių likimui reikštų atidaryti kelią tikinčiųjų kryžiavimui Nikaragvoje, kur katalikai heroiškai rodo savo ištikimybę Kristui. P. Amerikai itin svarbu baigti prisitaikymo ar "protingos tylos" politiką, nepaisyti marksistinių daigų laisvinimo teologijoje.

Dabartiniam Nikaragvos režimui apibūdinti geriausiai tinka San Jose (Costa Rica) arkivyskupo Arrieta žodžiai: "Dabar nėra nė mažiausios abejonės apie Nikaragvą: vilkas nusivilko avies kailį".

PASTABOS IR NUOMONĖS

"Du straipsniai - dvi pažiūros"

JONAS PRUNSKIS

"TŽ" 1986 m. 25 nr. išspausdino taip pavadintą A. Juodvalkio straipsnį. Jame mini mano pareiškimą, kad lenkai kalino lietuvius patriotus, nes visos valstybės rūpinasi savo saugumu. Juk ir Lietuva kalino lenkus, vokiečius, komunistus; kalino ir lietuvius, kurie nesilaikė įstatymų. Buvo kalinti ir prof. Pr. Dovydaitis, prof. A. Voldemaras, prof. J. Eretas, prof. K. Pakštas ir kt.

A. J. rašo: "Dabartiniai Lietuvos okupantai raudonieji rusai kalino ir trėmė šimtus tūkstančių lietuvių į gulagus, atseit tuo pačiu 'saugumo' pagrindu". Jeigu kam sunku atskirti kapitalistinės sistemos kraštų saugumo supratimą nuo komunistinės Rusijos, tegu pasiskaito Sibiro tremtinių raštus: Rūkienės, Jociūtės, Kreivėno, Armonienės, kun. dr. J. Prunskio "Lietuviai Sibire". Tiesa, gali atsirasti tokių, kurie, norėdami gelbėti Sov. Sąjungos moralę, ims aiškinti tų valstybių saugumo supratimą suktai, kaip tai rusai daro, bet tai nebus tiesa.

Dėl vilniečių lietuvių ūkininkų padėties A. J. siūlo man paskaityti gen. Raštikio knygą, kaip buvo su jo tėvu. Aš nesigilinu, kaip buvo su vieno ar kito veikėjo tėvu. Man nereikia skaityti arba ko nors klausti apie vilniečius ūkininkus. Aš esu pats liudininkas. 1941 m. sausio m. buvau nukeltas į Dūkštą pavaduoti išvykusio veter. gydytojo Bartininkaičio. Buvau ten nepilnus 3 mėnesius ir aptarnavau Turmanto, Rašės, Daugėliškio ir Dūkšto valsčių ūkininkus. Buvau ne tik jų trobose, bet ir tvartuose. Aplankiau apie tūkstantį ūkių ir mačiau, kad vilniečiai lietuviai ūkininkai nebuvo lenkų skriaudžiami. Radau jų ūkiuose užtektinai gyvulių ir grūdų. Į turgų ir į šventovę jie ateidavo neblogai apsivilkę. Jų trobesiai buvo panašūs į Lietuvos ūkininkų trobesius. Lenkų laikais jie lenkiškai turėjo kalbėti tik valdiškose įstaigose. Namuose, pobūviuose, gegužinėse galėjo kalbėti bei dainuoti lietuviškai.

Mano dėdė kun. Petras Prunskis, Palūšės klebonas, visą laiką laikė pamaldas lietuviškai. Jis buvo baustas piniginėmis baudomis už patriotinius pamokslus ir atlietuvinimą pavardžių per krikštus. Suėmimo išvengė. Atėję rusai jį išvežė į Sibirą ir ten nukankino (žiūr. "L. enciklopedijoje"). Vilniečiai lietuviai turėjo savo spaudą, nors negausią, pradžios mokyklas (retą jų tinklą), Vilniuje savo gimnaziją. Ją baigusių yra ir mano giminėje.

Vilniaus krašte lietuvybė lenkų buvo pritildyta, bet nelikviduota. Atėję rusai atėmė vilniečių žemes, suėmė lietuvius veikėjus. 1941 m. pavasarį atėmė jų grūdus (pyliavos), o 1941 m. birželio 15 d. vilniečius pradėjo vežti į Sibirą. 1945 m. Vilniaus kraštą rusai sunaikino, jį išdalydami: didesnę pusę Gudijai, Suvalkų trikampį Lenkijai, o likusią dalį su Vilniumi pasiliko sau kaip ir visą Lietuvą. 1947-1950 m. buvo išgriautos vilniečių-lietuvių sodybos.

Mano tvirtinimu, kad Gudijoje naikinami lietuviai, ir jos teritorijos nebeatgausime, A. J. abejoja ir mano, kad atgausime, nors ten nebus lietuvių; esą žydai atgavo Palestiną ir po 2000 metų. Neužmirškime: žydai atgavo žemes su Amerikos pagalba. Amerika ir dabar Izraeliui duoda daugiau, negu bet kuriai JAV valstijai. Jei Amerika žydams nutrauktų bilijonines sumas, Izraelio egzistencija būtų labai trumpa.

A. J. siūlo jieškoti Lietuvai atstatyti "atramos naujose Europos valdymo formose". Kokiose? Amerika, Anglija, iš dalies Prancūzija galėjo atstatyti Lietuvos nepriklausomybę tuoj po karo, bet mus atidavė rusams. Kas Lietuvai galėtų pagelbėti iš Europos valstybių? Tik ne Ispanija, Graikija ar Italija.

Lenkija irgi nekariaus dėl Lietuvos laisvės, bet lenkai, siekdami sau daugiau laisvės, netiesiogiai padeda ir Lietuvai. Lenkija, būdama netoli 40 mil. tauta, kovodama už savo nepriklausomybės atgavimą, prisidės ir prie Lietuvos nepriklausomybės atgavimo, nors ir netiesiogiai. Jeigu ateis diena, kurią lenkai galės išvyti rusus iš Lenkijos, galimas dalykas, ir Lietuva tai galės padaryti. Taip buvo ir 1918-1919 m.

Prano Čepėno

"NAUJŲJŲ LAIKŲ LIETUVOS ISTORIJOS"

antrąjį tomą galima užsisakyti pas leidėją.
Antrasis šios istorijos tomas yra 864 psl.,
jo kaina JAV $25.00

— — — — — — — — — — — Atkirpti — — — — — — — — — — —

Mr. L. Šmulkštys
Dr. K. Griniaus Fondas
2523 West 69th Str.,
Chicago, IL 60629, USA

Prašau atsiųsti man Prano Čepėno "Naujųjų laikų Lietuvos istorijos" II-jį tomą.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

.....

Siunčiu JAV $25.00

Taip šoko Toronto atžalyniečiai, besiruošdami išvykai į pasaulinę parodą Vankuveryje, kur pasirodė su keliais koncertais Nuotr. B. Tarvydo

AKTUALUS LEIDINYS

"Išlaisvinimo teologija", parašyta žymaus lietuvių mintytojo prof. ANTANO MACEINOS, jau išspausdinta ir gaunama "Tėviškės žiburių" administracijoje bei knygynuose. Kaina – 5 dol. (JAV-se 5 dol. amerikietiškais). Užsakant paštu, prašoma pridėti 1 dol. persiuntimo išlaidom. Šiame leidinyje sutelkti straipsniai, spausdinti "Tėviškės žiburiuose". Juose gvildenamas dabar visame pasaulyje diskutuojamas išlaisvinimo klausimas.

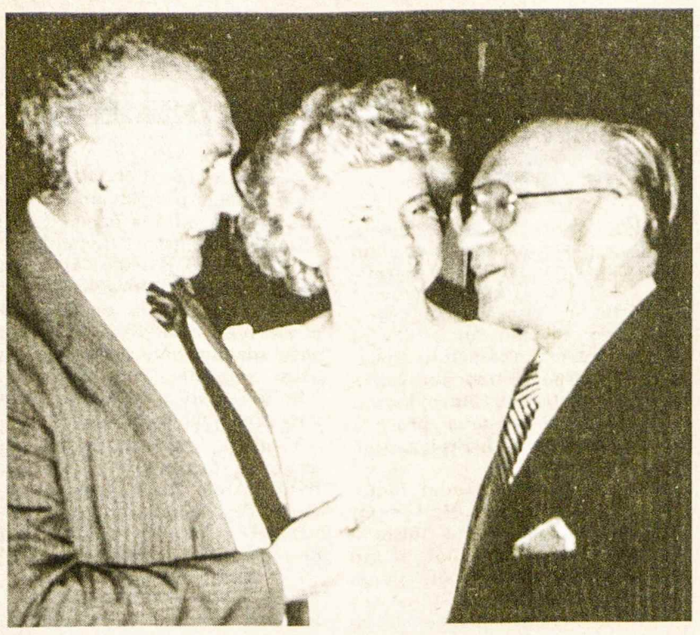

Šeštoje premijų įteikimo šventėje Bostone, kurią surengė JAV LB kultūros taryba. Iš kairės: inž. Č. MICKŪNAS, kultūros tarybos pirm. I. BUBLIENĖ, inž. J. RASYS Nuotr. K. Daugėlos

Lietuviai Brazilijoje

HALINA MOŠINSKIENĖ

Palaidotas veikėjas

A. a. inž. Jonas Antanaitis mirė 1986 m. gegužės 4 d. Sao Paulo mieste po ilgos ir sunkios ligos. Gimė Lietuvoje 1905 m., baigė Vilkaviškio gimnaziją drauge su poetu Aleksandru Arminu-Venencijumi Ališu, poete Salomėja Bačinskaite-Nerimi, prel. Pijumi Ragažinsku, Petru Karuža ir kitais. Mokytojavo kaip muzikos dėstytojas bei chorvedys Rokiškio gimnazijoje. Vėliau studijavo techniką Vytauto Didžiojo universitete. Lietuvai atsistatant dalyvavo Klaipėdos atvadavime. Kalbėdamas apie tą žygį, sakydavo: "Turėjau šautuvą ir šaudžiau į priešus, kad jų mažiau būtų . . ."

Velionis 1940 m. su šeima pasitraukė iš Lietuvos. Apkeliavęs daugelį kraštų, apsigyveno Brazilijoje ir joje įstrigo. Čia, radęs buvusį savo klasės draugą iš gimnazijos laikų, reiškėsi lietuviškoje veikloje, talkino lietuvių parapijai, prisidėjo prie savaitraščio "Mūsų Lietuva" redagavimo bei leidybos. Prel. P. Ragažinskas, tuometinis V. Zelinos lietuvių parapijos klebonas ir Lietuvių katalikų bendruomenės pirmininkas, visiems naujiems ateiviams stengėsi padėti, sudaryti priimtiną nuotaiką kolonijoje, aiškindamas seniesiems ateiviams, kad "dypukai yra lygiateisiai broliai ne išvietintieji, o benamiai.

Kai LK bendruomenė neteko choro vadovo, tas pareigas perėmė J. Antanaitis. Jis uoliai rūpinosi giedojimu ir choro dalyvavimu pamaldose.

Velionis kurį laiką labai aktyviai reiškėsi Brazilijos lietuvių sąjungoje, kurion įsirašė nariu su kitais naujai atvykusiais, kai sąjunga atitinkamai pakeitė savo įstatus. Pastebėjęs, kad Brazilijos lietuvių sąjungos turto globa nėra teisiškai sutvarkyta, ėmėsi darbo. Tapęs pirmininku, per ketverius metus minėtus reikalus sutvarkė, bet susilaukė stiprios narių opozicijos. Išrinkta naujoji valdyba ir nariai neleido jam tarti nė atsisveikinimo žodžio, neišreiškė jam jokios padėkos.

Lietuva katedroje

Sao Paulo lietuviai sibirinių trėmimų metines birželio 15 d. paminėjo iškilmingomis pamaldomis šio didmiesčio katedroje. Mišias buvo pažadėjęs laikyti vysk. Dom Luciano, generalinis Brazilijos vyskupų konferencijos sekretorius, bet pažado negalėjo tesėti, nes staiga turėjo išvykti Vatikanan. Jį pavadavo katedron atsiųstas centrinio rajono vysk. Dom Decio Pereira. Mišias jis koncelebravo su kun. Pranu Gavėnu, SDB, kun. Petru Urbaičiu, SDB, ir kun. Feliksu Jokūbausku. Buvo meldžiamasi ne tik už Lietuvos, bet ir Latvijos bei Estijos tremtinius.

Giedojo "Choral Paulistano", vadovaujamas muziko Roberto Casimiro (telefonų knygoje yra 47 tokios pavardės). Nedidelė grupė lietuvaičių, apsirengusių tautiniais drabužiais ir keletas skautų stovėjo prie altoriaus su Brazilijos ir Lietuvos vėliavomis (pastaroji buvo perrišta juodu kaspinu). Tautiniais drabužiais pasipuošę buvo susodinti suoluose prie altoriaus. Jų buvo ir daugiau, bet kažkodėl tą dieną nenorėjo išsiskirti iš minios, užpildžiusios didžiulę katedrą. Be to, sibirinius trėmimus pergyvenusių beliko Brazilijoje vos keletas . . .

Pamaldų pradžioje buvo perskaitytas prasmingas, jaudinantis laiškas, parašytas vyskupo Dom Luciano de Almeida. Tai buvo drąsinantys žodžiai lietuvių tautai, kovojančiai prieš ateistinį sovietų režimą.

Prie įėjimo katedron Šv. Kazimiero parapijos atstovai dalino portugalų kalba lapelius su antrašte "Tragiškas lietuvių tautos birželis". Juose suglaustai atpasakoti sibiriniai trėmimai, pateikti duomenys, pridėtas žemėlapis ir malda už Lietuvą.

Didžiausiame Brazilijos dienraštyje "Essado de S. Paulo" buvo išspausdintas kun. Pr. Gavėno straipsnis, o "Folha de S. Paulo" — vyskupo Dom Luciano de Almeida. Abiejuose straipsniuose buvo iškelta lietuvių tautžudystės 45-toji sukaktis. Apie tai trumpai rašė ir "Mūsų Lietuva".

Lietuvių paviljonai

Tautybių festivalis birželio 21 d. buvo surengtas aikštėje prie Sao Paulo katedros. Kiekviena tautybė turėjo savo barakėlius — paviljonus. Lietuvių pasirodymu rūpinosi dr. Antanas Šiaulys su dukromis, pasipuošusiomis tautiniais drabužiais. Trims lietuviškiems paviljonams vadovavo Aldona Valavičienė. Lietuviškas melodijas grojo Alfonso Kublicko atvežti lietuviai muzikantai. Meninę programą atliko lietuvių jaunimo ansambliai "Aušra", "Rūtelė" ir "Nemunas". Lietuvių barakėliai turėjo tautodailės bei rankdarbių parodėles, bufetą su lietuviškais patiekalais, aiškų užrašą "Lithuania". Talkino ir daug rodinių pristatė Oktavijus Rutkauskas-Machado. Buvo dalinami ir informaciniai lapeliai apie Lietuvą ir jos gyventojų naikinimą.

Pažymėtina, kad dr. Antanas Šiaulys yra gimęs Brazilijoje. Jo vaikai jaučiasi esą Lietuvos palikuonys — tikri lietuviai. Ir tėvas, ir jo duktė Monika lanko lietuvių kalbos pamokas. Stipriai gyvuotume, jeigu tokių daugiau atsirastų.

Marijos šventovėje

Garsiojoj Marijos šventovėj Aparecidoj lietuviai lankėsi birželio 22 d. Iš Sao Paulo ten nuvažiavo du autobusai maldininkų. Tokia lietuvių kelionė yra metinis jų renginys. Nors buvo eilinis sekmadienis, šventovėje dažnai keitėsi maldininkai. Kas valandą buvo laikomos Mišios kitom grupėm. Lietuviams atstovavo į 10 v.r. koncelebracines Mišias įsijungęs kun. Pr. Gavėnas, SDB. Lietuvių jaunimas prie altoriaus stovėjo su Lietuvos ir Brazilijos vėliavomis.

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. ***Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE,*** $15.00, JAV
2. ***Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE,*** $15.00, JAV
3. ***Jokūbas Dagys, SCULPTURES*** (meno albumas), $35.00, JAV
4. ***J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS,*** $6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Susitikimas su Landsbergiu

Šiemet jau suėjo 20 metų, nuo to laiko, kai Britanijos Londono lietuvius iš JAV pirmą kartą aplankė rašytojas Algirdas Landsbergis. Jis ir pats gerai nebeatsimena, ar šįkart buvo aštuntas, ar devintas kartas Europoje. Vis kokie nors kongresai ar suvažiavimai duoda jam progos atskristi į senutę Europą, ir štai išvystame aukštą, liekną ir besišypsančią jo figūrą.

Birželio mėnesį pirmiausia jis pasisukinėjo Europos žemyne, susitiko su Miuncheno lietuviais, paskui Hamburge kaip atstovas dalyvavo PEN kongrese ir ten net skaitė pranešimą apie Justino Marcinkevičiaus "Daukantą". Jam buvo sudaryta proga susitikti su vokiškos gimnazijos jaunimu, kuriam paskaitė vokiečių kalba ištrauką iš savo dramos "Penki stulpai turgaus aikštėje".

O Londone, kaip dramaturgiją dėstančiam profesoriui ir dramaturgui, daugybė teatrų ir visokių įdomių pastatymų, tik spėk suktis. O ir kitokių reikalų bei susitikimų čia jam netrūko. Tačiau birželio 29, sekmadienį, klebono kun. dr. Jono Sakevičiaus pakviestas, lietuvių šventovėje Mišių metu jis atliko skaitymus. Po pamaldų visas didelis būrys susimetėme į Šv. Kazimiero klubo svetainę prie šventovės susitikti su svečiu. Ne tik susitikti, bet ir pasiklausyti jo, kaip ir visada, kaskart vis ką nors naujo atsivežančio.

Klubo pirm. Stasys Kasparas pristatė svečią rašytoją, kuris šįkart iš pradžių su humoru papasakojo, kokį įspūdį jam sudaro susitikimai su lietuviais Miunchene, Hamburge ir Londone. Tai buvo lyg ir įvadas į jo paties draminį kūrinį "Onos veidas". O skaitomi tos pjesės dialogai, dar vis perpinami šmaikščiais komentarais, klausytojuose kėlė gardų juoką.

Alg. Landsbergis labai mėgsta Marcelijaus Martinaičio poeziją. Prieš ketvertą metų Londone jis supažindino klausytojus su keliomis to poeto sukurtomis Kukučio baladėmis. Dabar, baigęs Onos istoriją, paskaitė visą stambią savo poemą apie eilėraščio įsiveržimą į Vilnių.

Baigiant susitikimą, man buvo leista padėkoti svečiui rašytojui ir priminti susirinkusiems akivaizdžius jo talento laimėjimus.

Išsiskirdami išgirdome, kad sekančiais metais gegužės mėn. jis greičiausiai vėl atskris į Europą ir paskui tikisi pasiekti Britaniją. Tada ir vėl susitiksime Londone, o jeigu bus laiko, gal jis aplankys ir kurį nors kitą didesnį, sakysim, Nottinghamo, lietuvių telkinį.

K. Barėnas

Kitataučiai apie mus

Paryžiaus rusų savaitraštis "Ruskaja Mysl" birželio 28 d. laidoje rašo: "KGB tarnautojai apklausinėjo visą eilę asmenų apie buvusį politkalinį Liudviką Simutį. Apklausinėjamieji buvo raginami įtikinti Simutį, kad jis nustotų bendradarbiavęs su "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika". Jauną menininką Romą Smailį jie bandė užverbuoti šnipinėti prieš L. Simutį. R. S. atsisakė tai padaryti. Neužilgo po to Smailys žuvo neišaiškintose aplinkybėse: jį suvažinėjo milicijos autovežimis".

Niujorke rusų kalba leidžianas dienraštis "Novoje Ruskoje Slovo" birželio 29 d. laidoje rašo, kad JAV-bių žydams ginti tautinė konferencija iškėlė sovietų "Inturistui" bylą dėl melagingų skelbimų. "Inturistas" skelbia apie poilsio malonumus galingo socializmo krašte, bet nieko nesako apie pavojus, kurie gresia su disidentais ir netgi eiliniais piliečiais susitinkantiems Amerikos turistams. Jie būna sulaikomi ir išklausinėjami. Kartais būna iš jų atimami nuosavi daiktai. Daugelis jų būna ištremiami iš Sov. Sąjungos, dar apmokėtam vizito laikui nepasibaigus.

Krokuvos savaitraštis "Tygodnik Powszechny" birželio 22 d. laidoje rašo: "Pagal oficialius duomenis, lietuviai sudaro 80% Sov. Lietuvos gyventojų, rusai 8.9%, lenkai 7.3%, gudai 1.7%, ukrainiečiai 0.9%, žydai 0.4%. 1970 m. laisvai rusų kalbą mokėjo vartoti 35.9% lietuvių, o 10 metų vėliau — 52.1%.

"The Canadian Jewish News" liepos 3 d. laidoje rašo: "Susidedantis iš trijų teisėjų federacinis teismas nusprendė atimti JAV-bių pilietybę Juozui Kungiui, kuris yra apkaltintas dalyvavimu nacių, nukreiptų prieš žydus, žiaurumuose.

Trečiosios apylinkės JAV-bių apeliacinio teismo teisėjai pareiškė, kad Kungys, gyvenantis Clifton, N.J., imigruodamas 1948 m. iškraipė faktus apie savo praeitį ir 1954 m. gavo pilietybę.

Šiuo palankus Kungiui žemesnio teismo sprendimas buvo atmestas. Specialių tyrinėjimų įstaiga (OSI), teisingumo departamento skyrius, 1981 m. apkaltino Kungį, kad jis 1941 m. dalyvavo daugiau kaip 2000 žydų žudyme nacių okupuotos Lietuvos Kėdainių miestelyje".

Toronte leidžiamas prancūzų savaitraštis "L'Express de Toronto" birželio 10 d. laidoje pagyrė teisėjo Deschenes sprendimą nevykti į Sov. Sąjungą kaltinamos medžiagos rinkti. Vedamojo straipsnio autorius F. Bergeron rašo, kad komunistai perėmė fašizmo žibintą ir kad komunizmo vardu padarytieji žiaurumai viršija Trečiojo Reicho žiaurumus. **J. B.**

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Lougheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Baigėm mokslo metus, važiuojam vasaros atostogų Nuotr. R. Pranaičio

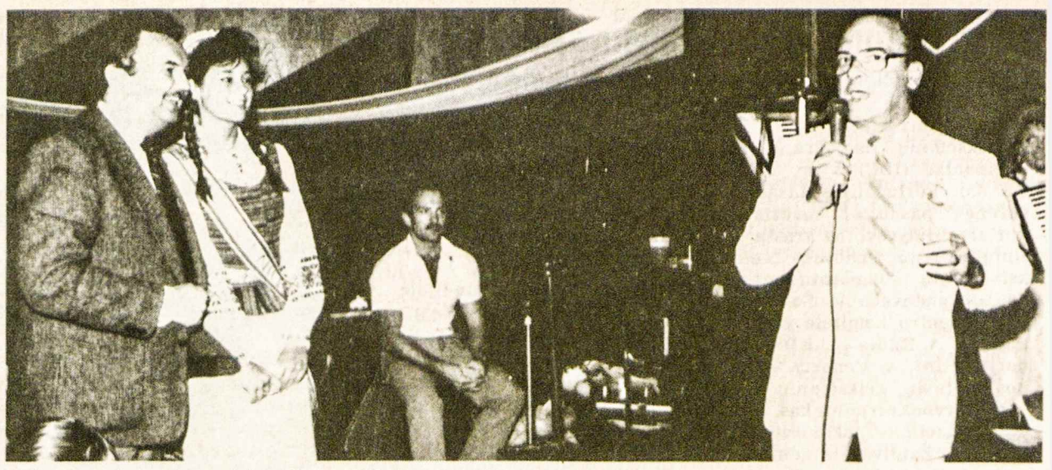

Ontario parlamento nariai, aplankę "Vilniaus" paviljoną Toronte tautybių savaitės metu Prisikėlimo parapijos patalpose. Kairėje — YURI SHYMKO, paviljono karalaitė ZITA GURKLYTĖ, dešinėje — BUD GREGORY, viduryje — VACLOVAS POVILONIS, stebintis svečių kalbas. Svečiai gėrėjosi paviljono programa ir valgiais

Tarp Vašingtono ir Čikagos

Atostogų įspūdžių akimirkos ir šaunioji opera "Vilius Telis"

Šiandien trečiadienis, birželio 11 diena. Atidirbus vakarinę pamainą, rytoj rytą vėl važiuosim dešimčiai dienų į Čikagą. Nors prieš tris savaites iš ten sugrįžom, tačiau jau pabaigėm skanią lietuvišką juodą duoną, kvepiantį skilandį ir kitas iš laisvojo pasaulio lietuvių sostinės parsivežtas gėrybes. Kiekvieną pavasarį į Čikagą vilioja ypač tenykštė lietuvių kultūrinė veikla. Praėjusį kartą gėrėjomės Dainavos ansamblio "Lietuviškomis vestuvėmis", o šį kartą — opera "Vilius Telis".

Prezidento deklaracija

Iš tarnybos grįžau prieš pusiaunaktį. Sostinės Connecticut gatvėje dar gyvas judėjimas. Kitoj gatvės pusėj pamatau mojuojantį Baltųjų rūmų pareigūną Liną Kojelį. Jis eina pas mus su dovana rankose. Tai prezidento Reagano deklaracijos tekstas, kuria jis birželio 14-ją skelbia Baltiečių laisvės diena. Linas iš anksto pristato rezoliucijos tekstą. Rytoj po pietų prezidentas Baltuosiuose rūmuose oficialiai priims baltiečių delegaciją ir pasirašys minėtą deklaraciją. Rytoj tuo metu, kai prezidentas ją oficialiai pasirašys, ji eterio bangomis bus perduota Lietuvai.

Nors jau po pusiaunakčio, bet su Linu Kojeliu dar valandėlę pasikalbam savo bute. Iš jo sužinau, kad rytoj į Vašingtoną atvyksta Alg. Gečys, T. Blinstrubas ir dr. J. Valaitis. Jie bus L. Kojelio svečiai, kartu Baltųjų rūmų valgykloje valgys priešpiečius, po to bus supažindinti su kai kuriais aukštais Baltųjų rūmų pareigūnais, o vėliau priimti paties prezidento Reagano. Linas pasiūlo ir man, kaip spaudos atstovui, stebėti tuos įvykius, tačiau mudu su žmona rytoj rytą Marylando ir Pensilvanijos greitkeliais automobiliu lėksime į Čikagą. Prezidento deklaraciją rytoj ankstų rytą įstaigon pristatys kita pro mūsų butą pravažiuojanti kolegė. Tarnyba pasiųs kitą štabo narį paruošti reportažo apie iškilmes Baltuosiuose rūmuose. Amerikiečių spauda apie tai nerašys, televizija nepranešinės. Savo tėvynėse gyvenantys lietuviai, latviai ir estai apie tai bus plačiai painformuoti radijo bangomis.

Oras ir opera

Kelionė automobiliu iš Vašingtono į Čikagą trunka 14 valandų, kertant Marylando, Pensilvanijos, Ohio ir Indianos valstijas. Pasiekus Čikagą, po sostinės karščių bei drėgmės čia padvelkia gaivi vėsa. Radijas savaitgaliui pranašauja apsiniaukusią padangę ir galimą lietų. Tai gera žinia operai: žmonės neišvažinės į paežerę, į vasarvietes. Šiemetinė operos išlaidų sąmata sukasi apie 90,000 dol. Tad ir apsilankę keturi tūkstančiai žiūrovų su mecenatais bei rėmėjais visų išlaidų dar nepadengs.

"Viliaus Telio" premjeros išvakarėse netikėtai susitinku operos valdybos pirmininką Vytautą Radžių ir vicepirmininką Vacį Momkų. Abu patenkinti, kad šį kartą ir dangus laimina operos vienetą, nes pranašaujamas savaitgalio oras žada žmonėms ne džiaugsmą vėlyvo pavasario gamta, bet pageidaujamais meniniais spektakliais. O "Viliaus Telio" tikrai chorinėje operoje kaip tik vyksta šveicarų laisvės kova prieš austrų jungą, tokia tapatinga dabartinei lietuvių tautos kovai už laisvę, ypač, kai bėgantis laikas primena, kad lygiai prieš 45-rius metus Stalino agentai, pradėję masinius baltiečių trėmimus į Sibirą, kartu pradėjo ir tų tautų masinę tautžudystę.

Vaznelių parduotuvėje

Šeštadienio priešpietę užsukam į Vaznelių prekybą Marquette Parke, kur pardavinėjami bilietai į operą. Užsukam knygų ar plokštelių nusipirkti, nes bilietus į operą jau senokai turim. Jonas Vaznelis prekyboje šiandien visai nesirodo. Susikaupęs namuose prieš "Viliaus Telio" premjerą, kurioje jis turi svarbius vaidmenis. Tuo tarpu jo žmona Natalija neatsitraukia nuo telefono. Pasak jos, visi telefoniniai skambinimai šiandien tik dėl operos, dėl bilietų.

Kai pasižiūri į maždaug 3,500 žiūrovų talpinančios salės planą, matai, kad tik pakraščiai belikę neužimti. Taigi 1,250 žiūrovų talpinančioje Marijos aukšt. mokyklos salėje šioje operos trisdešimtmečio šventėje visi žmonės toli gražu nebūtų tilpę. O tuo tarpu amerikiečių mokyklos Cicero priemiestyje didžiulė salė mūsų operai yra palanki ir tuo atžvilgiu, kad yra pigesnė, repeticijų ir spektaklių metu operos vieneto nariai mažiau varžomi visokių taisyklių ir, svarbiausia, mokykla duoda būrį savo studentų padėti pakeisti scenovaizdžiams. Kadangi šiemet dekoracijos buvo ypač įspūdingos ir sudėtingos (tarp Alpių kalnų per sceną plaukė net laivas), tai studentų talka scenos vadovui Jonui Paroniui buvo ypač naudinga.

Lietuviški amerikiečiai

Šį kartą teko artimą ryšį užmegzti ir su pirmą kartą Čikagos Lietuvių operos spektaklį mačiusiais vašingtoniškiais Genovaite ir Albertu Čižauskais. Nors abu šiame krašte gimę, tačiau didesnę gyvenimo dalį praleido užjūriuose. Albertas Čižauskas dirbo JAV užsienio tarnyboje, buvo šios šalies konsulu keliose Europos ir Azijos valstybėse, o paskutiniu metu dirbo Pasauliniame banke. Atostogaudami pas lietuvius pranciškonus Maino valstijoje, susipažino su soliste Gina Čapkauskiene. Ši ir papasakojo apie Čikagos Lietuvių operą ir pakvietė kada nors jos spektaklį pamatyti. Kadangi Čižauskai yra nemaži operos entuziastai, kartas nuo karto specialiai nuvažiuoja ir į Metropolitan operą, tad jiems įdomu buvo pamatyti ir čikagiškę lietuvių operą.

Jų bičiuliui vašingtoniškiam istorikui K. Čižiūnui nurodžius, Čižauskai lietuvių operos reikalu užmezgė ryšį su čia rašančiu. Vyt. Radžiaus ir kitų operos valdybos narių dėka Čižauskams buvo gauti bilietai pačiose geriausiose vietose. Jie buvo supažindinti su žinomais Čikagos lietuviais, operos vieneto nariais — solistais, valdybos nariais ir dalimi choristų.

Po keturių valandų

Sekmadienio spektaklis, kuris, kaip ir premjera, užtruko keturias valandas, tačiau dėl pačios operos įdomumo ir puikaus pastatymo niekam nenusibodo. Po operos Čižauskus vežėm į uždarą, operos vieneto Jaunimo centre rengtą priėmimą. Jiedu tiek buvo nustebinti "Viliaus Telio" operos lietuviškuoju pastatymu, kad vien apie jį kalbėjo ir tiesiog negalėjo juo atsidžiaugti. Tą savo entuziastingą džiaugsmą priėmimo metu jie pareiškė visam operos vienetui. Taip sužavėti buvo tie žmonės, kurie lanko tokias meno šventoves, kaip Metropolitan opera Niujorke, Kenedžio centras Vašingtone ir kitas.

Pirmadienio rytą Čikagos dienraštis "Chicago Sun-Times" paskelbė savo muzikos kritiko R. Marsh gana palankią recenziją apie "Vilių Telį". Čikagos vidurmiesčio viešbutyje apsistoję Čižauskai apie tai tuo tarpu nieko nežinojo. Kai pasigavę taksį važiavo į Ilinojaus universitetą susitikti su lituanistinės katedros vedėju dr. Bronium Vaškeliu, taksio vairuotojas kažkaip sužinojo, kad Čižauskai yra lietuvių kilmės. Tada jis ir padavė Čižauskams dienraštį su recenzija apie Čikagos Lietuvių operos pastatytą "Vilių Telį". Tą recenziją Čižauskai parsivežė į Vašingtoną, kaip ir čia rašantis.

Atrodo, kad kitais metais Čikagos Lietuvių opera gali susilaukti naujų žiūrovų ir iš sostinės Vašingtono. Viena dalyvė pasakoja, kad neseniai sostinėje įvykusiame gausiame Lietuvos vyčių kuopos susirinkime Albertas Čižauskas labai išgyrė Čikagos Lietuvių operą, ragindamas ateityje visus vyčius jos spektaklius būtinai pamatyti.

Tų atostoginių įspūdžių Čikagoje buvo daug. Jei laikas leis, tikiuosi ateityje jais pasidalinti. **VLR**

Lietuvių kultūros centras "Aukuras"

Petro Reginos planai ir numatoma meno paroda

Petras Regina, Lietuvių meno centro steigėjas Gananoque, neseniai turėjo pasikalbėjimą per CBC "Radio Noon" programą. Iš to pasikalbėjimo ir P. Reginos informacijos paaiškėjo, kad tuo projektu yra susidomėjusios kelios etninės grupės ir pora didelių meninių-muziejinių rinkinių savininkai. Regina iš principo nėra prieš kitas etnines grupes ar rinkinių savininkus, jeigu jų įsijungimas padėtų įgyvendinti didesnės ir svaresnės apimties projektą. Vienok lietuviškas elementas būtų duominuojantis ne tik administracijoje, bet ir architektūrinėje projekto išraiškoje. Pačioje pakiliausioje vietoje, prie 401 kelio būtų pastatyta senoviška rastų šventovė, Trakų ar Gedimino pilies replika, kuri matysis iš tolo. Ilgainiui tas lietuviškas architektūrinis ir istorinis statinys taptų tos vietovės vyraujančiu objektu.

Š. m. rudenį numatyta surengti lietuvių ir lietuvių kilmės kūrėjų meno parodą. Norintieji dalyvauti yra prašomi siųsti savo darbų skaidres, nuotraukas, aprašymus drauge su savo "curriculum vitae" minėto centro adresu. Taip pat prašomi atsiliepti turintieji lietuvių liaudies meno ar kitų istorinių-muziejinių objektų, retesnių knygų, dokumentų, duodant trumpą aprašymą ir kokiomis sąlygomis juos būtų galima įsigyti. Nors centras jau turi vieno žinomo lietuvio dailininko sukurtą vinjetę, pageidautina gauti daugiau projektų. Galutinai atrinkta kultūrinio centro vinjetė bus premijuota. Visais reikalais rašyti: Lithuanian Culture Centre "A u k u r a s", Box 475, Gananoque, Ont. K7G 2T9.

G. Procuta

Mažai kas jį matė ir žinojo

Didelių užmojų kuklus lietuvis a. a. Danielius Ralys

A. KALNIUS

Norėjau aš deimanto grūdus pagriebti
Nuo žemės, o paėmiau rasą tiktai,
Norėjau aš laimę ant svieto pasiekti,
O teko man usnys ir dagių pluoštai.

Ne vienas iš mūsų tauriųjų lietuvių, kaip ir šis jaunas miręs poetas, troško gėrio ir laimės sau ir savo brangiai tėvynei, geidė "prikalbint prie darbo doringo . . . žmonių kuo daugiau", bet jų širdys buvo atšalusios, pavirtę ledu. Betgi dar yra žmonių, kurie kilniais jausmais gyvena, jie savo tėvynei yra "kaip brangūs žemčiūgai giliam vandeny".

Šitos mintys man vis kibo į galvą, kai mano sąmonėje išdygdavo silpnutė žmogaus figūra, apsivilkusi puošnios asmenybės drabužiais. Kas ji? Tai ir yra tas, kurį mažai kas mūsuose matė, mažai kas žinojo. Tai a.a. Danielius Ralys, parašęs knygą žydų ir lietuvių bei kitų etninių grupių santykių klausimais.

* * *

Aš apie jį taip pat sužinojau tik 1980 m. birželio 30 d., kai jis man, raginamas dr. B. Kaslo, parašė laišką, prašydamas medžiagos jo užplanuotai minėtai knygai žydų klausimu. Šis buvo jo pirmasis iš 107 laiškų penkių metų būvyje. Paskutinį laišką parašė 1985. VIII. 30, o tų pačių metų rugsėjo 21 d. jis mirė.

Nors man su juo teko susitikti tik vieną kartą, bet mudviejų dažnas susirašinėjimas ir pokalbiai telefonu leido man jį, sakyčiau, gerokai pažinti kaip žmogų gilaus išsimokslinimo, kilnių idealų bei užmojų. Jis buvo patriotas ir tikintis lietuvis iki pat savo širdies gelmių. Jam labai rūpėjo ne tik savo tautos vergiška būklė, bet ir jos garbė bei tolimesnis likimas. Žinoma, tautos laisvė tuo tarpu yra ne mūsų rankose, ir lemtingai ginklų kovai dar nepribrendo laikas, tačiau už jos garbę reikia kovoti jau dabar.

Kadangi lietuvių tautos garbę viešai, negailestingai ir neteisėtai yra nuplėšę kai kurie Lietuvos žydai, kaltindami ją žmogžudyste, tai Danielius ryžosi pirmiausia susipažinti su savo tėvynės kaltintojais, o paskui ją ginti. Dėl to pirmiausia jis nukreipė savo žvilgsnį į žydų senovę, pamažu grįždamas į naujuosius laikus, ypač į jų gyvenimo įvykius svetimoje aplinkoje, kurioje ima reikštis jiems nepakanta jų gyvenamoje tautoje. Toji nepakanta žydams būdavo gana skaudi: gyvenimo suvaržymai, ištrėmimai, pogromai ir net žudynės. Neminint gilesnės senovės, jie pergyveno nemažai minėtų nelaimių Ispanijoje, Rusijoje, Lenkijoje, Ukrainoje, Vokietijoje, Baltijos valstybėse ir kitur.

Sužinojus apie minėtas žydų nelaimes tremtyje, kyla klausimas, iš kur žydų gyvenamuose kraštuose, greičiausiai ne visuose, prieš juos kildavo toks gana baisus pasikėsinimas? Perskaičius šią knygą, kai kurie žydais nepasitenkinimo motyvai paaiškėja. Neminint kai kurių žydų netolerancijos reiškinių jų gyvenamiems kraštams, reikia pasakyti, kad vienas bene iš svarbiausių, ypač okupuotuose kraštuose, buvo jų nusilenkimas okupantams, pilnutinis atsidavimas jiems ir priešiškas, dažnai žiaurus nusistatymas savo ilgaamžės tėvynės ir jos tautiečių atžvilgiu.

Su šia knyga autorius neišeina prieš žydus kaip jų priešas. Mudu ne kartą esame kalbėję, kad geriau nedėti malkų ant liepsnojančio laužo, bet vis dėlto mes negalime sutikti, kad kas nors tašytų kuolus ant mūsų galvų. Kai kurie žydai mūsų tautą apšmeižė, tad mes turime gintis. Maždaug šitokių minčių vedinas autorius ėmėsi rašyti tą susipažindimo su žydais knygą. Tiesa, ne visus klausimus jis galėjo paliesti, nes knyga baigta rašyti prieš porą metų. Per tą laiką net kelis kartus jos išleidimas buvo sutrukdytas kai kurių savų tautiečių. Sutrukdytų metų būvyje knygos rankraštis buvo pateiktas dvidešimčiai kompetentingų asmenų perskaityti ir pareikšti savo nuomonę. Turiu pasakyti, kad beveik visi apie ją atsiliepė labai palankiai. Kai kurie skaitytojai atkreipė dėmesį į vieną kitą klaidą, kurias autorius pataisė. Betgi į naujai kilusius žydų išpuolius turės atsakyti jau kiti autoriai.

* * *

Čia galbūt ir nevertėjo trumpo šios knygos aptarimo įsprausti į velionies nekrologo rėmą. Bet juk ji buvo jo darbo pradžia ir įvykdyta svajonė. Jis jai pašventė savo kelerių metų darbą, neatlyginamą ir net padėkos nelaukusį. Jis labai norėjo išvysti savo knygą atspausdintą, bet mirtis nesutiko už durų jo palaukti — jis mirė savo darbo vaisiaus nepamatęs. Tad tebūnie ji jam paminklas, kurį jis pats pasistatė.

Ši knyga buvo ne vienintelis jo užmojis. Jis apie daug ką svajojo ir buvo net pradėjęs rašyti. Kelias savaites prieš mirtį jis laiške rašė, kad jo sveikata nesanti gera ir savo knygą apie lietuvių jaunimą vargu besuspėsiąs parašyti. Ogi dar jis rengėsi rašyti knygą tautinės sąmonės klausimu ir paruošti eilę paskaitų "Alkoholizmo grėsmė Lietuvai", kurios radijo bangomis turėtų būti perteiktos tėvynei. Jam labai rūpėjo lietuviškų šeimų irimas ir katastrofiškas gimimų sumažėjimas. Be to, jis turėjo galvoje ir tai, kad lietuviškoji išeivija įmintų gilią pėdą jos gyvenamų kraštų kultūroje. Man susidarė įspūdis, kad Danielius turėjo sutelkęs kupetą užrašų ir nebaigtų darbų. Deja, nieko panašaus po jo mirties nerasta. Galimas daiktas, kad jis ne vieną savo pradėtą darbą prieš mirtį galėjo sunaikinti, idant nereiktų kam nors apie tai sukti galvą.

Savo idėjoms vykdyti jis uoliai telkė medžiagą. Antai prieš knygos žydų klausimu rašymą jis buvo įsigilinęs į tautinių kultūrų ir religijų istoriją, kurią jis privačiai gana ilgai ir nuosekliai studijavo. Negalėdamas įsigyti knygų, jis lankydavo bibliotekas bei knygynus ir darydavosi užrašus. Kai jis atvyko Torontan, aš turėjau jį išvedžioti po didžiąsias knygų krautuves ir kitus telkinius, kur jis išbūdavo iki pat jų uždarymo. Dėl to jis savo šiai knygai kritikos nebijojo, nes jos tekstas yra pagrįstas žinomais, net pačių žydų, šaltiniais.

Kai kurie lietuviai šios D. Ralio knygos minties "pažink savo kaltintoją" nesuprato ir dėl to ją nepagrįstai bandė kritikuoti, betgi jų dauguma žinią apie jos išleidimą sutiko entuziastiškai.

* * *

Aš niekad Danieliaus neklausinėjau apie jo praeitį ir aplamai gyvenimą. Tik šį tą patyriau iš jo pasiųsto prašymo vienai leidyklai Amerikoje, kur labai trumpai pasakyta, kas jisai esąs ir kur baigęs mokslus. Šis jo žygis nepasisekė, nes knyga pateko į nepalankaus leidyklos agento rankas, ir jis tekstą vargais negalais atgavo tik po kelių mėnesių. Tai buvo pirmas šios knygos išleidimui stabdys. Bet tai atsitiko prieš kelerius metus. Jis man atsiuntė to prašymo nuorašą ir knygą pavedė išleisti man savo nuožiūra. Kelis tokius nepasisekimus teko patirti ir man. Betgi vargais negalais ji jau tapo atspausdinta. Esu labai dėkingas porai savo gerų draugų, kurie mielai atėjo man į pagalbą. Mes trise įsteigėm kuklią leidyklą "Alpha — publication", kurios vardu ši knyga išvydo dienos šviesą.

* * *

Apie Danieliaus Ralio gyvenimo eigą šiame nekrologe pasinaudoju gerb. kun. dr. Jono Kubiliaus, SJ, puikiu straipsniu, kurio nuorašą jis man atsiuntė. Mat kun. Kubilius, dr. B. Kaslas ir D. Ralys studijavo Paryžiuje Sorbonos universitete ir vienas kitą gerai pažinojo.

Danielius gimė 1914 m. lapkričio 18 d. Antkapinių k., Raseinių aps., Lietuvoje. Jo tėvai Benediktas ir Pranciška (Ruibytė) buvo ūkininkai. Juodu susilaukė keturių sūnų ir dviejų dukrų. Visą šešetą vaikų jie valiojo gražiai išauklėti ir išmokslinti. Danielius gerais pažymiais baigė Kražių gimnaziją, o vėliau VD universitetą Kaune. Kaip buvęs gabus moksleivis ir studentas, jis 1939 m. buvo pasiųstas į Paryžių Sorbonos universitetan gilinti studijų ir pasiruošti profesūrai. Danieliui tai turėjo atrodyti, kad jis jau atsidūręs kalno papėdėje, kurio viršūnėje plieskė mokslo žaizdras, o jo atokaitoj sublizgo jo idealas. Taigi reikės tik pasilypėti ir su pilnom rieškučiom šviesos kibti į gyvenimą. Bet didieji idealai lengvai nepasiekiami. Ir Danielius nepramatė didžios nelaimės — karo. Lietuva tapo pavergta, užlūžo keliai į tėvynę ir užtrūko parama iš jos šaltinių. Ir tik pamanykite — jis turėjo maitintis grūdais ir riešutais, kurie taip pat nelengvai buvo prieinami. Tad nors dvasia stipri, bet badaujantis kūnas nusilpo, ir Danielius susirgo stiprios formos džiova. Jo laimei gydytojai jį iš Paryžiaus "ištrėmė" į netoliese esančią sanatoriją. Atrodė, kad mokslo siekiai turės būti palaidoti pakalnėje. Bet kur tau — jis ir sanatorijoje būdamas mokslo nenutraukė: 1941 m. jau buvo diplomuotas filologas (Diplome des etudes superieures de philologie). Jis nepoilsiavo ir toliau — 1942 m. gavo diplomą iš prancūzų literatūros (Diplome des etudes superieures de literature francaise). Jau jau, rodos, negaluojantis jaunuolis lyg ir turėtų atsipūsti, bet dar ne — 1943 m. jis baigė politinius ir ekonominius mokslus (Diplome des etudes superieures de la science politique et d'economie). Prašalaičiui gali atrodyti, kad Danielius jau pačioje kalno viršūnėje. Bet tai tik prašalaičiui taip gali atrodyti, bet ne Danieliui — jis dar nenurimsta ir dar stiebiasi — 1950 m. jis apsišarvuoja literatūros daktaro laipsniu (Docteur es lettres).

Na, dabar jau užteks, reikia leistis į slėnį, kur duonos iki soties ir mokslo šarvai nerūdyja. Betgi ir čia atsiliepia fizinės negalės. Nori įsikurti Egipte, bet ten jo neįsileidžia. Amerika taip pat nepriima. Mat džiovininkas. Tai kur dingti? Vaidenasi Kanada. Taip, prof. A. Paplausko-Ramūno dėka čia jam leidžiama apsigyventi. Bet, matyt, išvargintas studijų ir vargano gyvenimo priblokštas, o gal ir ambicijos gundomas, jis nesiima bet kokio, mažai kvalifikuoto darbo ir lyg kažko lūkuriuoja . . .

Gal norėdamas atsigauti iš savo fizinės suirutės, o gal skatinamas mums nežinomo ilgesio ir asmeninės laisvės, jis kažkokiu būdu, gal kieno nors padedamas, įsigyja ūkį prie Clarenceville miestuko, netoli Montrealio, ir jame vienišai bei varganai gyvena iki pat savo mirties.

Kaip ir kun. J. Kubilius, aš taip pat iš jo laiškų patyriau jį turint jautrią kūrybišką sielą, kažko alkstančią ir sunkiai pasotinamą. Gal iš tikrųjų jam nepakako gamtos žalumo ir bičių dūzgimo, kurios saldino jo gomurį ir teikė šiokį tokį pelną už surankiotą gėlių medų. Bet vieną šaltą žiemą ir jos iššalo. Gal beliko tik kelios lysvės daržovių ir gal koks javo grūdas dar brendo apie jo sodybą.

Betgi reikia pasakyti, kad Danielius nepaklydo Didžiojo Kūrėjo ir savo tautos kryžkelėse, dėl to amžinoji šviesa jam niekados neužges.

ADELĖS KATELIENĖS medžio skulptūra "Šienpjovys", kuri buvo išstatyta dailės parodoje "Vilniaus" paviljone Toronte tautybių dienų metu 1986 m. birželio 20-28 d.d. Nuotr. St. Dabkaus

Bitė mano atsiminimuose

Gabrielės Petkevičaitės-Bitės 125-tajam gimtadieniui

HALINA DIDŽIULYTĖ-MOŠINSKIENĖ

Gabrielė Petkevičaitė (gimusi 1861 m.) buvo mūsų Panevėžio gimnazijos inspektorė, kai direktoriavo Jonas Yčas. Tada ji mums dėstė senovės istoriją. Mes, mergaitės, jos bijojom, nors turėjo labai malonų balsą. Mus gasdino prigimtas jos "luošumas" (iškrypęs nugarkaulis). Atsakydamos į klausimus, tik drąsesnės balsiau prabildavo. O G. Petkevičaitė sakydavo: "Nenuryk žodžio, kalbėk aiškiai!"

Jos pamokos buvo pasakojimai apie praeitį. Ji sakydavo: "Praeities pažinimas veda į dabartį ir ateitį". Tik daug vėliau supratom giliją jos mintį, norą paruošti gyvenimui, kad jo staigūs posūkiai nesužalotų jaunystės siekimų.

Mokytoja ji buvo griežta. Dar ir dabar atsimenu šį epizodą, būdingą jos pedagogikai.

Istorijos pamoka. Klausausi atsidėjusi, bet ne viskas aišku. Pradedu kramtyti nagus. Staiga mane pašaukia: "Didžiulytė!" Atsistoju paskutiniame suole. Mokytoja žiūri į mane ir sako: "Tu, matyt, esi labai pikta". Aš visa nuraudusi paklausiau: "Kodėl?" O mokytoja sako: "Nes grauži savo nagus". Visos mergaitės prapliupo juoktis. "Sėskis" — tarė mokytoja. Atsisėdau. Ir nuo tos dienos ne tik negraužiau savo nagų, bet vėliau ir visus savo vaikus atpratinau, net mokinius, kurie į tai buvo linkę.

Mano tėvas a.a. Antanas Didžiulis visą gyvenimą buvo dėkingas Gabrielės Petkevičaitės ir Jadvygos Juškytės įsteigtam "Žiburėliui", kuris buvo skirtas padėti neturtingiem moksleiviam. Abi steigėjos buvo patriotės bajoraitės. Tas jų "Žiburėlis" pagelbėjo daugeliui moksleivių ir išsilaikė nuo 1893 iki 1940 metų, kai užėjo bolševikinė okupacija. Kartu su Lietuvos laisve užgeso ir "Žiburėlis".

Mano tėvas "Žiburėlio" dėka baigė mediciną Krokuvos universitete. Visų tų patriotų dėka ir aš esu laisvėje. Už meilę Lietuvai, kurią tebejaučiu savo širdyje, esu dėkinga mokytojai Gabrielei-Bitei.

Gyvenome Panevėžyje. Per Kalėdų ir Velykų šventes mano tėvas aplankydavo Gabrielę, jau senutę, nusivesdavo ir mane. Ir tais atvejais ji pasakodavo. Tie jos pasakojimai buvo pilni humaniškos meilės, niekad neprasiveržiančio neapykantos kibirkštys.

Mokytoja Gabrielė, pati nejausdama, išaugino daug tautiečių tautos viršūnėm. Jomis jinai didžiavosi, deja, amžius nebeleido jų pamatyti savo aplinkoje. Jinai mirė Panevėžyje 1943 m. birželio 14 d. Ten ir palaidota.

Tautinių šokių šventės rengėjai

Ji įvyks Kanados Hamiltone 1987 m. liepos 3 dieną

Laisvojo pasaulio lietuvių aštuntoji tautinių šokių šventė įvyks 1988 m. liepos 3 d. Kanados Hamiltone, tame didžiajame Kanados pramonės mieste, kuriame gyvena per 2000 lietuvių. Šitą šventę rengia JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių krašto valdybos su Lietuvių tautinių šokių institutu. Šios šventės rengimui vadovauti yra pakviestas energingas jaunosios lietuvių kartos veikėjas dr. Vaidotas Kvedaras. Jis susikvietė darbingą 13 asmenų šventės rengėjų komitetą ir jau turėjo pirmuosius posėdžius.

VIII Tautinių šokių šventės rengėjų komitetą sudaro: pirm. dr. Vaidotas Kvedaras, pirm. pavaduotoja Genovaitė Breichmanienė, JAV LB krašto v-bos atstovė Ingrida Bublienė, Lietuvių tautinių šokių instituto atstovė Galina Gobienė, Kanados LB krašto v-bos atstovė Rasa Kurienė, KLB Hamiltono apyl. v-bos pirm. Bernardas Mačys, finansų komisijos pirm. Juozas Krištolaitis, protokolų sekretorius ir svečių priėmimo komisijos pirm. Jeronimas Pleinys, tautodailės parodos komisijos pirm. Elvyra Bajoraitienė, nakvynių ir informacijos komisijos pirm. Vida Verbickienė su Elena Kontenienė, šventės pokylio komisijos pirm. Juozas Bajoraitis, koncerto technikinės dalies komisijos pirm. Kazys Deksnys ir spaudos informacijos komisijos pirm. Kazys Mileris. Šventės leidinį redaguos Česlovas Senkevičius.

Komiteto nariams, sudarantiems atskiras savo komisijas, reikės daug darbščių ir sumanių žmonių, nes tokio masto renginys pareikalaus labai daug talkos. Taip pat reikės aukų ir iš mūsų lietuvių visuomenės.

Išeivijos lietuvių dėmesys dabartiniu laiku yra nukreiptas į ateinančiais metais Lietuvos 600 m. krikščionybės sukakties iškilmių rengimo ruošą. Tačiau taip pat jau yra laikas pradėti organizuotis ir ruoštis 1988 m. įvykstančiai VIII Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventei, kurios geram pasiruošimui taip pat reikia daug laiko. **Inf.**

Atsiųsta paminėti

GIESMIŲ ANTOLOGIJA ŠV. KAZIMIERO GARBEI minint 500 metų jubiliejų nuo jo mirties. Išleido Šv. Kazimiero sukakties komitetas, gaidas spausdinimui paruošė Vincas Aleksandravičius, SDB, spausdino 1985 m. saleziečių spaustuvė (Piazza S.M. Ausiliatrice 54, 0081 Roma, Italia). Tiražas — 1000 egz. Vyr. leidinio redaktorius — kun. L. Budreckas, miręs beskaitydamas korektūras. Darbą baigė redakcinės komisijos nariai, kurių pavardės nepažymėtos.

MŪSŲ SPARNAI, lietuvių evangelikų reformatų žurnalas, 1986 m. birželis, nr. 60. Redaguoja Petras Bružas (4429 S. Talman Ave., Chicago, IL 60632, USA), administruoja Jonas Palšis (5718 S. Richmond St., Chicago, IL 60629, USA).

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Septintasis lietuviškųjų teatrų festivalis, rengiamas JAV LB kultūros tarybos, įvyks šį rudenį, JAV Padėkos dienos savaitgalį, lapkričio 27-30 d.d., Čikagoje, Jaunimo centre. Saviveikliniai teatro vienetai skatinami ruoštis festivaliui ir nedelsiant registruotis pas Petrą Petrutį, 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, USA. Tel. (312) 476-2242. Jis tapgi teikia visas informacijas festivalio reikalais. JAV LB kultūros taryba "Margučio" radijo vedėją P. Petrutį yra pakvietusi teatrų festivalio vadovu.

Lietuvių rašytojų draugijos $2000 premija bus paskirta 1985 m. išleistos dailiosios literatūros knygos autoriui. Tokių knygų iš leidėjų arba jų autorių buvo laukiama iki š.m. birželio 15 d. Vertintojų komisiją rytinėje JAV dalyje sudarė dr. Mirga Pakalniškytė-Girniuvienė, jon įjungusi "Eglutės" red. Onutę Mikailaitę, Zita Krukonienę, dr. Iloną Vaišnienę ir dr. Stasį Goštautą. Premijos mecenatas — JAV lietuvių fondas. Premija laureatui bus įteikta šį rudenį, susitarus dėl laiko ir vietos.

Dr. Vytenio Vasyliūno vargonų muzikos koncertas gegužės 25 d. įvyko Hamburge, Šv. Teresės šventovėje, V. Vokietijoje. Prieš koncertą toje šventovėje Mišias Hamburgo lietuviams laikė kun. dr. K. Gulbinas, pakeitęs vėl ligoninėn atsigulusį kapelioną kun. V. Šarką. Koncertas susilaukė nemažai vokiečių. Mokslinį darbą dirbantis astrofizikas dr. V. Vasyliūnas vokiečiams yra žinomas ir kaip talentingas vargonininkas. Koncertan jis buvo įjungęs J. S. Bacho, F. Liszto, K. Langlais kompozicijų, J. Juzeliūno "Simfoniją vargonams", kurią vilnietis kompozitorius yra dedikavęs dr. V. Vasyliūnui.

Fotomenininko Algimanto Kezio, SJ, nuotraukų parodą "Gamtos formos ir jėgos" birželio 27 — liepos 24 d. surengė Amerikos Vidurinių vakarų dailės muziejus Elkharte, Indianoje. Parodoje sutelktos nuotraukos atskleidžia didžiųjų Amerikos gamtinių parkų vaizdus. Jos paskatino išleisti A. Kezio, SJ, nuotraukų knygą "Nature — Forms and Forces", turinčią skyrius: "Water and Waterfalls", "Patterns of the Earth", "Enduring Stone", "Sand Dunes and Seashores", "Forms of Trees", "Hot Springs of Yellowstone". Parodoje nuotraukos suskirstytos pagal knygos skyrius. Knygą, kurios pavadinimas panaudotas parodai, galės įsigyti lankytojai. Muziejus šią A. Kezio, SJ, gamtinių nuotraukų parodą planuoja perkelti ir į kitas vietoves.

Dešimtąją baltistikos konferenciją Madisone gegužės 29-31 d.d. surengė Baltistikos studijų draugija ir Wisconsino universiteto baltistikos centras. Konferencijai buvo pasirinkta tema "Baltiečiai už Pabaltijo ribų". Dalyvių šį kartą buvo susilaukta mažiau nei kitose konferencijose. Visai konferencijai iš anksto užsiregistravo tik 225, neskaitant tų, kurie atvyko tik vienai dienai. Nemalonus buvo ir kai kurių paskaitininkų neatvykimas. Šioje konferencijoje dalyvavo mokslininkai iš JA Valstybių, Kanados, Australijos ir Europos. Konferencija buvo padalinta į įvairias sritis — meno istorijos, bibliografijos, folkloristikos, istorijos, lingvistikos, literatūros, muzikologijos, pedagogikos, socialinių mokslų, teatro ir dramos. Paskaitos buvo parinktos kiekvienos srities pirmininko nuožiūra. Violeta Kelertienė vadovavo literatūros mokslo sričiai, Augustinas Idzelis — socialinių mokslų. Konferencijos išvakarėse buvo atidaryta esto Ivar Ivasko dailės darbų paroda. Oficialiame konferencijos atidaryme gegužės 29 d. dalyvius sveikino Wisconsino valdžios ir Baltistikos studijų draugijos pareigūnai, trumpą meninę programą atliko čikagietė sol. Dalia Kučėnienė. Konferencijoje daugiausia dalyvių turėjo latviai, lietuviai — mažiau, nors Madisonas lengvai pasiekiamas automobiliu per tris valandas iš Čikagos. Literatūrinėje popietėje savo kūrinius skaitė: Vitalija Bogutaitė, Tomas Venclova, Astrida Ivask, Ivar Ivask ir Lolita Muizniece. Konferencijos uždarymo iškilmėms Madison Civic Center surengtame pokylyje vadovavo dabartinė Baltistikos studijų draugijos pirmininkė Vaira Vikis-Freibergs ir būsimasis pirmininkas Rein Taagepera.

Fotografo Antano Ališausko 45 nuotraukų paroda buvo surengta Lietuvos žemės ūkio ekonomikos tyrimo institute. Prieš šešiolika metų pasaulinėje fotoreporterių parodoje "World Press Foto-70" Hagoje A. Ališauskas laimėjo aukso medalį už nuotrauką "Posūkis". Vėliau jo nuotraukos būdavo matomos žurnalų puslapiuose. Šiai parodai A. Ališauskas pasirinko plačiau nepaskleistas tokias nuotraukas, kaip dail. J. Klimansko portretas, "Nusilenk Tėvynei", "Džiaugsmas", "Talkininkai". Ypač įdomios A. Ališausko nuotraukos, skirtos sportinės aviacijos temai — "Pasivaikščiojimas debesimis", "Metaliniai paukščiai".

Panevėžio miesto knygos bičiuliai 125-tojo Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimtadienio proga lankėsi gimtajame jos Puziniškyje, dalyvavo atnaujinamo namo ir aplinkos tvarkymo talkoje, pamatė velionės sukaktį. Su G. Petkevičaitės-Bitės pedagogine ir švietėjiška veikla supažindino Vilniaus pedadoginio instituto dėstytoja ir literatūros tyrinėtoja T. Bukauskienė. Bitės ir Žemaitės kūrybinės draugystės puslapius atskleidė Vilniaus universitete docentu dirbantis rašytojas A. Sprindis, prisiminimais apie G. Petkevičaitę-Bitę dalijosi literatūros kritikas J. Būtėnas, buvusieji jos mokiniai. Išvykoje taipgi dalyvavo ir žodį tarė rašytojas V. Bubnys, menotyros kandidatas V. Rimkus, dail. A. Čepkauskas. Pluoštą savo poezijos skaitė P. Palilionis ir A. Karosaitė. G. Petkevičaitės - Bitės 125-tojo gimtadienio proga buvo surengtas knygženklių konkursas, įteikti apdovanojimai laimėtojams. Panevėžiečiai skaitovai minėjimo dalyvius supažindino su G. Petkevičaitės - Bitės kūriniais.

Poeto Vytauto Mačernio gimtadienis vis plačiau kasmet paminimas Varduva pavadintoje Žemaičių Kalvarijoje. V. Mačernis gimė 1920 m. birželio 6 d. Šarnelės kaime, žuvo nuo sprogusio sviedinio skeveldros 1944 m. rugsėjo 7 d. Žemaičių Kalvarijoje. Į paskutinį velionies prisiminimą Varduvoje š.m. birželio 7 d. atvyko filologijos dr. V. Kubilius, poetai E. Matuzevičius, B. Liniauskienė, kompozitorius J. Gaižauskas, solistė D. Sadauskas ir S. Laurinaitytė, Klaipėdos dramos teatro aktorė L. Stepankaitė, liaudies teatras iš Telšių, Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetų liaudies teatro režisūros kursantai, vadovaujami menotyros kandidato P. Bielskio. V. Mačernio "Vizijas" skaitė studentai E. Daugnora, V. Melenis, V. Fijalkauskas ir fakultetų absolventas E. Kupčiūnas. Apie V. Mačernį kalbėjo jo studijų laikų bičiulis E. Matuzevičius, o savo eilėraščius, skirtus tragiškai žuvusiam poetui, skaitė B. Liniauskienė. Pranešimą apie V. Mačernio poeziją padarė dr. V. Kubilius. Minėjimas baigtas koncertu. Vietiniai kraštotyrininkai Varduvos kultūros namų salėje surengė parodą, atsipindinčią V. Mačernio kūrybą ir veiklą.

Nuotaikinga opera vaikams "Du gaideliai" premjeros susilaukė gegužės 17 d. Šiauliuose. Muziką tai operai, sukurtai dainelės "Du gaideliai" pagrindu, parašė Šiaulių K. Preikšo pedagoginio instituto vyr. dėstytojas Juozas Lygutas, libretą — jaunųjų rašytojų sekcijos poetas Juozas Sabaliauskas. Pastarajam teko laikytis muzikinę dalį kuriančio J. Lyguto charakterių ir dramaturginių situacijų. Librete buvo pabrėžtas bendravimo jausmas, kai kurie veikėjai susieti su dabartimi. Pvz. Musė vaizduojama kaip dabita, nuolat vaikštanti pas siuvėją, mėgstantį koketuoti. Operą režisavo du jauni Šiaulių dramos teatro aktoriai — Nijolė Narmontaitė ir Arūnas Sabonaitis. Jų laukė nelengvas uždavinys, nes vaikams neužteko statiško dainavimo — reikėjo išmokti dainuojant vaidinti, žaisti, šokti. Scenografija rūpinosi Šiaulių K. Preikšo pedagoginio instituto studentai. Scenovaizdžius paruošė dailės fakulteto antrakursis Vidas Ribokas, aprangą siuvo ir paruošė antrakursė Daina Laurinavičiūtė, trečiakursės Vilija Rudnickaitė ir Rasa Vališevičiūtė, šokius kūrė ir jų mokė choreografas Alfonsas Galinis. Gaidžio vaidmenį atliko abiturientas Gediminas Barteška, Vištos — aštuntokė Vida Taurinskaitė, keturiskart tapusi konkurso vaikams "Dainų dainelė" laureate. **V. Kst.**

Mokytojas ANTANAS BAZILIAUSKAS, Toronto Maironio mokyklos X skyriaus auklėtojas, taria savo mokiniams "iki pasimatymo" mokyklos išleistuvėse Ntr. St. Dabkaus

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI virš 31 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	7 %
180-185 d. termin. ind.	7 1/4%
term. indėlius 1 metų	7 3/4%
term. indėlius 2 metų	7 3/4%
term. indėlius 3 metų	7 3/4%
pensijų s-tą	8 1/2%
spec. taup. s-tą	7 1/4%
taupomąją s-tą	7 %
kasd. taupymo s-tą	6 1/2%
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	9 3/4% - 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

2239 Bloor Street West. •

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių *lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.*

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED

48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

realtor

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

PASIRINKITE SAU NAMĄ -

su

- patyrusiu atstovu
- sąžiningu patarnavimu
- asmeniniu patarimu

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent Etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000 res: 231-2839

"Bache Securities" registruotas atstovas

VILIUS SERGAUTIS, *B.Sc.,*

mielai jums patarnaus šėrų, lakštų, pelningo investavimo reikaluose.

Tel. 860-3280

18 King St. E.

Toronto, Ont., M5C 1E3

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3

Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus *patarnavimas!*

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoiu į namus

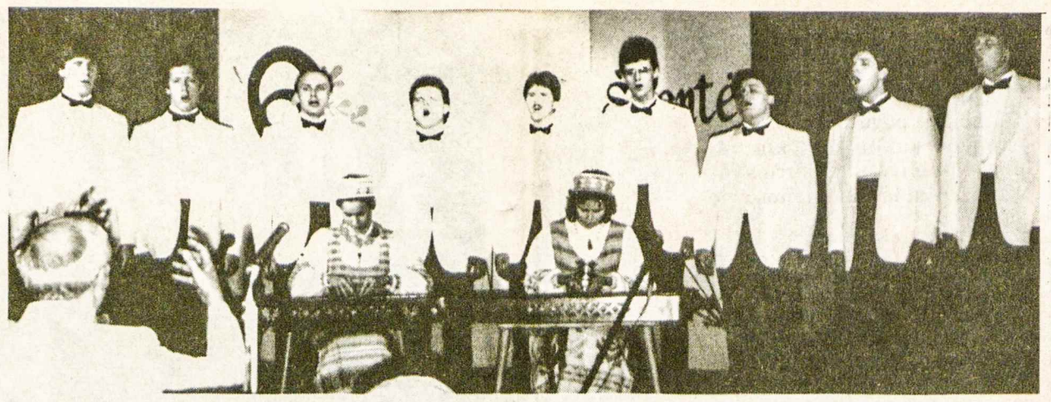

Klivlando dainos vienetas "Uždainuokim", vadovaujamas ALGIRDO BIELSKAUS, dainuoja VI Amerikos Lietuvių Bendruomenės kultūrinių premijų šventėje Bostone. Šventę surengė JAV LB kultūros taryba K. Daugėla

PADĖKA

Gerbiamam BRONIUI BAČIŪNUI,
Simcoe, Ontario,

reiškiame nuoširdžiausią padėką už 75,000 dolerių auką Tautos fondui.

Bronius Bačiūnas yra gimęs 1909 m. Vilkaviškio aps., Alvite-Kiršiuose. Tarnavo Lietuvos kariuomenėje, 5-jame pulke, 1927-1934 m. ir turėjo leitenanto laipsnį. Išėjęs atsargon, tarnavo Klaipėdos krašte ir Degučiuose, Tauragės aps., pasienio rajono viršininku.

1947 m. iš Vokietijos emigravo į Angliją, o 1950 m. į Kanadą žemės ūkio darbams. B. Bačiūno žmona, sunkiai sirgdama, 6 metus išgulėjo ligoninėje ir 1980 m. mirė.

Didžiai gerbiamam Broniui Bačiūnui nuoširdžiai dėkojame už tą didžiąją auką Tautos fondui Lietuvos laisvės reikalams — 45,000 dol. 1985 m. gegužės mėn., 20,000 dol. 1985 m. gruodžio mėn. ir 10,000 dol. 1986 m. birželio mėn. Tai pati *didžiausia asmeninė auka, gauta iš lietuvių tėvynės Lietuvos laisvei ginti.*

Savo auka Jūs įamžinote save Lietuvos laisvės išde. Jūs esate ir būsite amžių karys, kovojantis už Tėvynės Lietuvos *laisvę ir nepriklausomybę. Garbė ir padėka tebūnie Tau, taurus* lietuvių tautos sūnau, kuris, netekęs tėvynės, gyvendamas svetimame krašte, nepamiršai jos.

Tautos fondo atstovybė Kanadoje
A. Patamsis, *pirmininkas*

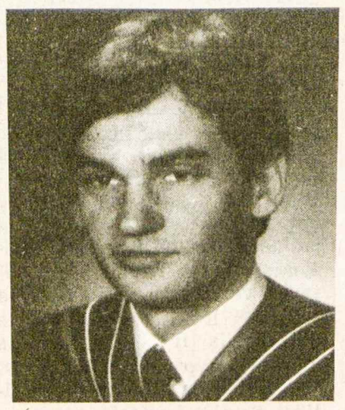

AUDRIUS K. VAIDILA 1986 m. birželio 9 d. Toronto universitete baigė komercinius mokslus — verslo administraciją ir gavo diplomą (Marketing in Finance). Studijų metu buvo išrinktas į studentų valdybą (GBC) ir kaip geras krepšininkas buvo fakulteto krepšinio komandos kapitonu. Š. m. pavasarį gavo Schulich žymenį už veiklumą. 1983 m. baigė chemijos inžineriją Toronto universitete, buvo Lietuvių studentų klubo valdyboje. Yra baigęs Maironio mokyklą. Dirba "Can. General Electric" bendrovėje

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

darbiu, du vaikus turinčios šeimos su $20.800 uždarbiu. Šeimos ir viengungiai su tokiu uždarbiu 59% pajamų išleisdavo maistui, aprangai ir pastogei. Tokių šeimų skaičius per metus padidėjo 3%, tačiau jos susilaukė daugiau gyvenimo patogumų — prausyklų namuose, telefonų, radijo priimtuvų, spalvotų televizorių. Statistika betgi liudija, kad didesnio pajamų padidėjimo susilaukia turtingosios šeimos. Neturtingos šeimos turi tenkintis tik lengviau pasiekiamais nebūtinais gyvenimo reikmenimis.

"Ontario Hydro" bendrovė rūpinasi elektros jėgainėmis šioje provincijoje, kur taipgi yra ir atominių jėgainių. Savo prekybos atstovybę "Ontario Hydro" turi Frankfurte prie Maino, V. Vokietijoje. Spaudoje teigiama, kad jon kreipėsi Sovietų Sąjungos atstovai, norėdami įsigyti "Ontario Hydro" turimą aprangą apsaugai nuo branduolinės radiacijos, mažus aparatėlius, registruojančius tokią radiaciją. Juos turi atominėse jėgainėse dirbantys "Ontario Hydro" tarnautojai. Pavyzdžiai buvo pasiųsti Maskvon, kur juos dabar bando ir tiria sovietų specialistai, susidūrę su radiacijos problemomis Černobilyje.

Svečių iš užsienio skaičius Kanadoje gerokai padidėjo gegužės mėnesį. Vienai dienai ar ilgesniam laikui tada atvyko 1,3 milijono amerikiečių. Tai didžiausias jų skaičius nuo 1972 m. pradėtos mėnesinės turistų registracijos. Iš kitų pasaulio šalių Kanada gegužės mėnesį susilaukė 187.585 turistų. Padidėjimas jaučiamas visose Kanados provincijose, išskyrus Manitobą. Gegužės mėnesį Vankuveryje buvo atidaryta pasaulinė paroda. Turbūt dėl jos užsienio turistų skaičius Britų Kolumbijoje gegužės mėnesį pakilo net 144%.

Aukščiausias Ontario teismas padarė unijoms nepalankų sprendimą, liečiantį dalies nario mokesčio panaudojimą politiniams reikalams. Į teismą kreipėsi mokytojas M. Lavigne, kurio metinis nario mokestis Ontario viešųjų tarnautojų unijai siekė tik du dolerius. Mokytojas M. Lavigne nenorėjo, kad tuos du dolerius unija panaudotų politinei NDP socialistų partijos paramai. Teismas pripažino, kad unijos iš savo narių surinktus mokesčius turi panaudoti tik jų reikalams, pvz. streikui, kuriuo siekiama aukštesnio atlyginimo, arba deryboms su darbdaviu. Tokių pinigų atidavimas politinei partijai be narių sutikimo pažeidžia asmenines jų teises. Sprendimą kritiškai sutiko Ontario darbo kongreso pirmininkė Shirley Carr. Esą jis pažeidžia darbo unijų tradiciją, kurios buvo laikomasi šimtą metų. Teismo sprendimas yra smūgis socialistų partijai, kurią savo aukomis rėmė Kanados ir provincijų unijų vadovybės. Ta parama būdavo paskiriama, neatsiklausus narių sutikimo. Įsijungimas darbo unijon dar nereiškia, kad visi jos nariai finansiškai nori remti niekada rinkimų nelaimėnčius Kanados socialistus su jų vadu E. Broadbentu, kuris ištikimai laikosi Maskvai palankios linijos. Laimėjimų socialistai yra susilaukę tik provinciniuose rinkimuose, kur jiems netenka rūpintis Kanados užsienio politikos reikalais. Unijų vadai dabar žada kreiptis į aukščiausią Kanados teismą.

Kanados pilietybę 1984 m. gavo 109.504 ateiviai, kurių 40.000 buvo atvykę iš Azijos. Didžiausias naujų Kanados piliečių grupes sudarė: britai — 15.190, vietnamiečiai — 14.747, kiniečiai — 8.629, portugalai — 5.432, filipiniečiai — 5.144, indiečiai — 4.532. Į Torontą vis dar plūsta pabėgėlius vaidinantys portugalai, kurių kas savaitę atvyksta keli šimtai. Jų antplūdžiui sustabdyti buvo numatytas vizų įvedimas visiems ateiviams iš Portugalijos. Tuo reikalu turėjo būti padarytas oficialus pranešimas parlamente, bet jį sustabdė Kanados ministeris pirm. B. Mulroney, susilaukęs protesto iš Toronte išrinktų parlamento atstovų. Jiems atitinkamą spaudimą pradėjo daryti portugalai. Konservatorių atstovai nusigando, kad dėl vyriausybės įvestų vizų jie gali prarasti portugalų balsus. Vis dėlto po ilgoko svyravimo nutarta įvesti vizas.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:		IMA:	
7 % už 90 dienų term. indėl.		už asmenines paskolas nuo	11 %
7 1/4% už 6 mėn. term. indėlius		už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
7 1/2% už 1 m. term. indėlius		su nekeičiamu nuošimčiu	
7 1/2% už 2 m. term. indėlius		1 metų	10 %
7 1/2% už 3 m. term. indėlius		2 metų	10 1/4%
8 1/2% už pensijų planą		3 metų	10 1/2%
7 1/4% už specialią taup. s-tą		(fixed rate)	
7 % už taupymo s-tas		su keičiamu nuošimčiu	
6-7 1/2% kasd. palūkanų sąskaita		1, 2 ar 3 metų	9 3/4%
6 % už čekių s-tas (dep.)		(variable rate)	

AKTYVAI virš 55 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Taupyk ir skolinkis pirmutiniame ir didžiausiame

TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE ***PARAMA***

Ateitininkų žinios

Studentų ateitininkų vasaros stovykla rengiama š. m. rugpjūčio 17-24 dienomis latvių stovyklavietėje "Saulainė" *netoli Toronto. Kviečiami dalyvauti studentai* ateitininkai ir XIII skyrių baigę moksleiviai iš JAV ir Kanados. Kaina — $130.00 JAV. Registruotis šiuo adresu: Henrikas Šatinskas, 35 Woodveal Dr., Syosset, N.Y. 11791, USA. Tel. (516) 921-8675.

Skautų veikla

• Romuvos stovyklavietėje š. m. liepos 19 d. prasidėjo "Gintaro" mokyklos kursai. Juos pradėjo kursų vedėja v.s. G. Matonienė, supažindindama kursantes su instruktoriais — kapelionu kun. A. Saulaičiu, s. A. Baltakiene ir ps. A. Senkumi. Patarasis atliko pirmąją pamoką apie kompasą. Kursai baigsis liepos 26 d. Dalyvauja 13 skaučių iš įvairių vietovių.

SPORTAS

Sabonis NBA lygoje?

Mums maloniai skambančia antrašte — "A Lithuanian Basketball Star", 1986 m. liepos mėn. "Atlantic" žurnalas išspausdino dviejų puslapių straipsnį apie Arvydą Sabonį.

Amerikos krepšinio žinovų jis laikomas geriausiu Europos krepšinio žaidėju ir pirmaujančiu pasaulyje krepšininku!

Lute Olson, ruošdamas JAV krepšinio rinktinę artėjančioms pasaulio pirmenybėms, abejoja savo komandos pergale. Pagrindinė priežastis — Sabonio vadovaujama Sov. Sąjungos rinktinė! Esą — patyrusi ir išbalansuota sovietų rinktinė sustiprinama neįtikėtinai geru Arvydo Sabonio žaidimu.

Pete Newell, NBA profesionalų lygos "Golden State Warriors" komandos pareigūnas, pareiškė, esą jis būtų pasirinkęs Sabonį prieš Patrick Ewing, kuris 1985 m. pasirašė rekordinę, ilgametę ir daugiamilijoninę sutartį su Niujorko "Knickerbockers".

1984 m. JAV olimpinės komandos treneris Bobby Knight pareiškė apie Sabonį: "Mano akimis, jis yra geriausias neamerikietis žaidėjas".

Bill Wall, JAV mėgėjų kreipšinio sąjungos direktorius, pareiškė, esą Sabonis, žaisdamas prieš Sampsoną, buvo pranašesnis už jį — 1982-83 m. Sampsonas buvo pakviestas pirmuoju į NBA lygą!

NBA Atlantos "Hawks" jau pernai "įrašė" Sabonį į savo komandą, nesuėjus jam nė 22 metų (lygos vidaus taisyklės tai draudžia).

Bill Walton, NBA meisterių Bostono "Celtico" centro žaidėjas, stebisi, kodėl Saboniui nesiūloma milijoninė suma žaisti čia? "Sabonis būtų žvaigždė NBA lygoje" — pareiškė Waltonas!

Š. m. birželio 17 d., renkant talentingus žaidėjus į profesionalų komandas, įvyko staigmena.

NBA Portlando "Trial Blazers" jau pirmame rate "pasirinko" Arvydą Sabonį! Tuo atsisakoma (pirmo rato) talentingo amerikiečio krepšininko ir tikimasi Sabonio (neturint jo sutikimo). Teoretiškai Arvydui Saboniui atsidarė vartai į NBA lygą ir milijoninę žvaigždės algą! **J.K.B.**

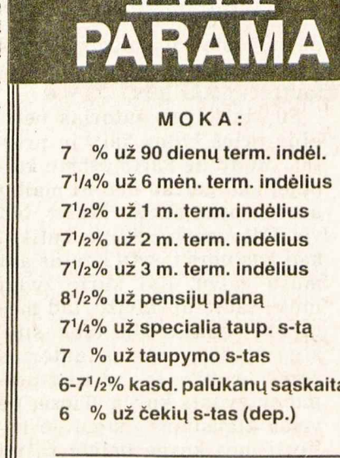

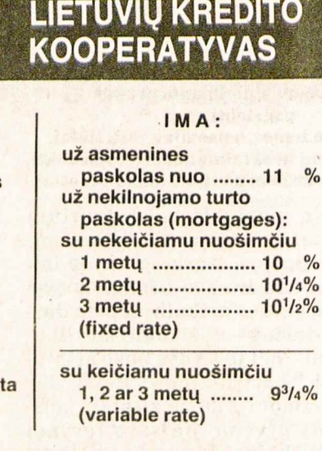

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A. associate broker

4887 dundas st. west islington, ontario M9A 1B2 res: 767-0999

232-2322

BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų — $149,900.

BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų — $142,500.

HIGH PARK – 13 kambarių — $269,500.

QUEEN-BATHURST – 2 miegamųjų — $82,900.

MAPLE LAND WOODS – 4 miegamųjų — $215,000.

PALACE PIER – 2 miegamųjų — $188,000.

PARDUOTA

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.

Savininkai: ***Tom Thompson ir J. Tamošiūnas***

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai

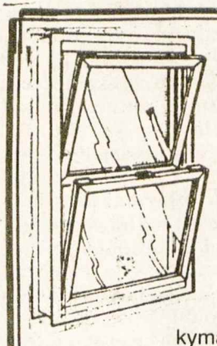

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. ***Nemokamas įkainojimas.***

Lietuviams 10% nuolaida. **Skambinti telefonu**

(416) 545-6556 Hamiltone,

Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

SKAITYTOJAI PASISAKO

GAL IR NESIUNČIAMI NUKELIAVO Į LENKŲ IŠKILMES

Nors gyvenu Britanijoje, net pačiame Londone, bet negalėčiau pasakyti, kas siuntė lietuvius į lenkų egzilinės vyriausybės prezidentų pasikeitimo iškilmes, kaip klausia Stepas Varanka ("TŽ" 1986 m. 22 nr.). Lietuvių spaudoje nieko čia nebuvo paskelbta, kad ten lietuviai ėjo ar kas juos siuntė. Gal kas siuntė, o gal ir nesiųsti dalyvavo tie, kurie ilgus metus veikė pilsudskinių lenkų emigrantų sukurtame federalistų sąjūdyje, vis gyvenančiame noru matyti didelę Lenkiją, apimančią pusę Europos. Žinoma, Lenkija jiems tada turėtų "globoti" ir Lietuvą, kaip tarpukariu darė su užgrobtu Vilniaus kraštu.

Prieš keletą metų buvo kilęs net ligi šiol neužmirštamas triukšmas, kai viešai pasmerkiau atstovavimą lietuviams tame sąjūdyje. Gali būti, kad dabar jau ir be jokių įgaliojimų ir siuntimų kai kurie D. Britanijos Lietuvių Sąjungos veikėjai ar net garbės nariai, slėpdamiesi nuo lietuvių visuomenės, bėga į lenkiškas iškilmes, kur jų širdys traukia . . .

Gaila, kad Stepui Varankai nepasisekė užtikti ir paskelbti pavardžių tų lietuvių dalyvių, nes tuomet žinotume, ar net tikslinga klausti, kaip jie ten pateko. O gal ir negaila. Jeigu nuėjo tie federalistai, tai jų turbūt nei su botagu, nei su pyragu neatviliosi nuo lenkų ir jų iškilmių. Daug metų jie slapstės nuo lietuvių visuomenės, ko siekia tie federalistai, tai ir dabar vargu ar reikia stebėtis, jei tylom nužygiavo pas savo mylimuosius.

Be kita ko, gal pasakytina, kad mums čia ir jaudintis dėl to bičiuliavimosi su lenkais jau nusibodo. Nebe naujiena visokie atstovavimai. Kai Londone lenkai iškilmingai šventė krikščionybės sukaktį savo krašte, gen. Andersas sakė prakalbą, žadėdamas neatsisakyti Vilniaus ir Lvovo, o mūsiškė oficiali delegacija prasėdėjo klausydamasi ir nė miau miau.

PLB čia atstovaujančios DBLS centro valdybos pirm. J. Alkis, pakalbintas dėl to atstovavimo, argumentavo: esą lenkai ateina pas mus, o mes einam pas juos.

K. Barėnas

SOVIETŲ NUSIKALTIMAS

Nepaisant branduolinės nelaimės Černobilyje, sovietai stato tokius pat reaktorius, tik žymiai galingesnius, Lietuvos Ignalinoje. Tai didžiausias pavojus visai Lietuvai ir jos kaimynams. Nelaimės atveju visas kraštas gali būti sunaikintas. Ir kuriem galam sovietai ten stato branduolinius reaktorius? Juk elektrinių jėgainių Lietuvoje netrūksta. Sovietai daro tai savo, o ne Lietuvos gerovei. Jungtinės Tautos tokias statybas turėtų uždrausti. Jeigu rusams reikia branduolinių elektros jėgainių, tegu stato jas tuščiuose savo plotuose, o ne tirštai gyvenamose Lietuvos bei kaimynų vietovėse.

V. Nemunas,
Toronto, Ontario

ATSIPRAŠAU UŽ KLAIDAS

"TŽ" 1986 m. 26 nr. išspausdintame mano rašinyje apie Susivienijimo lietuvių Amerikoje šimtmetį, rašant apie "Dainavą", SLA 236 kuopą ir lietuvių mokyklą padaryta keletas netikslumų.

Ne "Dainava", bet "Daina". LE IX tome, 443 psl. rašo: "Marija Jokūbynienė (Yokubynienė)... 1941 viena iš steigėjų Toronto liet. moterų šalpos grupės Dainos ir 9 m. jos pirmininkė". LE IX t. 442 psl. rašo: "Jonas Jokūbynas (Yokubynas)... 1934 suorganizavo SLA 236 kuopą ir ilgai jai pirmininkavo". LE VII t. 494 psl. rašo: "Ona Indrelienė... Apsigyvenusi Toronte, organizavo vietos liet. mokyklą ir joje mokytojavo". Torontiečių buvau patikslintas, kad mokyklos iniciatorius buvo Jonas Yokubynas.

Už padarytas klaidas nuoširdžiai atsiprašau ponią Mariją Yokubynienę. Mes SLA nariai, tarpusavyje vadinamės broliais ir seserimis. Mūsų konstitucijos pirmame paragrafe, (b) skyriuje, parašyta: "To cultivate the spirit of fraternal brotherhood and to practice the principles of benevolance and charity". SLA šimto metų veikloje mūsų broliškumas ne tik raidėmis išrašytas, bet jis reiškiasi ir broliškos meilės jausmais. Tos broliškos meilės vedini, paduokime vienas kitam ranką. Atleiskite broliui Vyrautui Kasniūnui už padarytas klaidas.

Broliškai Jūsų –

Vytautas Kasniūnas

TARNAUTOJŲ SAVIVALĖ?

Š. m. birželio 23 d. užsienio pasų skyriui Toronte (20 Dundas St. W.) įteikiau prašymą — užpildytą blanką. Įstaigos tarnautoja išbraukė mano gimimo kraštą "Lithuania" ir įrašė Sov. Sąjunga, paaiškindama, kad taip reikia rašyti, nes turėsiu nemalonumų važiuodamas į komunistinius kraštus. Ji tai padarė manęs neatsiklaususi. Grįžęs namo su taip užpildytu blanku, pasiteiravau kitose įstaigose ir sužinojau, kad nėra įstatymo reikalaujančio rašyti Sov. Sąjunga vietoj Lietuvos. Dar tą pačią dieną ištaisiau užpildyto blanko įrašą į "Lithuania" ir įteikiau tos pačios įstaigos kitam tarnautojui, kuris irgi tvirtino, kad esąs nurodymas patarti žmonėms rašyti gimimo vietą "Sov. Sąjunga".

Parašiau skundą ministerijai. Nuvykęs atsiimti paso 1986.VI.26, kalbėjau su įstaigos viršininke, kuri aiškino lygiai taip, kaip ir pirmoji tarnautoja. Į klausimą, kas davė tokius nurodymus, ji neatsakė ir tik biurokratiškai išsisukinėjo, tarp kitko sakydama, kad Lietuvos iš viso nėra. Man protestuojant, ji pareiškė, kad toks esąs Otavos nurodymas.

Remdamasis tokiu pareiškmu, parašiau vieną skundą Otavon, kitą nunešiau pas Ontario vyriausybės ministerį T. Ruprechtą. Pastarasis stebėjosi tokiu tarnautojų elgesiu ir sutiko reikalą išaiškinti. Iš Otavos 1986.VII.4 man paskambino tarnautoja, sakė gavusi mano laišką, bandė išsisukinėti, bet pagaliau atsiprašė. Aš atsisakiau priimti atsiprašymą ir pareikalavau išaiškinti tokį sovietams pataikaujantį tarnautojų elgesį, surasti kas davė tokį nurodymą ir sustabdyti tokią savivalę.

Patariu ir kitiem tautiečiam tokiais atvejais protestuoti.

Bruno Naudžiūnas,
Toronto, Ontario

Sardinių kalba

— Duokite dėžutę sardinių.

— Kokių: portugališkų, ispaniškų ar daniškų?

— Nėra skirtumo, nes su jomis vis vien nekalbėsiu . . .

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

St. Catharines, Ont., mieste sibiriniai trėmimai buvo paminėti 1986 m. birželio 14 d. pamaldomis katedroje ir demonstracija prie miesto rotušės. Kalba — parlamento narys JOE REID. Šalia jo — miesto ir Ontario provincijos pareigūnai, dalyvavę iškilmėse, kurias surengė baltiečiai, talkinami kitų tautybių

Dažna širdies liga

Gana tipiška liga yra kardiomiopatija (iš graikų kardio — širdis, mys — raumuo, path — liga). Tai širdies raumens liga. Širdis, kuri pompuoja kraują į visas kūno dalis, priklauso nuo jos raumenų sienelių. Širdies raumens liga gali būti labai rimta. Kardiomiopatija yra skirtinga nuo širdies priepuolio, kai arterija, nešanti kraują į širdies raumenis, užsikemša.

Yra du pagrindiniai kardiomiopatijos tipai: hipertropinė ir padidėjusio kraujo spaudimo (congestive-dilated cardiomyopathy). Pastaroji dažniau pasitaiko. Gydytojui tenka matyti daug ligonių, sergančių šia liga. Dažnai, bet ne visuomet ši liga turi ryšį su alkoholiu.

Sergant kardiomiopatija, širdies raumenys (kurie taip pat yra širdies sienelės) iš dalies pakeičiami pluoštiniu audiniu, kuris negali pompuoti kraujo per kūną. Likęs širdies raumuo turi ypač sunkiai dirbti, kad galėtų aprūpinti kūną krauju. Ligonis tuo atveju vis tiek negauna pakankamai kraujo ir deguonies. Padidėjusi širdis gali sunkiai dirbti tiktai iki tam tikro laipsnio. Jeigu širdies raumuo yra gerokai sujręs, širdis pradeda silpnėti.

Padidėjusio kraujo spaudimo kardiomiopatijos atveju širdies silpnėjimo ženklai gali būti tokie lėti, kad žmogus nejaučia pasikeitimo arba jis gali staiga prasidėti. Uždusimas yra būdingas ankstyvas ženklas. Kitas bendras ir dažnai mįslingas ženklas yra sloga ("šaltis"), kuria ligonis skundžiasi per pastarąsias kelias savaites. Sloga ypač pablogėja naktį: ligonis kosti, sunkiai kvėpuoja. Jis atsiremia į kelis pagalvius arba miega sėdėdamas kėdėje. Šie ženklai rodo, kad kairioji širdies pusė, kuri pompuoja kraują iš širdies į kūną, blogai veikia.

Šios ligos vienas pavojų yra širdies krešuliai. Jie gali susidaryti širdies viduje ar kitose kūno vietose. Jie keliauja į plaučius ar smegenis, užkemša mažąją arteriją.

Kardiomiopatiją gali sukelti daug priežasčių, bet dažniausios jų būna alkoholis ir virusai.

Kaip galima apsisaugoti nuo kardiomiopatijos? Nėra tikro apsisaugojimo būdo, bet geriausiai stengtis palaikyti gerą sveikatą ir imuniteto sistemą. Valgyti sveiką, maistingą maistą, mankštintis ir vengti sveikatai žalingų įpročių.

(Pagal dr. Arnoldo Fox straipsnį "Catholic Digest" 1986 m. balandžio mėnesio numeryje). Paruošė **J. Str.**

Pagalba ateina...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

mūsų Dangiškojo Tėvo globoje.

Užtikrindamas mūsų maldas ir dėkodamas Jums bei Jūsų tikinčiųjų bendruomenei už Jūsų paramą mūsų žmonėms jų reikaluose, maldos vienybėje pasilieku Jums pasišventęs Viešpatyje —

Vyskupas Vianney Fernando Kandy, Sri Lanka"

Skaitydamas šį laišką, įsitikinau, jog mums tikrai reikia padėti kitiems, kad mums kiti padėtų, ir patiems kreipti dėmesį į kitataučius bei jų patiriamus sunkumus, kad ir jie atkreiptų dėmesį į mūsų tautos nelaisvę bei priespaudą. Šiuo atveju Sibiran išvežtieji krikščionys, kaip Viktoras Petkus, Nijolė Sadūnaitė ir kiti, yra mums didžiausias pavyzdys. Jie patys labiausiai reikalingi pagalbos, o tačiau teikia pagalbą kitiem.

Winnipeg, Manitoba

VLADO IR PRANUTĖS-MIKALAUSKAITĖS STEPONAVIČIŲ (Stapon) 60 metų vedybinės sukakties minėjimą surengė jų sūnus Norman Stapon, 11 metų išbuvęs Winnipego miesto tarybos nariu. Už nuopelnus Winnipego miestui viena gatvė pavadinta Stapon St.

Vladas Steponavičius, gimęs 1900 m., buvo pašauktas 1919 m. į besikuriančią Lietuvos kariuomenę ir paskirtas į sunkiosios artilerijos dalinį. 1920 m. lapkričio 19-31 d.d. lenkų gen. L. Želigovskis sutraukė daug kariuomenės ties Širvintomis puolimui Ukmergės link. Lietuvos kariuomenė vadovaujama gen. S. Žukausko ir turėdama 2, 4, 7 ir 9 pėstininkų pulkus bei keletą artilerijos pabūklų, svarstė susidariusią padėtį. Į karininkų posėdį atvykęs 7 pėstininkų Butegeidžio pulko kpt. T. Balnas pasiūlė savo planą ir prašė pulko vadą, kad leistų jam vykdyti Širvintų puolimą. T. Balno planas buvo — apeiti Širvintas per mišką iš šiaurės rytų pusės ir smogti į lenkų užnugarį. Pasiūlymas buvo priimtas. T. Balnui buvo įsakyta vykdyti apėjimą. Kpt. T. Balnas, gavęs įsakymą, su 7-to pėst. pulko 3 batalionu (7, 8 ir 9 kuopos), XI.18-19 naktį iššygiavo iš Barčių kaimo, per miškus nešini ginklais ir šaudmenimis. Iki saulės patekėjimo batalionas nužygiavo iki Maišiogalos kelio. Batalionas, artėdamas prie Motiejūnų kaimo, rado jame ir dvare lenkų Gardino pulko batalioną nakvojantį. Lenkai, netikėtai užpulti, nesuskubo gintis; daug jų žuvo ir apie 200 buvo paimti į nelaisvę. Kpt. T. Balnas su batalionu karių puolė Širvintas iš pietryčių, o iš šiaurės vakarų lietuvių artilerija griaudė ant puolančių lenkų. Širvintos buvo paimtos, daug lenkų pateko į nelaisvę ir daug karinio grobio. Bet lenkai, turėdami daug kariuomenės Širvintas vėl užėmė. XI.21 anksti rytą kpt. T. Balnas su 3-čiu batalionu antrą kartą puolė Širvintas ir užėmė. Lietuvių kariuomenė buvo silpnesnė, bet prieš puolančius lenkus atsilaikė ir net privertė L. Želigovskio armiją trauktis. Tik Tautų Sąjungai įsikišus, veiksmai buvo sustabdyti ir nepriklausomybės karas pasibaigė.

Vl. Steponavičius, sugrįžęs iš kariuomenės, 1926 m. kovo mėn. susituokė su Pranute Mikalauskaite Radviliškio mieste. 1927 m. atvyko į Kanados Winnipegą. Įsidarbino "Canada Packers" bendrovėje kaip kalvis. 1930 m. atsikvietė savo žmoną Pranutę. Tuo laiku prasidėjo didžioji krizė, bet V. Steponavičius, kaip geras kalvis-mechanikas, dirbo be atleidimo iki išėjo į pensiją.

V. Steponavičius su kitais lietuviais įsteigė Manitobos lietuvių klubą, nupirko ir atnaujino (240 Manitoba Ave.) pastatą, kuriame vykdavo kultūriniai lietuvių renginiai ir minėjimai. Paskutiniu laiku, sumažėjus klubo narių skaičiui, Manitobos lietuvių klubas turėtą pastatą pardavė. Dabartiniai MLK susirinkimai vyksta Šv. Kazimiero parapijos salėje, kur Vlado ir Pranutės Steponavičių 60 metų vedybinė sukaktis buvo paminėta.

1986.VI.14 17 v. lietuvių Šv. Kazimiero šventovėje prel. J. Bertašius atnašavo specialias Mišias, Vlado ir Pranutės Steponavičių intencija, o sukaktuvininkai atnaujino vedybinę priesaiką, padarytą prieš 60 metų Radviliškio mieste.

Po pamaldų dalyviai susirinko Šv. Kazimiero parapijos salėn pietums. Pietų metu buvo perskaityti iš giminių ir artimųjų gauti sveikinimai. Jų tarpe buvo ir Kanados generalinės gubernatorės J. Sauve sveikinimas. Buvo supjaustytas žmogaus aukščio raguolis ir pilstomas stipresnis gėrimas, nupirktas prieš 18 metų. Iškilmėje dalyvavo ir buvęs pirmasis pajaunys Juozas Mikalauskas. V. Steponavičius padėkojo dalyviams už atsilankymą ir dar pašoko su Pranute sukakties valsą, o dalyviai sugiedojo jiems "Ilgiausių metų". Dalyvavo apie 140 asmenų.

V. Januška

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

1986 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS
Rugsėjo 3 – 17 Spalio 8 – 17
Grupę rugsėjo 3 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. ***Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus.*** *Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu ir telefonu.*

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph) **Norkus**
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL. B.
atidarė savo raštinę
3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos **(416)762-7393**
namų **248-9458**

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS
B.A. M.L.S. LL.B.
3425 Dundas St. W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)**763-4319**
namų **848-0234**

SOLD
x. DE LIMA REALTY INC.
1280 Dundas St. W Tor.
Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė
1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7
Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas:445-9469

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Gražina Raškauskienė, *B.Sc.*
allan BROWN
624-6336 namų **624-2199**
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
* *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
* *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
* *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
* *uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)*
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 **Telefonas 531-1331**
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) **Telefonas 531-1305**
★ **Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)**
★ **Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.** ★ **Visi automobilių mechaniniai**
★ **taisymai.** ★ **Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.**
★ **GOODRICH, RADIAL ir kt.** **Savininkas FRANK PETITT**

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Pakrikštyta: Pauliaus ir Irenos (Bartarlaitės) Lombardi dukrelė Kaysta-Michaelė; Brenda-Kotryna Porter.

— Susituokė Denis Govėdas su Vilija Juškevičiūte.

— Religinei Lietuvos šalpai paaukojo $100 E. Juzėnienė; parapijai: $50 — A. Pažerūnai, A. A. Lukošiai (a.a. Kazimiero Siurblio atminimui).

— Kun. K. Kaknevičius yra išvykęs atsostogų dviem savaitėm.

— A. a. dr. Broniaus Povilaičio mirties metinės iškilmingai paminėtos liepos 19 d.

— Mišios liepos 27, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Oną Šalinskienę, 11 v.r. — už a.a. Vincą Žakevičių; Wasagoje 10 v.r. už a.a. Stasę Grigaitienę, 11 v.r. — už a.a. Oną Kanapkienę.

— Centrinis "Karasaugos" komitetas paskirstė premijas Mississaugoje įrengtiems tautiniams paviljonams. Lietuvių paviljonas, kuris buvo įrengtas Anapilio salėje, laimėjo trečią vietą už parodą ir antrą vietą už bendrąjį paviljono vaizdą. Tai nuopelnas visų prisidėjusių prie lietuviškojo paviljono įrengimo, meno kūrinių bei tautodailės parodos, audimo bei metalo meno demonstravimo ir tautinių šokių, kuriuos atliko "Gintaro" ansamblis.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas su šv. Vakariene liepos 27 d., 9.45 v.r., laikys kun. P. Dilys.

— Pamaldas rugpjūčio 3 ir 10 d.d., 9.45 v.r., laikys kun. P. Dilys.

— Apie pamaldas rupgjūčio 17 d. bus pranešta iš sakyklos rugpjūčio 3 ir 10 d.d. Kun. P. Dilys tą sekmadienį laikys pamaldas "Tėviškės" parapijoje Čikagoje. Ten dabar nėra klebono.

Lietuvių namų žinios

— LN valdyba yra patvirtinusi 1986-87 m. visuomeninės veiklos komiteto sąmatą $6000, kuri yra ta pati, kaip ir 1985-86 m.

— LN biblioteka nuo liepos 1 iki rugpjūčio 31 d. neveiks. Skaityklos patalpos LN posėdžių kambaryje yra atviros kiekvieną dieną nuo 9 v.r. iki 5 v.p.p.

— LN sekmadienio popietėse gausiai lankosi Toronto ir kitų vietovių tautiečiai. Pusantros ar dviejų valandų laikotarpyje vaišinasi per 200 svečių. Jiems patarnauja lietuvaitės moksleivės ir studentės. Jei svečiai turi pageidavimų ar patarimų, maloniai prašomi įteikti juos LN vedėjui.

— LN gegužinė bus liepos 27, sekmadienį. Autobusas nuo LN išvyks 12.30 v.p.p. LN bus galima gauti maistą jau nuo 11.30 v.r.

A. a. Petro Šalnos laidotuvių proga vietoj gėlių Toronto Maironio mokyklai paaukojo: $200 — A. Šalnienė; $100 — G. Rodke; $50 — A. Gačionis, $25 — V. Neimantas (Anglijoje), H. Neimanas (V. Vokietijoje). Ačiū mokyklos rėmėjams, kurių aukos padės toliau tęsti ir praturtinti lietuviškąjį švietimą Toronte.

Vedėja **G. Paulionienė**

Mirus žymiam visuomenės veikėjui a.a. Jurgiui Strazdui, paaukojo Kanados lietuvių fondui: $50 — O. Delkus, G. H. Lapai, A. Pacevičius, dr. A. Pacevičius, M. Yurkštienė; $30 — A. H. Stepaičiai; $25 — J. O. Balsiai, O. Indrelė, T. Stanulis, K. Lukošius; $20 — V. Balsys, P. Gulbinskas, V. Bačėnas, J. Dambaras, D. Jokubaitytė, S. M. Jokubaičiai, A. Jucys, S. Kėkštas, V. A. Kulniai, V. Stanaitis, A. Vaičiūnas, D. Zulonas; $15 — A. Šiukšta; $10 — V. V. Balsiai, A. Lukošienė, V. Paulionis, V. Sendžikas, A. Skilandžiūnas, J. Tamulionis, E. Zakarevičienė. **KLF**

A. a. dr. Broniaus Povilaičio mirties metinių proga jo žmona Monika Povilaitienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $100.

A. a. Pranės Siminkevičienės atminimui Elena ir Stasys Kuzmickai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $10.

A. a. Emos Javienės atminimui vietoj gėlių laidotuvėm A. ir E. Prialgauskai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25.

A. a. Rimvydui Skučui mirus, jo atminimui vietoj gėlių paaukojo "Tėviškės žiburiams" $50 Gražina ir Liudas Matukai.

Prisimindamas bei pagerbdamas a.a. dr. Joną Baltrušaitį penktųjų mirties metinių proga, **Aleksas Žulys** iš Hamiltono paaukojo "Tėviškės žiburiams" $50 ir prijungė šiuos žodžius: "Rodos, dar taip neseniai prie almančio šaltinio iškeliavai. Jau penkeri metai ilsiesi negrįžtamai".

Prisikėlimo parapijos žinios

— Liepos 20, sekmadienį, šv. Mišiomis, kurias koncelebravo kun. L. Januška, OFM, ir kun. E. Putrimas, pradėta T. pranciškonų stovyklavietėje "Kretinga" Wasagoje lietuviškai kalbantiems vaikams stovykla. Pritaikytą pamokslą pasakė stovyklos kapelionas kun. E. Putrimas. Stovykla baigsis rugpjūčio 2 d. Stovyklauja 70 vaikų. Vadovybė: kun. E. Putrimas — kapelionas, jo padėjėjas — klierikas Sean Kenney, OFM, komendantas — R. Kuliavas, muzikos vadovai — sol. V. Povilonis, R. Poskočimienė, meno vadovės — G. Čepaitytė, M. Adamonytė, sporto vadovas — J. Putrimas, berniukų vadovai — L. Daukša, A. Gramašauskas, M. Katilius-Boydstan, mergaičių vadovė — O. Stanevičiūtė. Stovyklos gydytojas — dr. R. Zabieliauskas. Virtuvėje šeimininkauja: B. Greičiūnienė, J. Macijauskienė, N. Kaleinikienė, N. Botes, M. Rickevičienė. Ūkvedys — J. Kaleinikas. Stovyklą surengė par. tarybos jaunimo sekcija, kuriai pirmininkauja L. Kuliavienė.

— Pakrikštytas Alexander-Charles, Nancy ir Andrew Stonkų sūnus.

— Liepos 21 d. palaidota a.a. Pranė Siminkevičienė, 76 m.

— Religinio seminaro vakaras — rugpjūčio 20 d., 7.30 v.v., Prisikėlimo šventovėje.

— Maldininkų kelionei į Midlandą registracija — parapijos raštinėje. Kelionė įvyks rugpjūčio 3 d., Mišios — 2.30 v.p.p. Autobusas išvažiuos iš klebonijos kiemo 11.30 v.r. ir sugrįš apie 7 v.v.

— Parapijai aukojo: V. M. Kriščiūnai — $100, V. Liuima — $100, J. M. Guoba — $50, Vl. Ališauskas — $50.

— Mišios liepos 27, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Albiną Žukauską, 9.20 v. r. — už Juzę Alpsterienę, 10.15 v.r. — už Ridikų šeimos mirusius, a.a. Vladą Kondrotą, 11.30 v.r. — už parapiją, 8.30 v.v. — už a.a. Oną Varnienę.

A. a. dr. Broniaus Povilaičio mirties metinės paminėtos liepos 19 d. Mišiomis Lietuvos kankinių šventovėje ir akademija Anapilio Parodų salėje. Mišias koncelebravo prel. J. Bertašius, kun. J. Staškus, kun. Aug. Simanavičius, OFM, ir kun. Pr. Gaida, kuris pasakė ir pamokslą. Liturginius skaitymus atliko — R. Kurienė, R. Kubiliūtė, A. Baršauskienė, aukas nešė velionies giminės. Giedojo ir vargonavo sol. V. Verikaitis. Kapinėse paminklą pašventino prel. J. Bertašius, taręs ir atitinkamą žodį. Paminkle matyti ryškus ateitininkų ženklas, išreiškiantis velionies idealus — Dievą ir tėvynę. Akademijos metu išsamų žodį apie velionies darbus tarė agr. Ignas Andrašiūnas, atvykęs iš Čikagos. Keletą K. Bradūno poezijos ištraukų paskaitė R. Kurienė. Išreikšdami velioniui pagarbą, kalbas pasakė R. Kubiliūtė — Ateitininkų federacijos vardu, adv. A. Pacevičius — KLB vardu, agr. T. Sekonienė, dr. A. Užupienė — agronomų ir draugų vardu. Iš visų kalbų ryškėjo moksliniai ir visuomeniniai velionies darbai, kurių paskutinis ("Lietuvos žemės ūkis 1918-1940") baigiamas spausdinti Čikagoje. Visiems nuoširdžią padėką išreiškė velionies žmona Monika, suorganizavusi šią iškilmę ir pastatydinusi velioniui prasmingą paminklą Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Iškilmėje dalyvavo per 200 asmenų iš daugelio vietovių.

A. a. Jonas Juodgudis, 64 m., liepos 14 d. mirė Čikagoje; palaidotas liepos 16 d. Šv. Kazimiero kapinėse. Paliko liūdinčius Čikagoje — žmoną Daną, sūnų Gintą, Toronte — sūnų Vidą, marčią Jeanette ir vaikaitį Adrianą.

Kanados katalikų savaitraštis "The Catholic Register" 1986. VII. 19 išspausdino platoką informaciją apie kun. Juozo Zdebskio mirtį. Joje sakoma, kad jis greičiausiai buvo saugumiečių nužudytas. Buvo jų persekiojamas ištisus 20 metų.

Dr. Donaldas Pališaitis ir dr. R. Zabieliauskas, buvę montrealiečiai, dalyvavę montrealiečio Rimvydo Skučo laidotuvėse Mississaugoje, aplankė "Tėviškės žiburius". Dr. R. Zabieliauskas jau pora metų gyvena Toronte, o dr. D. Pališaitis specializuojasi vidaus bei širdies ligų srityje Šv. Mykolo ligoninėje. Abu yra "Tėviškės žiburių" skaitytojai.

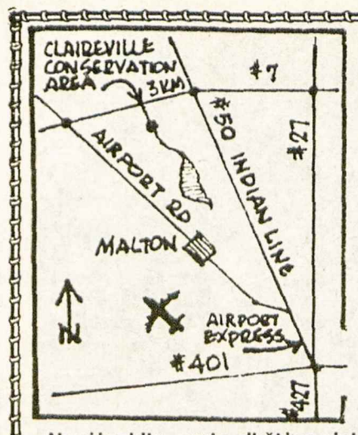

Kviečiame visus į

GEGUŽINĘ

liepos 27, sekmadienį, 12 valandą,
Clairville Conservation Area.

Vienintelis įvažiavimas į parką: 3 km į vakarus nuo greitkelių 7 ir 50 sankryžos.

Jauniems ir antros jaunystės asmenims pritaikytos programos.
Užkandžiai – vaisvandeniai – ledai.

Autobusas išeina nuo Toronto Lietuvių namų 12.30 val. po pietų.

RENGĖJAI: Lietuvių namai (vyrų būrelis) ir tautinių šokių grupė "Atžalynas"

Nevėluokite – auto aikštėse vietos ribotos

KVIEČIAME DALYVAUTI ***nepaprastosios***

ATEITININKŲ *konferencijos*

akademijoje, iškilmingoje vakarienėje ir jaunimo šokiuose

Prisikėlimo parapijos salėje (1021 College St., Toronto, Ontario)
rugpjūčio 15, penktadienį:

Bilietus prašome iš anksto užsisakyti telefonu **445-4521** arba **536-4537.** Bilietų kaina — $14.00, moksleiviams ir studentams — $8.00.

5 v.p.p. — akademija: ***Stasys Šalkauskis ir Pranas Dovydaitis.***
7 v.v. — iškilminga vakarienė
9 v.v. — jaunimo šokiai

Rengėjų komitetas

Mohawk Furniture Company Ltd.

137 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. 537-1442

Pranešame** savo gerbiamiems klientams, kad šiuo metu mūsų parduotuvėje vyksta* ***didelis galutinis

baldų išpardavimas.

Kviečiame apsilankyti, apžiūrėti ir įsigyti baldų, labai nupigintomis kainomis.

Nepaprastoji ateitininkų konferencija įvyks Toronto Prisikėlimo parapijos ir Lietuvių vaikų namų patalpose š. m. rugpjūčio 15-17 d.d. Rengėjų komitetas, kuriam pirmininkauja dr. O. Gustainienė, kviečia visus ateitininkus dalyvauti ir primena, kad rugpjūčio 16, šeštadienį, 7 v.v., įvyks laužas Toronto saloje "Centre Island". Konferencijos programa išspausdinta šio "TŽ" nr. 5 psl. (prašoma išsikirpti).

Toronto "Gintaro" ansamblis "Vilniaus" paviljone Karavano metu kas dieną rūpinosi programos atlikimu. Šokėjai, palydimi muzikantų, atliko 40 koncertų lankytojams. Per vasarą gintariečiai ruošiasi kelionei į V. Kanadą. Aplankys ir atliks programas Winnipego, Edmontono ir Vankuverio lietuviams. Vankuveryje pasaulinėje parodoje "EXPO '86" ansamblis pasirodys rugpjūčio 28 d. Ontario paviljone 10 v.r., "Plaza of Nations" 4 v.p.p. ir rugpjūčio 29 d. vėl Ontario paviljone 10 v. r. Rugpjūčio 30 d. kartos programą "Plaza of Nations" 5 v.p.p. ir tą vakarą lietuviams gimnazijos auditorijoje 7 v.v. Rugpjūčio 31 d. dar kartą "Gintaras" pasirodys "Plaza of Nations" 12 v.p.p. Rugpjūčio 15 d. 47 gintariečiai pradės savo išvyką.

Toronto "Gintaro" ansamblį į V. Kanadą siunčia KLB kultūros komisija, kurios pirmininkė Rasa Kurienė rūpinasi kelionės sėkme. Šią kelionę gausiai parėmė sekančios organizacijos bei asmenys: $3000 — Kanados lietuvių fondas; $1400 — "Paramos" bankas; $1000 — Kanados Lietuvių Bendruomenė; $177.70 — Lietuvių Namų visuomeninė sekcija; $100 — P. Gulbinskas, G. H. Lapai, S. V. Marcinkevičiai, J. Venclovaitis, dr. M. ir dr. J. Uleckai; $50 — O. Indrelienė, A. H. Stepaičiai; $25 — U. Bleizgienė; $20 — A. Grybas.

Nuoširdus ačiū audėjoms — A. Sendžikienei, p. Lasienei už padovanotas austas medžiagas tautiniams vyrų drabužiams ir A. Vaitonienei už padovanotą austą skarelę.

Metropolinio Toronto policija praneša, kad kurtiesiems pirmosios pagalbos telefono numeris yra 9-1-1, bendrųjų reikalų telefono nr. kurtiesiems — 922-1333. Tais numeriais gali skambinti tiktai turintieji specialų aparatą (T. D.D. equipment). Bendrųjų reikalų telefonas visiem kitiem — 967-2222.

Dr. GINA J. GINČAUSKAITĖ,
optometristė,
ATIDARĖ SAVO KABINETĄ
1551 Bloor St. W., Toronto, Ontario, M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
ir priima pacientus pagal susitarimą tel. 532-7115.
Susitarus priima pacientus ir vakarais.

Tautinių šokių grupė "Atžalynas", koncertavęs pasaulinėje parodoje Vankuveryje, Vankuverio ir Kalgario lietuviams, grįžo į Torontą patenkintas kelione ir koncertais. Buvo daug nuovargio, ilgo laukimo, programos pakeitimų, bet netrūko ir džiaugsmo bei malonių valandų. Jaunimas pamatė daug naujų dalykų, užmezgė naujų pažinčių, pradžiugino aplankytus tautiečius. Vankuveryje buvo apgyvendinti labai patogiame universiteto bendrabutyje.

Dr. Mildos Danytės knygos "DP Lithuanian Immigration to Canada after the Second World War" 1986 m. balandžio mėnesį išleista 1,200 egzempliorių . Knyga susilaukė nemažo visuomenės dėmesio. Jo leidėja "Multicultural History Society of Ontario" pranešė, kad iki š. m. liepos pradžios išplatinta 750 egz., dar liko 450. Skaitytojai, pastebėję korektūros ir kitokias klaidas, prašomi savo pastabas siųsti: Dr. Milda Danytė, 1681 Ainsley Dr., Ottawa, Ont. K2C 0S8. Jei pirma laida būtų greitai išparduota, leidėjas galėtų leisti antrą laidą, į kurią būtų galima įtraukti pataisymus.

Dail. Jonė Kvietytė-Young, buvusi torontietė, dabar gyvenanti Kalgaryje, buvo pakviesta nutapyti freską — sieninį paveikslą Edmontono universiteto ligoninei (Walter C. MacKenzie Health Sciences Centre). Pavestąjį darbą jau atliko ir pavadino vardu "Paradas". Freska yra 42 pėdų ilgio.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

• **Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.**

IŠNUOMOJAMI du kambariai ir prausykla; yra vieta automobiliui. Skambinti tel. 743-8727 Toronte.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

IŠNUOMOJAMAS BUTAS su visais patogumais: vienas miegamasis kambarys ir virtuvė žiemos metui St. Petersburg Beach Floridoje. Telefonas 1-813-360-1057.

REIKALINGA MOTERIS pasaugoti dviem vaikam vieną ar dvi dienas savaitėje po keletą valandų į dieną Oakvillėje. Skambinti tel. 845-6084 Oakville, Ont.

LIETUVIS DĖL LIGOS pigiai parduoda trijų miegamųjų vasarnamį. Rašyti: P. J. Rakauskas, P. O. Turkey Point, Ont. N0E 1T0 arba skambinti tel. 1 - 519 - 426-2072.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

IŠNUOMOJAMAS trijų miegamųjų vasarnamis Wasaga Beach-Springhurst nuo liepos 26 d. iki rugsėjo 1 d. (Labor Day). Skambinti tel. 654-4813 Toronte.

REIKALINGI lietuviškai kalbantys tautiečiai-tės, galintys pagloboti dvejų bei ketverių metų berniuką ir mergaitę nepilną laiką liepos ir rugpjūčio mėnesiais ir visą laiką — nuo rugsėjo mėnesio. Darbas apima ir lietuvių kalbos mokymą. Taip pat jieškome globėjų vaikams vakarais ir savaitgaliais. Gyvename visai arti Bloor-Jane požeminio traukinio stoties. Skambinti vakarais dr. A. Pliopliui tel. 762-4181 Toronte.

PUIKUS TRIJŲ MIEGAMŲJŲ VASARNAMIS, paruoštas gyventi žiemą. Iš lauko ir vidaus apkaltas kedro medžiaga. Priėjimas prie Georgian Bay lietuvių rajone. Pilna kaina — $72,000.00. Skambinti Bob Drinkwalter tel. 686-3636 arba Wayne Smith tel. 538-1479, Bowes and Cocks Ltd. Realtor, Orillia, Ont.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA medicininškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

LIETUVIŠKA
gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ, MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronto.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

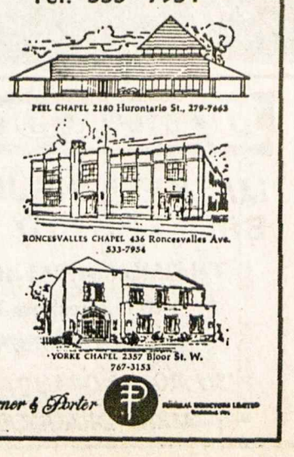

MONTREALQUE

Etninės spaudos atstovų ekskursiją autobusu surengė "Parks Canada, Fort Chambly, Fort Lennox, Que." administracija š. m. birželio 19 d. "Nepriklausomai Lietuvai" atstovavo Augustinas Mylė, kuris savo įspūdžius aprašė "NL" 1986 m. 27 nr. Panašias ekskursijas etninei spaudai kasmet rengia Ontario vyriausybės turizmo ministerija. Tos ekskursijos trunka penkias dienas.

A. a. Bernardas Juras, žuvęs eismo nelaimėje, buvo žinomas Montrealyje kaip gražiabalsis dainininkas, atvykęs Kanadon apie 1947 m. Atlikęs darbo sutartį miškuose bei kasyklose, atvyko Montrealin ir įsijungė į pirmąjį Montrealio lietuvių vyrų oktetą, kuriam vadovavo muz. A. Piešina. Vėliau dalyvavo mišriame Aušros Vartų parapijos chore ir vyrų oktete.

Kr.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir
Šv. Kazimiero parapijoje

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	——	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	——
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	——
Sekmadieniais	10.30-12.30	——	10.30-12.30

Atliekame visus bankinius patarnavimus

Aktyvas – virš $17,000,000. rezervas – $600,000.
Dabartinių palūkanų informacija "LITE"

A†A
EMAI JAVIENEI
staiga mirus,

liūdesio prislėgtus – jos tėvą, vyrą ČESLOVĄ, dukrą VIDĄ, seserį HERTĄ ir kitus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime –

L. V. Morkūnai *Nina ir Vaclovas*

A†A
POVILUI BUTKIUI
mirus,

mieliems krikšto tėvams VLADUI ir GRAŽINAI BUTKIAMS reiškiu gilią užuojautą ir kartu liūdžiu –

Paulius Bubelis

A†A
ATANAZUI JACKEVIČIUI
mirus Čikagoje,

Toronto Lietuvių namų valdybos narį, brolį BENEDIKTĄ JACKEVIČIŲ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Toronto Lietuvių namų valdyba